

Charles Bukowski

Tragedija lišća

22 000 DOLARA U TRI MJESECA

noć je stigla kao nešto što gmiže
uz ogradu stubišta, plazeći vatreni
jezik, i ja pamtim
misionare do koljena u blatu
kako se povlače preko lijepe modre rijeke
i strojničke metke kako odbijaju točke
fontane i Jonesa pijana na obali kako
govori govno govno ti Indijanci
odakle im vatreno oružje?
i ja uđoh da vidim Mariju
i ona reče: misliš li da će napasti,
misliš li da će prijeći rijeku?
strah te umrijeti? upitah je, i ona reče
koga nije?
i ja odoh do medicinskog kabineta
i nalih visoku čašu, i rekoh
napravili smo 22 000 dolara u 3 mjeseca gradeći ceste
za Jonesa i malo moraš umrijeti
da bi to obavio tako brzo... Misliš li da su ovo
započeli komunisti? pitala je ona, misliš li da su komunisti?
i ja rekoh: prestani se ponašati kao neurotična kuja.
ove male zemlje ustaju jer im pune
džepove s obje strane... i ona me
pogleda onom prekrasnom srednjoškolskom
slaboumnošću
i izide van, mračilo se, ali sam je pustio da ode,
moraš znati kad ćeš pustiti ženu da ode ako je želiš zadržati,
a ako je ne želiš zadržati opet je pustiš da ode,
tako je to uvijek proces puštanja, na jedan ili drugi način,
tako sam sjedio tamo i ispijao piće i nalio drugo
i mislio: tko je mogao smisliti projektiranje putanje u Staroj Misiji
bi li te odveo tamo gdje se svjetiljke polako njišu
u zelenilu neke daleke noći?
i Jones uđe s rukom oko njezina plavog struka
i ona je također pila, i ja im pridoh i rekoh:
muž i žena? i to ju je razljutilo jer ako te žena ne može
uhvatiti za jaja i stisnuti, ona je gotova,
i ja nalih još jednu visoku čašu, i
rekoh: vas dvoje to možda ne shvaćate
ali mi se odavde nećemo izvući živi.

propili smo ostatak noći.
ako bi se zaista umirio, mogao si čuti
vodu što se spuštala između božanskih stabala,
i ceste koje smo izgradili
mogao si čuti kako ih prelaze životinje
i Indijanci, divlje budale što nose težak križ.
i napokon posljednji pogled u ogledalo
dok su se pijani ljubavnici grlili
i ja izidoh i skinuh slamku
s krova kolibe

onda škljocnuh upaljač i
promatrah kako plamen gmiže, kao gladni miševi
uz tanke smeđe vlati, bio je spor ali
stvaran, i onda nestvaran, nešto kao opera,
i onda krenuh prema strojničkom štektanju,
ista rijeka, i preko nje me gledao mjesec
i na stazi sam vidio malu zmiju, posve malu,
izgledala je kao čegrtuša, ali nije mogla biti čegrtuša,
i uplašila se videći me, i ja je zgrabih iza vrata
prije nego što se mogla smotati i onda sam je držao
njevino se malo tijelo omotalo oko moga ručnog zgloba
kao prst ljubavi i sva stabla gledahu svojim očima
i ja stavih usta na njezina usta
i ljubav je bila munjevina i komemoracija,
mrtvi komunisti, mrtvi fašisti, mrtvi demokrati, mrtvi bogovi i
tamo otraga u onome što je ostalo od kolibe Jones
sa svojom mrtvom crnom rukom oko njezina mrtva plavog struka.

ODVAŽNI BIK

nisam znao
da Meksikanci
to rade:
bik je
bio odvažan
i sad su
ga vukli
mrtva
po areni
za
rep,
odvažna mrtva
bika,
ali ne bilo kojeg bika,
ovo je bio poseban
bik,
i meni
posebna
lekcija...
i premda je Brahms
ukrao svoju Prvu iz Beethovenove
Devete,
i premda je
bik
bio mrtav
njegova glava i njegovi rogovi i
njegova utroba mrtvi,
on je bio bolji od
Brahmsa,
dobar kao
Beethoven
i
dok smo izlazili
njegovo je dahtanje i
značenje
ustrajno plazilo uz moje ruke
i premda su me ljudi nagurali i
gazili po mojim nogama
bik je gorio u meni
moja Isusova
voštanica,
odvučen za rep
besposlen
budući da je sve učinio,
i kroz dugačke tunele i prijeteće poglede,
laktove i noge i oči, ja sam molio za Kaliforniju,
i mrtva bika
u čovjeku
i u meni,
i stisnuo šake
duboko u
džepovima, uhvatio mrak,

i nastavio hod.

TRAGEDIJA UŠĆA

probudio sam se suha grla i vidio da je paprat mrtva
biljke u loncima žute kao kukuruz;
ostavila me žena
i prazne me boce kao iskrvarena tjelesa
okruživahu svojom neupotrebljivošću;
ipak, sunce je još bilo snažno,
i ceduljica moje gazdarice provirivaše ispod vrata
nenametljivim žutilom; sad bi izvrsno došao
kakav dobar komedijaš staroga kova, lakrdijaš
s vicevima o besmisleni bolu, besmisleni
jer je tu, postoji i ništa više;
pomno sam se obrijao starim žiletom
čovjek koji je jednom bio mlad i koga se
smatralo genijem; ali
takva je tragedija lišća,
mrtva paprat, mrtve biljke;
izišao sam u mračni hodnik
gdje je stajala gazdarica
proklinjući odlučno,
šaljući me k vragu,
mašući svojim debelim oznojenim rukama
i vičući
vičući zahtijevala stanarinu
jer nas je svijet izdao
oboje.

NE PODNOSIM SUZE

nekoliko je stotina budala
oko guske koja je slomila nogu
nastojalo odlučiti
I što bi trebalo učiniti
i .kad je čuvar došetao
i izvukao top
i spor je bio završen
osim za ženu
koja je istrčala iz barake
tvrdeći da je on ubio njezino ljubimče
ali je čuvar samo protrljao epote
i rekao joj
piši me v rit,
tuži se predsjedniku;
ptica je plakala
a ja ne podnosim suze.
savio sam svoje platno
i otišao niže niz željezničku prugu:
nitkovi su uništili
moj krajolik.

ZA MARILYN M.

klizeći žestoko prema radosnom pepelu,
cilju vanilijskih suza
tvoje je sigurno tijelo za mračnih noći
palilo svijeće muškarcima,
a sad je tvoja noć mračnija
od dometa voštanice
i mi ćemo te zaboraviti, pomalo,
i nije lijepo
ali su zbiljska tijela bliža
i dok crvi dašću za tvojim kostima,
tako bih ti volio reći
da se to događa medvjedima i slonovima
tiranima i junacima i mravima
i žabama,
ipak, ti si nam donijela nešto,
neku vrstu male pobjede,
i zbog toga govorim: dobro
i ne žalimo više;
kao osušen i bačen cvijet,
mi zaboravljamo, pamtimo,
čekamo. dijete, dijete, dijete,
podizem svoju čašu kroz cijelu minutu
i smiješim se.

BORODINOV ŽIVOTOPIS

sljedeći put kad budete slušali Borodina
sjetite se da je on bio samo kemičar
koji je skladao glazbu da se odmori;
njegov dom bio je prenatrpan svijetom:
studentima, umjetnicima, pijancima, vucibatinama,
on nikad nije znao kako reći: »ne«
sljedeći put kad budete slušali Borodina
sjetite se da je njegova žena njegovim skladbama
oblagala kutije za mačke
ili pokrivala žare s kiselim mlijekom;
ona je patila od zaduhe i besanice
i hranila ga jajima na meko
i kad bi on htio prekriti glavu
da se zaštititi od zvukova u kući
ona mu je dopuštala da se posluži plahtom;
uza sve to netko se uvijek nalazio
u njegovoj postelji
(spavali su odvojeno kad su uopće
spavali)
i kako su svi stolci
bili najčešće zauzeti
on je često spavao na stubištu
umotan u stari šal;
ona mu je naređivala kad da podreže nokte,
da ne pjeva ili ne zviždi
ili stavi previše limuna u čaj
ili ga pokuša istisnuti žličicom:
Simfonija br. 2, u b-molu
Knez Igor
U stepama centralne Azije
on je mogao usnuti samo prekrivši oči
komadom tamnog platna;
1887. bio je na balu
u Medicinskoj akademiji
odjeven u svečanu narodnu nošnju;
izgledao je napokon iznimno veseo
i kad se srušio na pod
mislili su da se zafrkava.
sljedeći put kad budete slušali Borodina
sjetite se...

LITERARNA ROMANCA

našao sam nekako na nju u dopisivanju ili poeziji ili časopisima
i ona mi započe slati vrlo seksualne pjesme o silovanju i požudi,
a budući da su bile protkane lakšim intelektualizmom
bio sam donekle zbunjen i sjedoh u kola i odvezoh se na Sjever
preko brda dolina i autoputova
neispavan, mamuran, upravo rastavljen,
nezaposlen, u procesu starenja, umoran, želeći više od svega san
od nekih 5 ili 10 godina, napokon sam našao motel
u sunčanu gradiću uz prašnjavu cestu,
i sjedoh da popušim cigaretu
razmišljajući: mora da si lud,
i potom izidoh na spoj
s jednim satom zakašnjenja; ona je bila prokleta stara,
skoro kao ja i bez posebna seksepila
i dala mi vrlo tvrdu nezrelu jabuku
koju sam dugo žvakao preostalim zubima;
umirala je od neke neznane bolesti
nešto poput zaduhe, i reče:
želim ti otkriti tajnu, a ja rekoh:
znam: ti si djevica od 35 godina.
I onda je izvadila bilježnicu, 10 ili 12 pjesama,
životno djelo koje sam morao pročitati
nastojeći da budem ljubazan
ali su bile vrlo slabe,
i ja je izvedoh nekamo, na boksanje,
i ona kašljaše u dimu
neprestano kružeći pogledom
s publike
na boksače
i stišćući šake.
ti se nikad ne uzbudiš, a? upitala me.
ali ja se poprilično uzbudih te noći u brdima,
i prevrnuh je 3 ili 4 puta
pomažući joj da dotjera neke svoje pjesme
i ona mi stjera svoj jezik gotovo do polovice grkljana
ali kad se oprostih od nje
bila je i nadalje djevica
i vrlo slaba pjesnikinja.
ja vjerujem: ako je žena držala svoje noge stisnute
35 godina
kasno je
bilo za ljubav
bilo
za poeziju.

BLIZANCI

ponekad bi natuknuo da sam ja kopile a ja bih mu rekao da sluša
Brahmsa, i rekao bih mu da nauči slikati i piti i da njime ne
vladaju žene i dolari
ali on bi se izderao na me: za ime Božje, sjeti se svoje matere,
sjeti se svoje domovine,
ti ćeš nas sve pobiti!...

krećem se kroz očevu kuću (na koju duguje 8000 dolara nakon 20
godina na istom poslu) i gledam njegove mrtve cipele
način na koji su njegove noge smotale kožu, kao da je bio ljut sadeći ruže,
a i bio je, i gledam njegovu mrtvu cigaretu, njegovu posljednju cigaretu
i posljednju postelju gdje je spavao te noći, i osjećam da bih je trebao prepraviti
ali ne mogu, jer otac je uvijek tvoj gospodar pa i kad ga više nema;
pretpostavljam da se to dogodilo i prije i poslije ali ne mogu si pomoći
da ne mislim

umrijeti na kuhinjskom podu u 7 ujutro
dok drugi peku jaja
nije teško
osim ako se to tebi dogodi.

izlazim van i berem naranču i gulim sjajnu koru;
stvari još žive: trava sasvim dobro raste,
sunce šalje dolje svoje zrake oko kojih kruži ruski satelit,
negdje besmisleno laje pas, susjedi se naviruju iza zastora.
ja sam stranac ovdje, a bio sam (nagađam) donekle i bitanga,
a ne sumnjam da me i on sasvim dobro oslikao (stari momak i ja
borili smo se kao planinski lavovi) i kažu da je sve ovo ostavio nekoj ženi
u Duarteu ali mene nije briga – neka joj bude: on je bio moj
stari

i umro.

unutra, isprobavam svijetloplavo odijelo
mnogo bolje od svega što sam ikad nosio
i mašem rukavima kao strašilo za ptice u vjetru
ali mi ne pomaže:
ne mogu ga održavati na životu
bez obzira koliko smo mrzili jedan drugoga.

izgledali smo sasvim jednako, mogli smo biti blizanci
stari i ja: tako su
govorili. on je imao lukovice u rešetku
spremne za sadnju
dok sam ja ležao s kurvom iz Treće ulice.

u redu. udijeli nam ovaj trenutak: da stojim pred zrcalom

u odijelu mrtva oca
očekujući da i sam
umrem.

DAN KAD JE KIŠILO NA LOSANGELESKI KOTARSKI MUZEJ

židov se prignuo i
umro. 99 puškomitraljeza
bilo je otpremljeno u Francusku. netko je dobio treću utrku
dok sam ja pregledavao
propeler starog monoplane
prošao je čovjek sa zaštitnim ovojem na oku. počelo je
kišiti. kišilo je i kišilo i po više je bolničkih kola jurilo
zajedno
ulicama, i premda je
sve bilo savršeno glupo
ja sam uživao taj trenutak
kao boravak u New Orleansu
kad sam živio od slatkiša
i gledao golubove
u sporednoj uličici s francuskim imenom
dok je iza mene rijeka postajala
zaljev
i oblaci se bolesno vukli preko j
neba koje je umrlo
u vrijeme kad je Cezar izboden,
i onda sam obećao sebi
da ću se jednog dana sjećati svega
kako je bilo.
prišao mi je čovjek i nakašljao se.
mislite li da će prestati kišiti? reče.
nisam odgovorio. dotaknuo sam
stari propeler i slušao kako
mravi na krovu srljaju preko
ruba svijeta. odlazite, rekoh,
odlazite ili ću pozvati
čuvara.

UTRKA

tako je to
kad se odskližeš u prošlost
udešen kao navita viktrola
(sjećate li ih se?)
i odeš u središte grada
i gledaš momke kako boksaju
ali otmjene plavuše sjede s
drugima
a ti si ostario kao bijednik u kakvu filmu:
cigara u zubima, drobina,
samo ni od kud novaca,
ni od kud snalažljivosti, ni od kud iskustva,
i kao obično
borbe su uglavnom slabe,
i poslije .
opet na parkiralištu
sjediš i gledaš ih dok odlaze,
pale posljednju cigaru
i stari automobil,
stari automobil, ne baš premlad čovjek
gube se niz ulicu
dok ih ne zaustavi crveno svjetlo
kao da vrijeme nije problem,
i oni te dostignu:
automobil pun mladeži
što se glasno smije,
i ti ih gledaš kako kreću
dok
netko iza tebe ne zatrubi
i strese te natrag u ono
što je preostalo
od tvog života.
kukavan i samosažalan
ti pritisneš do daske
i dostigneš mlade
i prijedeš ih
i držeći se volana kao svih prohujalih ljubavi
juriš s njima
prema obali
razmahujući prkosno svojom cigarom i svojim čelikom,
smijući se,
ti ćeš ih odvesti oceanu
zadnjih sirena,
morske trave i morskog psa, veselog kita,
svršetku mesa i vremena i užasa,
ali oni se napokon zaustave
a ti nastavljaš
prema svome oceanu,
cigara ti grize usne
kao što je nekad ljubav znala.

SVEĆENIK I MATADOR

u tromu meksičkom zraku gledao sam bikovsku smrt
i odrezali su mu uši, a njegova velika glava nije
pokazivala više straha od hridi.

vozeći natrag idućeg dana zaustavili smo se u Misiji
i gledali zlatne crvene i plave cvjetove što se
držahu na vjetru kao tigrovi.

stavite ovo u metrički sustav: bik i Kristova tvrđava:
matador na koljenima, mrtav bik njegovo djetešće;
i svećenik koji zuri s prozora
kao medvjed u kavezu.

vi se možete prepirati na sajmištu i povlačiti svoje
sumnje svilenim koncima: reći ću vam samo
ovo: ja sam živio u oba njihova hrama,
vjerujući sve i ništa -možda će oni sad
umrijeti u mome.

LJUBAV & SLAVA & SMRT

sad sjedi s vanjske strane moga prozora
poput starice koja odlazi na tržnicu;
sjedi i gleda me,
živčano se znoji
kroz žicu i maglu i pasji lavež
dok iznenada
ne lupim novinama po mreži
kao da ubijam muhu
i vi ste mogli čuti krik
nad ovim ravnim gradom,
i onda je otišla.

način da se završi pjesma
kao što je ova
jest da se odjednom
umirimo.

NEDJELJE UBIJU VIŠE LJUDI NEGO BOMBE

s obzirom na okolnosti s kraja tjedna, i premda ima
previše dima, sve je zakrčeno
i gore nego jarboli popadali u oluji
ne možeš nikamo otići
i ako odeš, oni svi zure kroz stakla na prozorima
ili čekaju na večeru, i bez obzira kako loša bila
(ne čaša, večera)
potrošit će više vremena razgovarajući o njoj
nego jedući je,
i to je razlog zašto me se moja žena riješila:
bio sam seljačina i nisam znao kad se treba nasmiješiti
ili točnije (i gore) znao sam,
ali nisam, i jednog popodneva
s ljudima što su skakali u bazen
i kartali se
i gledali pomno obrijane televizijske komičare
u uskrobljenim bijelim košuljama i finim kravatama
kako se zafrkavaju o tome što im je svijet učinio,
ja sam odglumio glavobolju
i oni mi dadoše sobu mlade djevojke
(bilo joj je oko 17)
i dođavola, ja upuzah pod njezine plahte
i pravih se kao da spavam
ali svatko je znao da sam varalica u škripcu,
ali pokušao sam sve vrste trikova -
nastojao misliti na Wildea iza rešetki,
ali Wilde je bio mrtav;
nastojao misliti na Hema kako ubija lava
ili hoda ulicama Pariza
ukrašen svojim divljim prijateljima,
kurve obeznanjeno padaju na svoja prekrasna koljena,
ali sve što sam radio jest da sam se motao u njezinim mladim plahtama,
i s uzglavlja, koje je tresla moja živčana oluja,
nekoliko je drangulija palo na me -
slonići, stakleni psi sa zavodničkim pogledima,
mladić i djevojka što nose vedro vode,
ali ništa od Bacha ili pod Ormandyjevom dirigentskom palicom,
i ja konačno odustah, otiđoh u zahod
i pokušah se popišati (znao sam da ću biti začepljen
cijeli tjedan), i onda iziđoh,
i moja žena, čitatelj Platona i e. e. cummingsa
dotrči k meni i reče: »oooooh, trebao si vidjeti
BooBooa na bazenu! skakao je natraške i ustranu
i to je bila najsmješnija stvar koju si
IKAD vidio!«

mislim da nije bilo dugo poslije toga da je došao čovjek
do našega stana na trećem katu
oko sedam sati ujutro
i predao mi sudski poziv za rastavu,
i ja se vratih k njoj u postelju i rekoh:

ne brini, u redu je, i
ona započe plakati plakati plakati,
žao mi je, žao mi je, žao mi je,
i ja rekoh: molim te prestani,
sjeti se svoga srca.

ali tog jutra kad je otišla
oko 8 sati izgledala je
kao uvijek, možda i bolje.
ja se nisam gnjavio čak ni s brijanjem;
nazvao sam da sam bolestan i otišao dolje
do bara na uglu.

POVALJIVANJE

Voditi ljubav na suncu, na jutarnjem suncu
u hotelskoj sobi
iznad prolaza
gdje siromasi čeprkaju za boce;
voditi ljubav u suncu
voditi ljubav uz tepih crveniji od naše krvi,
voditi ljubav dok dečki prodaju novinske naslove
i kadilake,
voditi ljubav uz fotografiju Pariza
i otvorenu kutiju chesterfieldsa,
voditi ljubav dok drugi ljudi -jadne budale -
rade.

Taj trenutak – prema ovom...
mogu biti godine u načinu njihova mjerenja,
ali samo jedna rečenica straga u rnom mozgu -
postoji toliko dana
kad život stane, zaustavi se i sjedi
i čeka kao vlak na tračnicama.
Prolazim uz hotel u 8
i u 5; u prolazima su mačke
i boce i skitnice,
i ja gledam gore na prozor i mislim:
Ne znam više ni gdje si,
i nastavljam hod i čudim se kamo
život odlazi
kad stane.

STARAC, MRTAV U SOBI

ova stvar nada mnom nije smrt
ali je stvarna kao ona
i dok crvljivi vlasnici
lupaju na vrata zahtijevajući stanarinu
ja jedem orahe u ljusci
svoje povučenosti
i nastojim ne bih li dočuo
važnije bubnjare;
zbiljska je, zbiljska
kao vrapčeve prebite kosti
u mačjim ustima a da bih rekao
više od običnog
jadrnog dokaza;
gledam oblake, gledam more suhog
groba...
i češkam leđa
i oblikujem samoglasnik
dok moje dražesne žene
(supruge i ljubavnice)
ulijetaju kao strojevi
u nekakvu paru žalosti
da bi bile otpuhnete u pomračenje;
kost je kost
ali ova stvar nada mnom
dok otvaram zastore na prozoru
i šetkam svoje prnje po kavezu,
ova stvar nada mnom
kao cvijet i šaka,
vjerujte mi
nije smrt i nije
slava
i kao Quijoteove vjetrenjače
neprijatelj je kojeg
nebo šalje
protiv čovjeka;
...ova stvar nada mnom,
veliki bože,
ova stvar nada mnom
što puže kao zmija,
užasavajući moju ljubav za prosječno,
neki je zovu Umjetnost
neki je zovu poezija;
nije smrt
ali će je umiranje riješiti snage
i kad moje sijede ruke
ispuste posljednje očajno pero
u nekoj jeftinoj sobi
naći će me tamo
i nikad saznati
moje ime
moje značenje

niti blago
moga bijega.

LJUBAV JE LIST PAPIRA ISTRGAN NA KOMADIĆE

sve je pivo bilo pokvareno i kapetan je pao u postelju
i časnik i kuhar
i nismo imali nikoga da zgrabi jedra
i sjeverozapadnjak je parao platno kao nožni nokti
i mi smo posrtali kao ljudi
trup je razdirao bokove
i sve to vrijeme neki je huligan
držao u kutu pijanu kurvu (moju ženu)
i pumpao je
kao da se ništa ne događa
i mačka me je neprestano promatrala
i šunjala se po smočnici
između zveckava posuda
oslikana cvjetovima i lozom
sve dok ja više nisam mogao izdržati
i ja uzeh stvar
i bacih je
preko
ograde.

VELIKI NITKOV SA SABLJOM

slušajte, otišao sam da me podšišaju, bio je savršeno dobar dan dok mi ga nisu predočili, želim reći sjedio sam u stolcu čekajući svoj red i uzeo časopis – uobičajena stvar: žene s obješenim dojčkama, itd., i onda sam okrenuo stranicu i tu su se nalazile fotke Orijentalaca u polju, neki veliki nitkov sa sabljom – opis slike je govorio da on ima vrlo dobar zamah, izobilje snage i slika ga je prikazivala kako se priprema sa sabljom, i vidjelo se Orijentalca kako kleči zatvorenih očiju, onda – ZIP! – klečao je bez glave i mogli ste vidjeti čist vrat, iz kojeg još nije šiknula krv, budući da je odvajanje bilo tako zapanjujuće brzo, i još fotki s odrubljenim glavama, i onda fotka tih glava opuštenih u travi bez tijela, obasjanih suncem. i glave još izgledaju gotovo žive kao da nisu prihvatile smrt – i onda je brijlač rekao:

sljedeći!

i ja pridoh stolcu i moja je glava još bila na ramenima i njegova glava reče mojoj glavi:

kako želite?

i ja rekoh: srednje.

i on je izgledao kao dobar razborit čovjek i činilo se lijepo biti blizu dobrih razboritih ljudi i ja sam ga želio upitati o glavama ali pomislih da bi ga to moglo uznemiriti ili mu možda čak dati kakvu ideju ili možda bi on mogao reći nešto što uopće ne bi pomoglo i tako sam šutio.

slušao sam kako reže moju kosu i počeo je govoriti o svom dojenčetu i ja sam se pokušavao usredotočiti na njegovo dojenče, to je izgledalo vrlo zdravo i logično, ali sam i nadalje razmišljao o glavama.

kad je završio s rezanjem okrenuo me je u stolcu da bih mogao pogledati u ogledalo. moja je glava još bila na mojim ramenima.

izvršno, rekoh mu, i ustadoh sa stolca, platih, i dadoh mu dobru napojnicu.

izišao sam van i prošla je neka žena i orta je imala glavu na ramenima i svi su vozači automobila imali glave na ramenima.

trebao sam se usredotočiti na dojke, mislio sam, to je toliko bolje, sva ta obješenost, ili na magične i lijepe noge, seks je nakon svega

divna stvar, ali je moj dan bio uništen, trebat će mi cijela noć da
prespavam, da se oslobodim glava. strašno je biti ljudsko
biće: toliko se toga
događa.

vidio sam svoju glavu u izlogu
vidio sam odraz
i moja je glava držala cigaretu
moja se glava doimala umorno i tužno
nije se smijala sa svojom novom
frizurom.

onda
se izgubila
i ja nastavih hod
uz kuće pune pokućstva i mačaka i
pasa i ljudi
i oni su bili sretni i ja bacih cigaretu
na ulicu
vidjeh je kako gori na asfaltu
crvena i bijela, nježna nit dima,
i zaključih da je dobar
dodir sunca.

SAVJET

dok vjetar ponovno puše s mora
i zemlja je izobličena izgređima i neredom
budi oprezan sa sabljom izbora,
pamti
što je moglo biti plemenito prije
5 stoljeća
ili čak 20 godina
sada je
najčešće
beskoristan čin
živiš samo jednom,
povijest ima priliku za prilikom
da dokaže glupost ljudi.

čuvaj se, dakle, rekao bih,
bilo kakva naizgled plemenita
čina
ideala
ili djelatnosti,
bilo za ovu zemlju ili ljubav ili Umjetnost,
neka te ne zanese blizina trenutka
ili ljepote ili politike
koji će uvenuti kao iščupani cvijet;
ljubi, da, ali ne kao bračnu dužnost,
i izbjegavaj lošu hranu i pretjeran rad;
živi u nekoj zemlji, moraš,
ali ljubav nije zapovijed
bilo žene ili zemlje;
ne žuri; i pij onoliko koliko je potrebno
da održiš neprekidnost,
jer piće je oblik života
u kojem se uživatelj vraća novoj prilici
za življenje; nadalje, kažem,
živi sam koliko je više moguće;
rađaj djecu ako se dogodi
ali nastoj da ne snosiš
njihovo podizanje; ne upuštaj se u male rasprave
ruke ili glasa
osim ako tvoj protivnik traži život tvoga tijela
ili život tvoje duše; onda,
ubij, ako je potrebno; i
kad dođe vrijeme umiranja
ne budi sebičan:
smatraj to jeftinim
i ono kamo ideš:
ni znaka srama ni neuspjeha
ni zova na tugu
dok vjetar puše s mora
i vrijeme prolazi
izbjeljujući blagim mirom tvoje kosti.

DAN KAD SAM UDARIO NOGOM SVEŽANJ NOVČANICA

i, rekoh, možeš uzeti svoje bogate tete i ujake
i djedove i očeve
i svu njihovu smrdljivu naftu
i njihovih sedam jezera
i njihove divlje tuke
i bivole
i čitavu državu Texas,
što znači: svoje grakanje
i svoje subotnje šetnje nogostupima,
i svoju jeftinu knjižnicu
i svoje nepoštene vijećnike
i svoje homoseksualne umjetnike -
možeš ih sve uzeti
i svoje tjedne novine
i svoje čuvane tornade,
i svoje blatnjave poplave
i sve svoje zavijajuće mačke
i svoju pretplatu na Time,
i radi što hoćeš, baby,
radi što hoćeš.

ja sam još sposoban za kramp i sjekiru (mislim)
i mogu ubrati
25 dolara za 4 runde (možda);
ročno, meni je 3 8
ali malo boje može izbrisati sjedine
iz moje kose;
i mogu još napisati pjesmu (ponekad),
ne zaboravi to, pa čak ako
i ne plaćaju,
bolje je nego čekati smrt i naftu,
i sezonu lova,
i čekati da svijet
započne.

u redu, protuho, reče ona,
van.

što? rekoh ja.

van. upravo si izveo svoj posljednji
napad bijesa.
umorna sam od tvojih prokletih bjesova:
uvijek se ponašao kao
osoba u O'Neillovoj drami.

ali ja sam različit, baby,
ne mogu si
pomoći.
ti si različit, zaista!
Bože, kako različit!

nemoj zalupiti
vratima
na izlasku.

ali, baby, ja volim tvoj
novac!

nikad nijednom nisi rekao
da voliš mene!

što želiš
lažljivca ili
ljubavnika?

ti nisi ni jedno ni drugo! van, protuho,
van!

...ali baby!

idi natrag O'Neillu!

prišao sam vratima,
tiho ih zatvorio i otišao,
misleći: sve što one žele
jest drveni Indijanac
koji govori da i ne
i stoji iznad vatre i
ne podiže preveliku galamu;
ali ti polako postaješ
sve stariji, mladiću;
idući put igranj
zatvoreniju
obranu.

SPAVANJE

ona je bila niska
odebljala a nekad je bila
lijepa i
pila vino
pila vino u postelji i
govorila i vikala i proklinjala
me
i ja bih joj rekao:

molim te, trebam malo
odspavati.
– spavati? spavati? ti kurvin
sine, ti nikad ne spavaš, tebi
ne treba nikakvo
spavanje!

pokopao sam je jednoga ranog jutra
nosio sam je niz kosine Hollywood Hillsa
ispred mene bježahu
trnjaci i zečevi i kamenje
i dok sam iskopao jamu
i položio je unutra
potrbuške
i vratio zemlju natrag
sunce je izišlo i bilo je vruće
i muhe su bile lijene i
ja sam jedva mogao gledati očima
sve je bilo tako
vruće i žuto.

uspio sam se dovesti kući i leći u postelju i
spavah 5 dana i 4
noći.

HALO, WILLIE SHOEMAKER

Kinez mi reče nemoj odnijeti pribor
i dade mi odrezak koji nisam mogao prerezati osim masnog dijela
i jedan je mrav kružio oko šalice za kavu;
ostavio sam mu napojnicu od deset centi i izvadio cigaretu,
i vani dao staroj protuhi koja je izgledala otprilike
kao što sam se ja osjećao, dao sam mu četvrt dolara,
i onda sam otišao gore da vidim staroga
jaka kao čelične grede, spremna za bombardere i plavuše,
gore uz zeleno stubište u kojem su stanovali štakori
i uz tajnice koje su pokazivale noge ne radeći ništa
i stari je sjedio tamo i gledao u me
kroz dva para naočala i praznike u Parizu,
i rekao: Mali, čujem da izvodiš Marylou,
a ja rekoh: Samo na večere, šefe,
i on reče: Samo na večere, a? ti ne bi mogao zadržati
gaćice te kante na njoj sa svim zakovicama na Petoj ulici
i molim te sjeti se ti si skladišni radnik,
ja sam šef ovdje i plaćam te kante i plaćam tebe.
Da, gospodine, rekoh, i osjetih da će preskočiti cijelu
stvar
ali on mi gurnu ček preko stola
i ja ga uzeh i izidoh
prolazeći
uza sve lijepe noge, suknje podignute do stražnjice,
Marylouine stražnjice, Annine stražnjice, Vickyine stražnjice, svih njih,
i otidoh dolje do bara
i George reče kaj buš sad delal,
i ja rekoh otići u Rusiju ili u Hollywood Park,
i podigoh pogled u času kad je Marylou ušla,
dugačak tanak nos, nježno lice, usne, noge,
prsa, glazba, razgovor ljubav smijeh
i ona reče
dala sam otkaz kad sam saznala
i nitkov je kleknuo i plakao
i poljubio rub moje suknje i nudio mi novac
i ja izidoh
a on je cmizdrio kao dijete.
George, rekoh ja, još jednu čašu, i ubacih novčić u
juke
i sunce iziđe
i ja podigoh pogled u času kad je prolazila stara protuha
s mojih četvrt dolara
i malo više sreće
koja se premetnula u sretnu bocu vina,
i nedaleko je proletjela ptica živ živ,
tamo na istočnoj strani u samom središtu grada, bez zafrkancije,
i Kinez je ušao na brzu čašicu
tvrdeći da mu je netko ukrao žlicu i šalicu za kavu
i ja se nagnuh ustranu i ugrizoh Marylou za uho
i cijela se jazbina tresla od glazbe i slobode
i ja odlučih da je Rusija predaleko

a Hollywood Park na dohvat ruke.

POJEDI

razgovor je o smrti
kao razgovor o
novcu -
mi ne znamo ni
cijenu ni
vrijednost,
ipak gledajući dolje svoje ruke
mogu malo
nagađati.

čovjek je stvoren za nagađanje i za
neuspjeh
a žena
za ostalo.

kad dođe čas
nadam se da ću se moći sjetiti sebe
kako jedem krušku.
mi smo bolesni sada
s takvim mnoštvom mrtvih
pasa
lubanja
armija
cvijeća
kontinenata.

postoji borba -

to je to:
protiv mehanike
stvari.

pojedi dobru krušku danas
tako da je se
sutra
uzmogneš
sjetiti.

POGLED:

Jednom sam u robnoj kući
kupio zečića igračku
i sad sjedi i promatra me
blistavim čistim očima:

On želi loptice za golf i staklene
zidove.
Ja želim mirnu oluju.

Naše razočaranje sjedi između nas.

JEDNONOĆNA LJUBAV

posljednja spavačica na mom jastuku hvata
prozorsko ulično svjetlo kroz sumaglicu alkohola.

ja sam bio uličnjak, hinjena krepost koja se tresla kad
bi vjetar stresao vlati trave dokle dopire pogled
a
ti si bila
samostanska djevojka koja gleda opatice kako otresaju
pijesak iz Las Cruces s Božjih haljina

ti si
jučerašnja
kita cvijeća tako tužno
poharana, ljubim tvoje jadne
dojke dok moja ruka seže prema ljubavi
u ovom jeftinom hollywoodskom apartmanu što miriše
po
kruhu i plinu i bijedi.

krećemo se upamćenim putovima
istim starim koracima izlinjalim stotinama
nogu, 50 ljubavi, 20 godina.
i zajamčeno nam je vrlo kratko ljeto, i
onda je
ponovno zlma
i ti prelaziš preko poda
neka teška nespretna stvar

i čuje se ispiranje zahoda, lajanje psa
tresak zatvaranja automobilskih vrata...
otišlo je u nepovrat, sve,
čini se, i ja palim cigaretu i
čekam najstarije prokletstvo
od svih.

NAJBOLJI NAČIN DA POSTANEŠ ČUVEN JEST DA POBJEGNEŠ

našao sam labavu kamenu ploču pred prodavaonicom sladoleda,
bacio je ustranu i započeo kopati; zemlja je bila
meka i puna crvi i uskoro sam bio unutra do
pasa, broj 108;
skupilo se mnoštvo, ali se povuklo natraške pred blatom koje sam izbacivao
i dok je stigla policija, bio sam unutra
prekoglave,
plašeći krtice, jegulje i komadiće zlatom
obložene lubanje,
i oni me pitahu: tražiš li naftu, blago,
zlato, svršetak Kine? tražiš li ljubav, Boga,
ili izgubljeni lančić ključeva? i djevojčice s kapajućim sladoledom
navirivahu u moju tamu, i došao je psihijatar

1

sveučilišni profesor i filmska glumica u bikiniju, i
ruski špijun i francuski špijun i engleski špijun,
i dramski kritičar i ubirač računa i stara
ljubavnica, i svi su me oni pitali: što
tražiš?
i uskoro je započelo kišiti... atomske su podmornice
promijenile smjer, Tuesday Weld se pokrila novinama,
Jean Paul Sartre okrenuo se u snu, i moja se rupa
napunila
vodom; iziđoh van crn kao Afrika, izbacujući na usta
zvijezde
i epitafe, moji džepovi puni lijepih crvi,
i oni me odvedoše u zatvor i dadoše mi da se

otuširam

i lijepu ćeliju, bez naplate stanarine, i potpisao sam
ugovore da se pojavim na sceni i televiziji,
da pišem gostujuću kolumnu za lokalne novine i
napišem knjigu i reklamiram neke proizvode, imam
dovoljno novca da mi traje nekoliko godina u najboljim
hotelima, ali čim iziđem odavde, naći ću
drugu labavu kamenu ploču i započeti kopati, kopati,
kopati, i ovaj se put ne vraćam... kiša, sunce,
ili bikini, i novinari što ustrajno pitaju: zašto si to
učinio? a ja samo palim cigaretu i smiješim se...

IZBAVLJENJE I PRIMJESA

predugo izložen dubokoj žalosti
postao sam s vremenom
prezasićen patnjom,
odlučio da dugujem sebi
preživljavanje; to nije lako:
reći sebi da
zaslužuješ bolje dane
nakon povijesti svoje prošlosti;
ali ja sam vidio savršene budale
kako idu dalje (naravno)
a da se nikad nisu
zamislili nad svojim nedostacima;
s druge strane, kornjače također gmižu
zemljom, prljave riječi izgrebene
na njihovim oklopima...
ali teško da
uljepšavaju obzor.

LABUDOVI HODAJU MOJIM MOZGOM U TRAVNJU KIŠI

biste li da ogulim naranču i
govorim o Saavedri (Miguelu de) Cervantesu?
izlazite! vi ste kao ona muha na
zastoru.

ja nisam omiljen na tržištu.
ne smješkam se djeci.
nisam zainteresiran za vojnička
djela.
pijem za šankovima dok mi oči
ne iskoče kao zrele jagode.
smrdim ispod pazuha i ne
čistim cipele.
ja ne posjedujem
ništa.

ne razumijem mnogo više od svojih
pogrešnih koraka.
razumijem samo užas i
užasnije.

ja ne mogu rimovati.
preumoran sam da bih
ukrao.
ja osluškujem Segovijin
prijazan osmijeh.

gledam svinjsku glavu i
zaljubljujem
se.

hodam hodam
himenotomija
čovjeka – o
dražesne stvari ovoga vremena
gdje se nalazite?
morate me pronaći sada jer sam
užasnut ovim što
vidim!

lijesovi prohujavaju osvijetljeni
očima. očima? magmom!
uđem u trgovinu i kupim vino od
mrtva čovjeka
onda odlazim ispod neba preplavljena
gnojem. lovci kašljucaju
na klupama.

hodam...

LJUDSKE MAZGE TUŽNIH OČIJU

svakoga dana
maljevi i
ljudske mazge tužnih očiju, &
tamo Krist obješen kao
suha slanina, i sada
to prevaranti nagomilavaju:
mlade djevojke
palače
putovanja u
Pariz, i gledajte:
čak i veliki umjetnici
veliki pisci
to zgrću.
ali kamo mi odlazimo
dok veliki pisci spašavaju
vlastite
duše?
kamo mi odlazimo ?
...u pakao, naravno, poigravajući se njihovim
sabranim djelima
pod svojim
kolektivnim
mišicama.

RAZGOVOR O MORALU, VJEČNOSTI I OPĆENJU

gore i dolje niz ulicu oni su se vratili
bez ruku ili nogu ili očiju ili
pluća ili pameti ili
života, premda je
rat
dobiven
i ravnateljica javne kuće stajaše u vratima
i reče mi:
ne znači ništa, posla će biti
kao i
obično
jer im nisu odstrijelili
druge dijelove
oni će još htjeti
jebati.

a mrtvi? upitah
ja.

mrtvi su bez novca i bez
osjećaja.

mnogi živi
također ? natuknuh.

da, ali mi takve
ne služimo.

Bog će vas
voljeti.

sigurna sam da
hoće.

hoćete li Njemu
služiti ?

ja sam Mu uvijek služila, ti to
znaš: ljudi su ljudi i
vojnici su vojnici i
oni vole
jebati, ne voliš li
ti?

amen, rekoh
ja.

BILJEŠKE IZ NEMARNE ZBRKE

prolazi žena i ja je gledam i znam da je njezino postojanje
ispražnjeno od misli i muke
da ona ne shvaća da uspješni ljudi mogu biti tolike
zvijeri
da ona ne zna da sam ja upao u taj
krug

gledam je dok sjedim u prljavoj kuhinji u prljavu
popodnevu
ona hoda sanjajući naranče i
kadilake

mentalno je bacam gore na palmino
stablo
fizički je silujem
duhovno joj pljujem u
oko

shvaćam da ona nije ništa više recimo nego
riječi koje je neki dječak ispisao u javnom
zahodu

te bezbrojne i zbunjujuće
spoznaje
ovaj prljavi
život

njezina je koža bijela i obješena
ona nosi grimizni
kombine

to je ono što uzrokuje
ratove
velike slike
samoubojstva
harfe
geognoziju i
pustinjake.

ŠKARTIRANO

muka koja najjače obvezuje
jest
pokušaj da uspiješ
pod posvećenom
zastavom.
sličnost u namjeri
s drugima
dijeli budalu od
istraživača

to možeš naučiti u
svakoj
biljarskoj sali, konjskom trkalištu, baru
sveučilištu ili
zatvoru.

ljudi bježe od kiše ali
sjede
u kadama punim
vode.

prilično je žalosno znati da su
milijuni ljudi zabrinuti zbog
hidrogenske bombe
a ipak
već
mrtvi.

ipak i nadalje pokušavaju uspjeti sa
ženama
novcem
smislom.

a na kraju će se Veliki Barmen nagnuti naprijed
bijel i čist i moćan i mističan
da ti kaže da si popio
dovoljno
upravo kad osjećaš kao
da tek
započinješ.

ZVIJER

Beowulf je možda ubio Grendela i
Grendelovu majku
ali on
ne bi mogao ubiti
ovo:
kreće se unaokolo sa slomljenom kralježnicom i
očima od pljuvačke
ima rak
mete metlom
smješka se i ubija
mikrobe germane gladiole

sjedi u kadi
s komadom sapuna i
čita novine o
Bombi i Vijetnamu i autoputovima
i smješka se i onda
izide gola
ne upotrebljava ručnik
odlazi van
i siluje mlade djevojke
ubija ih i
odbacuje u stranu kao
kost s govedeg odreska

ulazi u spavaće sobe i gleda
ljubavnike kako se jebu

zaustavlja sat u
1:30
pretvara čovjeka u kamen dok
čita knjigu

zvijer
kviri slatkiše
stvora žalosne
pjesme
zaustavlja let
ptica

ubila je čak i Beowulfa
odvažnog Beowulfa koji je
ubio Grendela i Grendelovu
majku

gledajte
čak i kurve za barom
razmišljaju o njoj
piju previše i
gotovo
zaboravljaju posao.

MILOSRĐE, MA GDJE BILO, DOĐI BRZO K MENI I UZMI ME U SVOJE DOBRE RUKE

jalova lica istisnuta iz odvratnih tuba
tijela ograničuju me i zasljepljuju za bilo kakvu
nagodbu.
najradije bih odgmizao u crni vulkanski kokošji
drob i
skrio se skrio skrio.
slušajte, znam da mislite da sam ogorčen i
možda lud, dobro
to je u redu
ali nađite mi mjesto:

vratar u kasinu
gdje mogu odvajati pijance od njihovih
florina
ili ispuštati zrak iz gradonačelnikovih
guma
dok godine ne prođu i oni
ne spale svijet
dok razlika u licima ne postane
nevažna.
ili gledajte sada
dok pitam za stvari
volio bih vam reći
ovo:
volio bih kakvu kantu
uvijek sam želio kakvu kantu

u većini
slučajeva.
mislim na dobar
komad ne ono što
neprestano
dobivam.
          želim čistu
svilu i haltere i tijelo i
zmijsku kretnju i
dijamantne naušnice i
strani naglasak, i miris
malih pamučnih
životinja.
ne tražim polje cvijeća u
ugljenokopu.
ne tražim od vas da date oči šišmišima u
pečini.
ne tražim od vas da otopite bombe kao
snijeg.
ne tražim lavovsku ljubimčad na travi pred kućom
ili
besplatnu vožnju vlakom u
St. Louis.
samo nekoliko stvari.

ili to ili moram prodati
glasovir.

RAZGOVOR U JEFTINOJ SOBI

neprestano slažem prazne boce u dvorištu iza zgrade ali
ih djeca razbijaju o
zidove gotovo istom brzinom kojom ih ja praznim, i
stari g. Sturgeon je umro i
odnijeli su ga niz stubište dok
sam ja bio
u donjem rublju; štakori su trčali ,
za njim poskakujući s prekrasnim repovima kao
u mladih kurvi upola pijanih
od vina; gledao sam kako
se mijenja signal na ulici i
svoje cipele u ormaru i
svijet je uskoro počeo dolaziti
k meni, razgovarajući o -5mrti i ja
sam gledao na veliku pivsku reklamu, i
upalili smo sva svjetla ali
je još bilo mračno i
netko je zapalio cigaretu i svi
smo gledali u
plamen; od toga se soba
ugrijala, zidovi dobili sjaj i
razbuktala se krunica
žuborećih glasova koji su govorili da
je soba još ovdje, da su
police još ovdje, da će gđa McDonald
tražiti stanarinu.

to je sve što se
čulo.

uskoro je netko otišao po novu bocu i
mi smo razmišljali o
nečemu drugom.

ne sjećam se o čemu, samo
se signal neprestano mijenjao.

MNOGIM MJESTIMA ZIMA DOĐE U KOLOVOZU

u mnogim mjestima zima dođe u kolovozu,
kao manevarski kolodvor
kad mi prijedemo most,
stotine nas,
radnika, kao marva,
kao Hanibalova pobjeda nad Planinom;
zima stigne u Rim, zima stigne u Pariz
i Miami
i mi prijedemo
srebrni most,
noseći ručak u kutijama maslinaste boje
s kavom dobrih debelih žena
i dva bolonjska sendviča
i oh, kakva poslastica nađena negdje
da ugrije naše neosjetljive muške kosti
i dokaže nam da ljubav
nije izrezana kao kupon;
...evo nas stižemo,
stotine nas,
crnih lica i osorni
(mi možemo izdržati, dođavola!)
preko našeg srebrnog mosta,
pušeći naše jeftine cigare u tešku zraku;
evo nas dolazimo,
bikovi što gaze u odijelima od jeftina pamuka,
sve opaki momci;
ah kvragu, i mi bismo se radije kladili na konje
ili stavili na kocku da izgorimo na plaži,
ali mi smo muškarci, dođavola, muškarci,
ne vidite li?
muškarci,
što dolazimo preko našega mosta,
uzimljemo naš Rim i našu kavu,
ogorčeni, odvažni i
tupi.

GUBITNIK

sjećam se da sam u sljedećem trenutku ležao na stolu,
svi su otišli : hrabrost
pod svjetlom, namrgođena, umlaćujuća...
i onda se neki kit pojavio preda mnom, pušeći cigaru:
»Mali, ti nisi nikakav borac«, rekao je on,
a ja ustadoh i sruših ga preko stolca kao
u kakvoj filmskoj sceni,
ležao je na svojoj velikoj trtici i
ponavljao: »Bože, Bože, što je
tebi?« a ja se odjenem
(vjerovali ili ne vjerovali)
gaza još na mojim rukama i
napišem svoju prvu pjesmu,
i odonda borba
ne prestaje.

U ČEMU JE PROBLEM, GOSPODO

posluga je bila slaba
i pikolo je neprestano donosio ručnike
u krivo vrijeme.
pijan, ja ga napokon udarih
postrance u glavu
on je bio slabašan čovjek i pade
kao listopadski list,
sasvim gotov,
i kad stigoše plavci
ja sam već postavio sofu pred vrata
i stavio lanac,
drugi stavak Brahmsove Prve simfonije
i moja ruka na pola puta do kante
neke drolje dovoljno stare da mi bude baka
i oni razbiše prokleta vrata,
odgurnuše sofu u stranu;
ošamarih drolju koja je vrištala
okrenuh se i upitah:
u čemu je problem, gospodo?
i neki me mladić koji se nije nikad obrijao
sastavi po glavi svojim pendrekom
i ujutro sam bio u zatvorskom odjelu
svezan lancima za krevet
i bilo je vruće,
znoj se cijedio kroz bijele
besmislene plahte,
i oni su me pitali razne vrste glupih pitanja
i ja sam znao da ću zakasniti na posao,
što me je neizmjerljivo zabrinjavalo.

DOŽIVLJAJ

niže u hodniku živi gospođa koja slika
leptire i insekte
i njezina je soba puna malih kipova,
radi s glinom
kad sam je posjetio
sjedio sam na kauču i pio nešto,
onda sam zapazio
da nam je jedan kip okrenut leđima,
stajao je odsutan, jadni nitkov,
i ja upitah damu
što je krivo s njime?
i ona mi reče: zbrkala sam ga
sprijeda prilično nespretno.
shvaćam, rekao sam, i dovršio piće,
vi nemate mnogo iskustva s muškarcima.
ona se nasmijala i donijela mi novo piće,
razgovarali smo o Kleeu,
Cummingsovoj smrti,
Umjetnosti, kako preživjeti itd.
vi biste trebali bolje poznavati muškarce,
rekoh joj.
znam, rekla je ona. svidam li vam se?
naravno, rekao sam ja.
donijela mi je novo piće.
razgovarali smo o Ezri Poundu.
Van Goghu.
svim tim stvarima.
sjela je do mene.
sjećam se da je imala male bijele brčiće.
rekla mi je da izgledam snažno
i mužjački.
ja sam joj rekao da ima lijepe noge.
razgovarali smo o Mahleru.
ne pamtim kad sam otišao.
vidio sam je ponovno nakon tjedan dana
i pozvala me da uđem
udesila sam ga reče.
koga? upitao sam.
svog čovjeka u kutu, odgovorila je ona.

fino, rekao sam ja.
želiš li ga vidjeti? upitala je ona.
jasno, rekao sam ja.

otišla je u kut i okrenula
ga.

bio je zaista dotjeran.

moj bože, bio je na dlaku sličan MENI!

tada sam se počeo smijati i ona se smijala
a umjetničko djelo je stajalo pred nama,
vrlo lijepa stvar.

GENIJ MNOŠTVA

Postoji dovoljno izdajstva, mržnje,
nasilja,
besmisla u prosječnom ljudskom
biću
da se Opskrbi bilo koja vojska bilo kojega
dana.

Najbolji su Ubijači Oni
koji propovijedaju protiv ubijanja.
Najbolje Mrze Oni
Koji Propovijedaju LJUBAV
NAJBOLJE – NAPOKON – RATUJU ONI
KOJI PROPOVIJEDAJU
MIR

Oni koji propovijedaju BOGA
TREBAJU BOGA
Oni Koji Propovijedaju MIR
Nemaju Mira.
ONI KOJI PROPOVIJEDAJU LJUBAV
NEMAJU LJUBA VI
ČUVAJ SE PROPOVJEDAČA
Čuvaj se Upućenih.
Čuvaj se
Onih Koji
UVIJEK
ČITAJU
KNJIGE

Čuvaj Se Onih Koji Preziru
Siromaštvo Ili Se Ponose Njime

ČUVAJ Se Onih Koji Su Brzi Na Pohvalama
JER Za Uzvrat Trebaju POHVALU

ČUVAJ Se Onih Koji Lako Osuđuju:
Oni Su U Strahu Od Onog što Ne Znaju

Čuvaj Se Onih Koji Uvijek Traže
Mnoštvo; Oni Su Ništa
Nasamo

Čuvaj Se
Prosječnog Čovjeka
Prosječne Zene
ČUVAJ SE Njihove Ljubavi

Njihova Je Ljubav Prosječna, Traži
Prosječno
Ali Njihova Je Mržnja Genijalna
Postoji Dovoljno Genijalnosti U Njihovoj
Mržnji

Da Te Se Ubije, Da Se Ubije
Bilo Koga.

Ne Želeći Samoću
Ne Shvaćajući Samoću
Oni Će Pokušati Da Razore
Sve
Što Ne Odgovara
Njihovim Predodžbama

Nesposobni
Da Stvaraju Umjetnost
Oni Je Neće
Razumjeti

Svoj Neuspjeh
Kao Stvaraoci Oni
Će Uzeti Kao Neuspjeh
Svijeta

Nesposobni Da Ljube U Potpunosti
Oni Će VJEROVATI Da Je Tvoja Ljubav
Djelomična
I ONI ĆE TE MRZITI

I Njihova Će Mržnja Biti Savršena
Poput Sjajnog Dijamanta
Poput Noža
Poput Planine
POPOT TIGRA
POPOT Kukute

Njihova Najčišća
UMJETNOST.

KAD USAHNE GRMLJE BOBICA JA ĆU
OTPLIVATI NIZ ZELENU RIJEKU
S KOSOM U PLAMENU

odlučna ustrajnost poput
ružina pupoljka ili anarhista
napokon se
istroši
kao moljci u tornjevima
ili ljepotice na plažama
New Jerseyja.

autobusi promoćeni ljudstvom
razvoze ga kroz večernje
ulice gdje je Krist
zaboravio na plač
dok se ja krećem uvijek nadolje
prema umiranju
iza spuštenih zastora na prozorima
kao čovjek kojega su gušili plinom, kamenovali
ili vrijeđali danima.

prolazi štakor s tovarom ljubavi,
prolazi čovjek u prljavom donjem rublju,
prolazi drobina kao parni valjak,
prolazi lijevi branič Notre Dame u
1932, a meni kao Whitmanu ostaju
ove stvari:

ja sam lice iza prozora
zubobolja
uživalac peršina
tekući čovjek što zuri u noćni strop
nadimatelj plinova
povraćalac otrova
manji od Boga i ni izdaleka tako pouzdan
krvarnik ako sam porezan
ljubavnik kad sam sretan
čovjek kad sam rođen.

mного više i mnogo manje.

u šest sati počnu nadolaziti kao
plima i večernje novine, i poput lišća
bobica sada su nešto drukčiji,
svaki djelić kože sada je umrljan smeđim i kako prolaze
dani postaje sve tamnijim kao bradavica probodena iglom;
moji su zastori spušteni dok znanstvenici odlučuju kako
stići na Mars,
kako izići
odavde. večer je, vrijeme za pitu, vrijeme za
glazbu.

Whitman leži tamo kao pješčani rak kao zaledena
kornjača i ja ustanem i prijeđem preko
sobe.

MILIJUNAŠ

gledajte ga
usahnuo čovjek

zacijelo
prošao je
svoje

nalazio se pod pokrivačima i kuća se stresla od
bombardiranja

on nam se
nasmiješio

nadam se da nikad neću postati tako
star

dio se zida stresao i pao preko njegova
kreveta

kažu da je bio žilav momak
kažu da je vrijedio milijune

sunčana svjetlost probila se kroz rupu na
zidu
sunčana svjetlost i dim i
grana stabla

ja sam gotovo dovršio čupanje vodoinstalacije
tražeći nešto od vrijednosti
ali ništa nije
ostalo

netko je tamo bio
prije

»idemo«

kad smo se uspjeli na vrh brijega
granata je pala u samu sredinu kuće koju smo
ostavili

daske su letjele i on unutra tamo dolje
i onda se pojavila vatra -
brza
crvena
savršena

mi smo otišli u šumu i Harry se bacio kamenom
na
vjevericu i
promašio.

POLICIJA

3 dječaka trče prema meni
pušući u zviždaljke
i vičući
uhićen si!
pijan si!
i započnu me
tući po nogama
svojim palicama za igru.
jedan ima čak i
značku. drugi ima
lisice ali su moje ruke
visoko u zraku.

kad odem u prodavaonicu pića
oni zuje vani
kao pčele
izbačene iz gnijezda
kupim litru jeftina
viskija
i 3
čokoladna
slatkiša.

10 LAVOVA I KRAJ SVIJETA

u čuvenom nacionalnom časopisu
(da, čitao sam ga)
vidio sam fotografiju lavova
kako prelaze ulicu
u nekom selu
i uopće ne žure;
to je način
kako bi trebalo biti
i jednog dana kad
pogase svjetla
i cijela stvar završi,
ja ću sjediti ovdje
u kredastu dimu
misleći na onih 10 prokletih
(da, prebrojao sam ih)
lavova
što su zaustavljali promet
dok su cvjetale ruže.
svi bismo to trebali
učiniti
sada
dok još ima
v
r
e
m
e
n
a.

DANAS SU KOSOVI GRUBI

osamljen kao osušeni i iskorišteni voćnjak
prostrt preko zemlje
za uporabu i napuštanje.

ustrijeljen kao bivši boksač koji prodaje
dnevne novine na uglu.

u suzama kao
postarija djevojka iz kora
koja je dobila posljednju plaću.

džepni rupčić je na mjestu vaše gospodstvo vaša
štovanosti.

danas su kosovi grubi
kao
urasli nokti na nozi
za vrijeme noći provedene u
zatvoru -
pijanka pijanka jadikovanje,
kosovi trče unaokolo i
lete unaokolo
pjevujući uvijek o
španjolskim melodijama i kostima.

i bilo gdje je
nigdje -

san je podjednako loš kao
pudrijere i ispuhane gume:

zašto nastavljamo
s mozgovima i
džepovima punim
prašine
kao zločesti dječak koji je upravo izišao iz
škole -
kažite
mi
vi koji ste bili junaci u nekoj
revoluciji
vi koji podučavate djecu i
vi koji mirno pijete
vi koji posjedujete prostrane domove
i šćete vrtovima
vi koji ste ubili čovjeka i posjedujete
lijepu ženu
vi mi recite
zašto sam ja na vatri kao staro suho
smeće.
mi bismo zacijelo mogli imati zanimljivu

korespondenciju.
zaposlili bismo poštara.
i leptiri bi i mravi i mostovi i
groblja
izumitelji raketa i psi i automehaničari
još malo
nastavili
dok mi ne bismo potrošili poštanske marke
i/ili
ideje.
ne sramite se
ničega; nagađam da je Bog sve to smislio
kao
brave na
vratima.

MORSKI KONJIC

posjedujem krpelja jednog konja
njegovu dušu i njegova muda
posjedujem
način na koji kruži očima
način na koji jede sijeno
i serka i
stojeći spava

on je moj
taj stroj
nalik modrom vlaku s kojim sam se igrao
kad su moje ruke bile manje
i moja pamet u boljem stanju
ja posjedujem tog konja,
jednoga ću dana zajašiti svoga konja
niz sve ulice
odjahat ćemo dalje od stabala
uz planinu
niz dol

krpelj i oči i muda
nas dva
odjahat ćemo gdje kraljevi jedu
maslačke
u gigantskom moru
gdje misao nije strava
gdje oči ne ispadaju
kao djeca subotnje noći

konj kojeg posjedujem i ja kojeg posjedujem
postat ćemo ponovno plavi i lijepi i
čisti

i ja ću sjahati i
čekati na te.

KAO LJUBICA U SNIJEGU

što je moguće ranijeg dana
u beznadno podne
brzojavit ću ti
koščatu

ruku
ukrašenu kožom
morskog psa
visoki momak sa
žutim zubima i epileptičnim
ocem

donijet će je
do tvojih
vrata

smiješi se
i
prihvati je
i to je bolje
nego
alternativa.

PISMO IZDALEKA

poslala mi je pismo iz male
sobe nedaleko Seine.
kaže da ide na plesni
tečaj. ustane, kaže
u 5 ujutro
i tipka pjesme
ili slika
i kad osjeti da joj se plače
ima posebnu klupu
na obali rijeke.

njezina će knjiga Pjesme
biti objavljena
ujesen.

ne znam što da joj kažem
ali
sam joj rekao
da povadi sve loše zube
i bude oprezna s francuskim
ljubavnicima.

njezinu sam sliku stavio uz radio
blizu ventilatora
i ona se micala
kao nešto
živo.

sjedio sam i gledao je
dok nisam popužio
5 ili 6
preostalih cigareta.

onda sam ustao
i otišao u postelju.

ČOVJEK U SUNCU

ona mi čita iz New Yorkera
koji ne kupujem, ne znam
kako stiže ovamo, ali riječ je
o nečemu u svezi s Mafijom
o jednom od mafijaških poglavara
koji je previše jeo i kojem je bilo prelako
previše je finih žena mazilo njegove
orahe, i on se udebljao sišući dobre
cigare i mlada prsa i sad
dobiva te srčane udare -i tako ga
jednog dana netko vozi cestom
u tom velikom automobilu
i on se ne osjeća baš dobro
i traži momka da zaustavi i da ga
pusti van i momak ga polegne
uz cestu u prekrasnu suncu.
ne znam je li riječ o Kreti
Siciliji ili samoj Italiji
ali on leži u sunčevu svjetlu
i prije smrti kaže:
kako život može biti lijep, i
onda izdahne.

ponekad moraš ubiti 4 ili 5
tisuća ljudi prije nego što nekako
povjeruješ da je vrabac
besmrtan, novac je pišalina i
ti si zapravo uzalud trošio
vrijeme.

NE POSJEĆUJ ME, ALI AKO ME POSJETIŠ...

je zacijelo, bit ću kod kuće ako nisam vani
ne kucaj ako su svjetla pogašena
ili čuješ glasove ili
možda čitam Prousta
ako netko gurne Prousta ispod mojih vrata
ili jednu od njegovih kostiju za moju juhu,
ne mogu posuditi novac ni
telefon
niti ostatke svog automobila
ali možeš uzeti jučerašnje novine
neku staru košulju ili sendvič od mortadele
ili prespavati na kauču
ukoliko ne vičeš noću
i možeš govoriti o sebi
to je sasvim normalno;
teška su vremena za sve nas
samo što ja ne pokušavam podići obitelj
da bih je poslao na Harvard
ili kupio zemlju za lovište,
ja ne ciljам visoko
nastojim samo poživjeti
još malo vremena,
ako dakle pokucaš bilo kad
i ja ne odgovorim
i žena se ne nalazi unutra
možda imam prebitu čeljust
i tražim komad žice
ili lovim leptire po papiru kojim
su obloženi moji zidovi
što želim reći jest ako ne odgovorim
ne odgovorim, i razlog je u
tome što još nisam spreman da te ubijem
ili volim, ili čak prihvatim,
to znači da ne želim govoriti
zauzet sam, bijesan ili zadovoljan
ili možda vješam omču;
ako su dakle svjetla i upaljena
i čuješ zvukove
poput disanja ili molitve ili pjevuckanja
radija ili kotrljanja kocki
ili pisanja na stroju -
odlazi, nije dan
noć, sat;
nije riječ o neukoj neotesanosti,
ne želim povrijediti nikoga, čak ni kukca
ali ponekad skupim neku vrstu dokaza
koji traže razvrstavanje,
i tvoje plave oči, recimo da su plave
i tvoje vlasi, ako ih imaš
ili tvoja pamet -ne mogu ući
dok uže ne pukne ili se zategne

ili dok se ja ne izbrijem u
novim ogledalima, dok se rana
ne zatvori ili otvori
zauvijek.

ZBOGOM, BUDALAŠTINE

ležao sam cijeli dan u krevetu
ali sam napisao jednu pjesmu
i sad sam na nogama
gledam kroz prozor
i kako bi romanopisac mogao reći
pijan: oblaci dolaze prema meni
kao sudoperke sa zdjelama
i noćnim posudama u rukama -
nešto što drži vrlo zagađenu
vodu.
ali ja sam pijani neromanopisac
ali sad ovdje stoji
jasno oblikovana boca piva
i ja strasno razmišljam
u nekoj vrsti pjenušave besposlene mašte
naprežem se
ali sve što mogu iščačkati jesu
četverokuti i kružnice koji se
ne slažu; u redu dakle
messelgneurs
reći ću vam istinu:
ponovno (u krevetu)
čitam još jedan zapisak o D. Thomasu &
jednog će dana upaliti moja sreća i sjedit ću unaokol.o
i kupiti rog i pitoma orla
i sjedit ću na verandi povazan
na bijeloj verandi uvijek u suncu
jednoj od onih bijelih verandi sa zelenom
lozom unaokolo, i
čitati o Dylanu i D. H. dok
mi oči ne ispadnu iz glave za orlovu
hranu i uzmognem slijep svirati
rog. ali čak i sada postaje mračnije
večer se tanji u noć
kosti dolje
zvijezde iznad
netko proizvodi škripu madraca u
Denveru da bi se još jedan bljuvač mogao roditi.
ja vjerujem da je sve ponjava sunca
i najbolje od svega
jest kad ja prolazim kroz nju
čudeći se čistom živcu
životnosti što ne prestaje:
usprkos zatvorima bolnicama
tvornicama dobrim psima
i nesmotrenim leptirima.
ali sad sam ponovno na prozoru
na radiju daju operu
i žena sjedi u stolcu s moje lijeve strane
i neprestano ponavlja:
BRATČ BRATŠT BRAATČT!

i drži knjigu u ruci:

KAKO NAUČITI RUSKI LAKO.

ali zbilja nema ničega što možeš učiniti

lako: živi ili umri ili prihvati slavu

ili novac ili poraz, sve je teško.

opera kaže ovo: mrtve ptice

mrtve zemlje mrtve ljubavi

čovjek ustrijeljen jer je netko mislio

da je kanadski jelen

jelen ustrijeljen jer je netko mislio

da je jelen.

sav čisti živac trajanja

ova žena koja želi govoriti ruski

ja koji se želim opiti

ali treba nam nešto za jelo.

ODERANA MAČKA ODERANO MESO govori

žena po ruski tako da se ja dovijam

da je gladna, nismo jeli

ima nekoliko sati. ŠKOLJKA

BAJUNETA TUKA SVINJETINA

I SVINJETINA kaže ona, i ja prijedem

razmak i obučem hlače i

izlazim da nabavim nešto.

šume su daleko a ja nisam

vješt s lukom i strijelom

i netko pjeva na radiju:

ZBOGOM, BUDALASTE STV ARI.

i sve što mogu učiniti jest da uđem u prodavaonicu

živežnih namirnica i izvučem novčanik s nadom

da je pun. i na taj način

otprilike ja trošim nedjelje.

ostatak tjedna ide bolje

jer uvijek postoji netko tko mi zapovijeda

što da učinim

i premda to izgleda ludo

gotovo svi to čine

bez obzira što.

tako sada ako mi oprostite

(ona upravo jede naranču)

obut ću cipele i obući košulju

i izići odavde - bit će

bolje za

sve nas.

PIVSKA BOCA

upravo mi se dogodila stvar vrijedna mirakula:
prevrnula mi se natraške pivska boca
i pavši na pod dočekala se dnom i ostala uspravno,
i ja sam je opet položio na stol da se slegne pjena,
ali fotografije danas nisu bile takve sreće
i postoji maleni uski raspor na koži
moje lijeve cipele, ali sve je to vrlo jednostavno:
ne možemo priskrbiti previše: postoje zakoni
o kojima ništa ne znamo, razni oblici guranja
dovode nas do gorenja ili smrzavanja; što
ubacuje kosa ravno u mačja usta
nije na nama da kažemo, ili zašto su neki ljudi
u zatvorima poput pripitomljenih vjeverica
dok drugi njuškaju i prekapaju goleme dojke
kroz beskrajne noći -to je
zadaća i strava, a nas se ne podučava
zašto. ipak, sretna je okolnost da je boca
pala uspravno, pa premda
imam jednu vina i drugu viskija,
to na neki način proriče dobru noć,
a možda će sutra samo moj nos biti duži:
nove cipele, manje kiše, više pjesama.

ISTINITA PRIČA

našli su ga kako hoda auto-cestom
sasvim crvena
sprijeda
uzeo je zahrđalu konzervu
i odrezao svoju spolnu
mašineriju
kao da govori -
gledajte što ste mi
učinili? možete dobiti i
ostatak.

stavio je dio sebe
u jedan a
dio u drugi
džep
i tako su ga našli
dok je
hodao.

predali su ga
liječnicima
koji su pokušali sašiti dijelove
natrag
ali
dijelovi su bili
savršeno zadovoljni
stanjem u kojem su
bili.

ponekad razmišljam o svoj dobroj
stražnjici
koja je predana
čudovištima na
svijetu.

možda je to bio njegov protest protiv
toga ili
njegov protest
protiv
svega.

pojedinačni
Marš Slobode
koji se nikad nije progurao
između
koncertnih prikaza i
bejzbolskih
rezultata.

Bože, ili bilo tko,
blagoslovi

ga.

INTELEKTUALKA

ona neprestano
piše
kao dugački raspršivač
što prska
zrak,
i neprestano se
spori;
nema ničega
što ja mogu reći
a da to zaista ne postane
nešto drugo,
zbog toga
ja zašutim;
i napokon
ona obrazloži samu sebe
van iz kuće
izučujući
nešto kao -
ne pokušavam
ti se
nametnuti.

ali ja znam
da će se
vratiti, one se uvijek
vraćaju.

i
u 5 popodne
već je kucala na vrata.

puštam je unutra.

neću ostati dugo, kaže,
ako me ne želiš.

u redu je, kažem ja,
moram se
okupati.

ona je otišla u kuhinju i
bacila se na
suđe.

nešto kao biti oženjen:
prihvataš
sve
kao da se
nije ni dogodilo.

SREO SAM GENIJALCA

danas sam u vlaku sreo
genijalca
u dobi od oko 6 godina,
sjedio je pokraj mene
i kako je vlak
jurio usporedno s obalom
stigli smo do oceana
i tada me je on pogledao
i rekao:
nije lijep.

bilo je prvi put da sam to
i sam
spoznao.

SIROMAŠTVO

čovjek kojeg nikad nisi vidio je onaj koji
ti pomaže da nastaviš,
onaj koji bi mogao jednom
stići.

nema ga na ulicama ili
u zgradama ili na
stadionima,
ili ako je tamo
ja sam ga nekako mimoišao.

on nije jedan od naših predsjednika
ili državnika ili glumaca.

pitam se postoji li uopće.

hodam niz ulice
uz ljekarne i bolnice i
kazališta i kavane
i pitam se postoji li uopće.

gledam već gotovo pola stoljeća
i nisam ga vidio.

živa čovjeka, istinski živa,
recimo kad spušta ruke nakon što je
zapalio cigaretu

vidiš mu oči
kao oči kakva tigra zagledana
u vjetar.

ali kad se ruke spuste
tamo su
uvijek
druge oči
uvijek uvijek.

i uskoro će za me biti kasno
i ja ću proživjeti život
s ljekarnama, mačkama, plahtama, slinom,
novinama, ženama, vratima i drugom robom,
ali nigdje
živa čovjeka.

ZALJUBLJENIK U CVIJET

u Valkerie Mountains
među kočopernim paunovima
našao sam cvijet
velik kao moja
glava
i kad se sagnuh da ga
pomirišem

izgubio sam ušnu školjku
dio nosa
oko
i pola kutije
cigareta.

vratih se
sljedećeg dana
da posiječem prokletu
stvar
ali ga našoh tako
lijepim da sam
umjesto toga
ubio
pauna.

ČAK JE IZGLEDAO KAO PRISTOJAN MOMAK

uredno je spakirao stvar po raznim dijelovima
poslao noge teti u St. Louis
glavu vođi skautske čete u Brooklyn
trbuh razrokom mesaru u Des Moines,
ženske je organe poslao mladom svećeniku u Los Angeles;
nadmakice je bacio psu
i zadržao ruke da bi ih upotrebljavao kao kliješta za
orahe, a od svega
preostalog i izabranih dijelova
kao prsa i guzovi skuhao je juhu
koja je začudo
bila bolja od okusa koji je ona ikad imala.

potrošio je novac iz njezine ručne torbice
kupio dobro francusko vino, grah, pola kile marihuane
i dvije male papige; kupio je Keatsova sabrana
djela, četverokutni svileni rubac od metra i pol, škare s
ručkama od slonovače i kutiju čokolade za svoju
kućevlasnicu.

onda je pio i jeo i spavao tri dana i noći
i kad je došla policija
izgledao je vrlo prijateljski i sabrano
i cijelim putom do postaje
govorio o vremenu, planinskoj boji,
raznim takvim stvarima, nije uopće izgledao kao ta vrsta
ubojice.

vrlo čudno.

BILJEŠKA ZA DAMU KOJA JE OČEKIVALA RUPERTA BROOKEA

što, što si očekivala? školarca koji tepa Donneu? ili nekog praktičnijeg ljubavnika koji bi te punio zadahom Života? ja sam lakrdijaš i nikakav gospodin: ja sam hodao Brooklyn Bridgeom s Craneom u pidžami, ali samoubojstvo zatajuje kako stariš: i sve je manje i manje toga za ubijanje.

tako između kože i janjećih rebaraca, morbidnih kravata drugih ormara, ja snujem planove okrugle kao naranče ispunjene glazbom svoga vještog mumljanja.

Brooke? ne. ja sam majmun s maslinom izgubljen u cirkuskom pijesku tvoga smijeha, cirkuski majmuni, cirkuski tigrovi, cirkuski luđaci financija što okreću svoje tajnice prije 17 : 15 ... a što si ti očekivala?

ružičasti obraz što slini Picassove boje na tvoj isušeni mozak?

zbog toga je soba bila modra u dimu moga vrenja, pakao, besmisleno more i ja sam osjećao da su mi prsti pijani do posljednje kapi tvoga soka,

prošli kroz bodljikave čokote proklinjući tvoje ime, nikakav gospodin nikakav gospodin, odljubljena ljubav kao zmijski ugriz, veranda je odzvanjala zujanjem muha, zujanjem muha i laži, i tvoja su crvena usta vrištala, tvoje su svjetiljke vrištale kršeći se kao predugo nenaplaćeni računi:

PIJAN! PIJAN PONOVRNO!
O, TI IDIOTE!

tako su Yeats, Keats, dojke... bili ništa više nego breskva! što, što se dogodilo Španjolskoj? mom dječaku Lorki? revoluciji? moram se pridružiti brigadi! pustite me van!

SREĆA JE RAZLIKA IZMEĐU LOŠEG I DOBROG PJESNIKA

tako pretpostavljam.
živio sam na tavanu u Philadelphiji
ljeti bi postalo vrlo vruće i zbog toga sam uglavnom boravio u
barovima. nisam imao novca i s ono malo što mi je preostalo
stavio sam mali oglas u novine i rekao da sam pisac
koji traži posao...
što je bila čista laž; bio sam pisac
koji traži malo vremena i malo hrane i nešto novca
da plati stanarinu za tavan.
nekoliko dana kasnije kad sam napokon stigao kući
odnekud
vlasnica mi je rekla da me je netko
tražio. i ja rekoh:
to mora biti zabuna. ona je rekla:
ne, bio je pisac koji je rekao da želi da mu pomogneš napisati
povijesnu knjigu.
oh, lijepo, rekao sam ja, znajući da imam stanarinu za još
tjedan dana – mislim, u manšeti –
tako sam sjedio unaokolo pijujući vino na kredit i promatrajući vruće golubove
kako se pate i jebuckaju na mom krovu.
navio bih radio vrlo bučno
pio vino i razmišljao kako bih napisao povijesnu knjigu
zanimljivu ali istinitu.
ali se nitković nije nikad vratio,
i ja sam se morao napokon pridružiti skupini željezničkih radnika
koja je odlazila na Zapad
i dobili smo konzerve s hranom ali ne i
otvarače
i razbijali smo konzerve o sjedala i bokove
vagona prašnjavih i starih sto godina
hrana nije bila kuhana i voda je imala okus kao
stijenj na voštanicama
i ja iskočih u hrpu šipražja negdje u
Texasu
posve zelenu i s kućama lijepa izgleda u
daljini
našao sam park
spavao cijelu noć
i onda su me našli i stavili u samicu
i ispitivali me o ubojstvima i
pljačkama.
željeli su riješiti mnogo toga u knjigama
da bi dokazali svoju djelotvornost
ali ja nisam bio toliko umoran
i oni su me prevezli do sljedećega velikog grada
udaljena pedeset i sedam milja
veći od njih dao mi je nogom u stražnjicu
i oni su se odvezli.
ali meni se posrećilo:
dva tjedna kasnije sjedio sam u uredu gradske vijećnice
napola spavajući u suncu kao velika muha na mom laktu

i ona bi me ponekad odvela dolje na sastanak gradskog vijeća
i ja sam vrlo svečano slušao kao da znam o čemu je riječ
kao da znam kako su očišćeni fondovi glupoga
grada.

poslije sam otišao u postelju i probudio se sa znakovima zubi po
tijelu, i rekao: Kriste, pazi, dušo! možeš me zaraziti
rakom! a ja pišem novu povijest krimskog rata!

i svi su se okupili u njezinoj kući –

svi kauboји, svi kauboји:

debeli, dosadni i prekriti prašinom.

i svi smo se rukovali.

ja sam nosio par starih traperica, i oni rekoše

oh, vi ste pisac, da?

i ja rekoh: što možeš, neki tako misle.

i neki još tako misle...

drugi, naravno, još nisu došli pameti.

dva tjedna nakon toga

protjerali su me iz

grada.

ZA PRODAVAČE MILOSRĐA

opravdano je
svako je umiranje opravdano
svako ubijanje svaka smrt svako
odlaženje,
ništa nije uzalud
pa čak ni muhin
vrat,

i cvijet
prođe kroz redove vojske
i kao hvalisavi
dječačić,
uspravi svoju
boju.

ČISTAČI

evo ih dolaze
ti momci
siv kamion
upaljen radio

njima se žuri

poprilično uzbudljivo:
raskopčane košulje
izvješeni trbusi

izvlače van velike kontejnere smeća
guraju ih do viljuškaste dizalice
i onda ih kamion uz strašnu buku
podiže i melje...

morali su popuniti molbene obrasce
da bi dobili te poslove
oni plaćaju hipoteke na kuće i
voze najnovije modele automobila

opijaju se subotom uvečer

sad u losangeleskom suncu
jure naprijed i natrag sa svojim kontejnerima smeća

sve to smeće odlazi nekamo

i oni se međusobno dovikuju

onda se svi popnu na kamion
vozeći na zapad prema moru

ni jedan od njih ne zna
da sam ja živ

REX DISPOSAL CO.

ULOV

sirovo, rekao je on,
izvlačeći stvar iz vode,
što je to?

lipanjski kit upalih leđa, rekao sam ja.

ne, rekao je momak koji je stajao do nas na mulu,
to je morski vjetar tapkalo pijeska.

momak koji je prolazio pokraj nas reče:
to je fandango eskadrila bez pruga.

izvadili smo joj udicu i stvar se osovila i
prdnula. bila je siva i prekrivena dlakom
i debela i zaudarala kao stare čarape.

počela je hodati niz mulo i mi smo je slijedili.
pojela je hrenovku i pecivo iz ruku
neke djevojčice. onda je skočila na vrtuljak
i jahala na šarcu. spala je blizu kraja i
odvaljala se u pilovinu.

podigli smo je.

grop, govorila je, grop.

onda se ponovno vratila na mulo.

dok smo hodali slijedilo nas je veliko mnoštvo.

ovo je reklamni trik, rekao je netko,
to je čovjek u gumenom odijelu.

onda je, kako je hodala, počela disati
vrlo teško. pala je na
leđa i počela se bacakati.

netko joj je izlio kriglu piva na glavu.

grop, nastavljala je, grop.

onda je bila mrtva.

otkotrljali smo je do ruba mola i gurnuli
natrag u vodu. gledali smo je kako tone i nestaje.

bio je to lipanjski kit upalih leđa, rekao sam ja.

ne, reče drugi momak, bio je to morski vjetar tapkalo pijeska.

ne, rekao je drugi ekspert, bio je to fandango eskadrila

bez pruga.

onda smo se razišli svatko svojim putom u kolovosko poslijepodne.

OČE, KOJI SI NA NEBESIMA

i moj je otac bio praktičan čovjek.
imao je ideju.
vidiš, moj sinko, rekao je on,
ja mogu isplatiti ovu kuću u svom životu,
i onda je moja.
kad umrem ostavit ću je tebi.
sad ti u tvom životu možeš steći kuću
i onda ćeš imati dvije kuće
i ostavit ćeš te dvije kuće svom
sinu, i on steće kuću u svojem životu,
onda kad on umre, njegov sin -

shvaćam, rekao sam.

moj je otac umro pokušavajući ispiti
i čašu vode. ja sam ga pokopao.
solidan lijes od mahagonija. nakon sprovoda
otišao sam na konjske trke, sreo visoku plavušu.
nakon utrka otišli smo u njezin apartman
na večeru i med.

prodao sam njegovu kuću koji mjesec poslije.
prodao sam njegov automobil i njegovo pokućstvo
i razdavao sve njegove slike osim jedne
i sve njegove žare za voće
(pune voća ukuhana u vrućini ljeta)
i predao njegova psa u štenaru.

dva puta sam imao spoj s njegovom ljubavnicom
ali sam odustao
ne stigavši nikamo.

prokockao sam i zapio novac.
sad živim u jeftinom stanu u Hollywoodu
i iznosim smeće iz zgrade da
si snizim stanarinu.

moj je otac bio praktičan čovjek.
udavio se čašom vode
i uštedio na bolničkim
računima.

MOJ PRIJATELJ, ANDRE

taj je momak nekad predavao na Kanzaškom sveučilištu
onda su ga izbacili
zaposlio se u tvornici graha
onda su se on i njegova žena premjestili na obalu
ona se zaposlila i radila dok je
on tražio glumački posao.
ja zaista želim biti glumac, rekao mi je,
to je sve što želim biti.
posjećivao me sa ženom.
posjećivao me sam.
ulice su unaokolo pune momaka koji
žele biti glumci.
vidio sam ga jučer.
motao je cigarete.
nalio sam mu čašu bijeloga vina.
moja je žena umorna od čekanja, rekao je,
podučavat ću karate.
ruke su mu bile natekle od udaranja
po ciglama i zidovima i vratima.
pričao mi je o nekim velikim orijentalnim
borcima. neki je momak bio tako dobar
da je mogao okrenuti glavu za 180 stupnjeva
da bi vidio tko je iza njega. to je vrlo teško izvesti,
rekao je on.
osim toga: teže je tući se s 4 dobro postavljena čovjeka
nego s mnogo ljudi. kad ih je mnogo,
smetaju jedan drugome, i dobar borac koji je
snažan i spretan može izvrsno proći.
neki veliki borci, rekao je on,
čak uvuku svoja jaja u tijelo.
to je moguće izvesti -barem donekle -jer postoje
prirodne šupljine u tijelu... ako se osoviš na glavu
shvatit ćeš u čemu je stvar .

nalio sam mu još malo bijelog vina.
onda je otišao.
znate, napisati katkad knjigu za pisaćim strojem
nakon svega
nije ni tako bolno.

KARIZMA

ta mi žena neprestano telefonira
premda joj ja kažem da živim sa ženom
koju volim.

neprestano čujem zvukove u okolišu,
telefonira,
mislila sam da si to ti.

ja? ja nisam bio pijan nekoliko
dana.

dobro, možda nisi bio ti, ali sam osjećala kao da je
netko tko mi pokušava
pomoći.

možda je bio Bog. misliš li da postoji?

da, On je kuka na stropu.

i ja mislim slično.

uzgajam rajčice u podrumu,
kaže ona.

to je pametno.

želim preseliti. kamo bih preselila?

sjever je samorazumljiv. na zapadu je ocean. istok je
prošlost. jug je jedini smjer.

jug?

da, ali ne preko granice. tamo je smrt za
gringose.

kako bi bilo Salinas? pita ona.

ako voliš zelenu salatu,
idi u Salinas.

odjednom ona prekine razgovor. ona uvijek tako radi. i uvijek
ponovno nazove za dan ili za tjedan ili za mjesec.
ona će biti na mom sprovodu s rajčicama i
žutim stranicama telefonske knjige naguranim u džepove
napadno smeđeg kaputa na 35 stupnjeva vrućine,
ja znam kako treba s gospođama.

POVUCI KONAC, LUTKA SE MIČE...

svaki čovjek mora spoznati
da sve ovo može vrlo brzo
nestati:
mačka, žena, posao,
prednja guma,
postelja, zidovi,
soba; sve naše potrebe
uključujući ljubav,
počivaju na pješčanim temeljima -
i bilo kakav uzrok,
bez obzira kako nepovezan:
smrt nekog dječaka u Hongkongu
ili vijavica u Omahi...
može poslužiti kao tvoja propast.
sav tvoj porculan razbijen na
kuhinjskom podu, ulazi tvoja djevojka,
a ti pijan stojiš
usred svega toga i ona pita:
bože moj, što se događa?
a ti odgovaraš: ne znam,
ne znam...

MOLBA DJEVICI U PROLAZU

djevojko u kratkim hlačama što grizeš nokte, miješaš stražnjicom,
momci te gledaju -

čini se da u tebi ima više
nego u Gauguinu, Brahmi ili Balzacu,
svakako više nego u lubanjama što plivaju pod našim nogama,
šepireći se lomiš Eiffelov toranj,
okrećeš glave starih prodavača novina koji su spolno odavna
otišli na kvasinu;
tvoje lukave besmislice, tvoj idiotski ples,
zarobljavajući, raskošan - nikada nemoj prati svoje uprljano donje
rublje niti ganjati svoje ljubavi
kroz uličice u susjedstvu -
nemoj nam upropastiti i tu stvar,
nemoj se predati debljanju i premorenosti,
pristajući na TV i ljigava muža;
ne odriči se toga apsurdna izvlaštena migoljenja
da bi subotom zalijevala travu pred kućom -
ne vraćaj nas Balzacu, samoispitivanju,
Parizu
ili vinu, ne vraćaj nas
inkubaciji naših sumnji ili pamćenju
migoljenja smrti, kujo, izludi nas ljubavlju
i glađu, drži morske pse, krvave morske pse,
daleko od srca.

OBA VIJEST

labudovi utopljeni u smrdljivoj vodi,
skinite natpise,
ispitajte otrove,
odvojite kravu
od bika,
nadničare od sunca,
odstranite lavandine poljupce iz moje noći,
istjerajte simfonije na ulice
kao prosjake,
pripremite čavle,
šibajte leđa svetaca,
omamite mačkama žabe i miševe,
zapalite očaravajuće slike,
popišajte se na svitanje,
moja je ljubav
mrtva.

KNJIŽEVNA RASPRAVA

Markov tvrdi da pokušavam
probosti njegovu dušu
ali ja bih više volio njegovu ženu.

položim noge na stolić za kavu
a on kaže:
ne smeta me što stavljaš
noge na stolić za kavu
osim što je klimav
i stvar će se
svakog trenu
raspasti.

ostavljam noge na stoliću
ali bih više volio njegovu ženu.

radije bih, kaže Markov,
ugostio kopača kanala
ili prodavača novina
jer su oni dovoljno ljubazni
da ostanu pnstojni
premda
ne razlikuju
Rimbauda od otrova za štakore.

moja se prazna limenka piva
kotrlja na pod.
da moram umrijeti

smeta me manje nego
crno pod noktom, kaže Markov,
moj je dio igre
da moram živjeti
što bolje mogu.

grabim njegovu ženu u prolazu,
i onda se njezina kanta nađe na rnom trbuhu,
a ona ima fina koljena i prsa
i ja je poljubim.

nije tako loše biti star, kaže on,
smirenost uđe u čovjeka, ali tu je kvaka:
kako držati smirenost odvojenu
od mrtvila; nikad ne gledati na mladost
kao nešto bezvrijedno jer si ti star,
nikad ne gledati na godine kao mudrost
jer ti imaš iskustvo. čovjek
može biti star i budala -
ima ih mnogo, čovjek može biti mlad
i mudar -malo ih je. jedan –

za Boga miloga, viknuh,
umukni!

on je othodao do svog štapa, uzeo ga i
izišao.

povrijedio si njegove osjećaje, rekla je,
on tebe smatra velikim pjesnikom.

on je presklizak za mene, rekao sam,
previše mudar.

imao sam jednu od njezinih sisa vani.
bila je to čudovišno
lijepa
stvar.

POBUNA

razlog za pobunu bio je u tome što smo neprestano dobivali grah
a čuvar je ščepao obojena momka koji je svoj bacio na
pod
i netko je dotaknuo gumb
i svatko je grabio svakoga;
ja sam letvom dohvatio najboljeg prijatelja iza uha
netko mi je bacio kavu u lice
(ali ne smeta, ionako nije bila za piće)
i ja izletih u krug
i začuh pucnjavu pušaka
i činilo se da svaki zatvorenik ima nož osim mene,
i sve što sam mogao bilo je da molim i bježim
a bio sam bez boga i debeo od igranja
pokera za cente sa sustanarom iz ćelije,
i upraviteljev glas počeo dopirati preko cijelog zatvora,
i poslije sam čuo da je u zbrci
kuhar silovao mornara,
a ja sam izgubio kremu za brijanje, kutiju pljuga
i primjerak New Yorkera;
ustrijeljena su također 3 čovjeka,
izbodeno pola tuceta,
35 bačeno u rupu,
ukinute su sve povlastice u krugu,
pritisak razdražljiv kao losangeleski vlasnici kladionica,
ugašeno zatvorski radio,
pravi spokoj,
posjetitelji poslani kućama,
ali sljedećeg jutra ipak smo
dobili poštu -
pismo iz St. Louisa:
Dragi Charles, žao mi je da si u zatvoru,
ali ti ne možeš kršiti zakon,
unutra se nalazio prignječeni karanfil,
parfemski miris, miraz izvana,
poljupci i gaćice,
smijeh i pivo,
i te večeri za objed
ponovno su nas odmarširali natrag
na grah.

POTPUNO ŽUTO CVIJEĆE

kroz venecijanske zastore vidio sam debela čovjeka u smeđu kaputu
(s glavom koju mogu opisati samo kao vrstu zagorjele slastice)
kako izvlači lijes iz kola: bio je siv kao bojni brod
s potpuno žutim cvijećem.
stavili su ga na kolica skrivena grimiznom draperijom
žene
koračali su za njega uza strminu... i!
odvratn-uzbunjen-užasan-skret-sjajan-tren svršetka svijeta! -
gotovo ga izgubili, jednom -
mogao sam vidjeti kako se tijelo kotrlja
kao slobodna kocka u izgubljenom igri - ruke kao razmahane
vjetrenjače i noge koje napucavaju nogometne lopte jeseni.

uspjeli su ga ugurati u crkvu
a ja sam ostao vani
otvarajući svoju pamet živu sunčanu svjetlu.

u sobi sa mnom ona je pjevala i kovččala svoju
dugačku zlatnu kosu. (to je istina, Arturo, i to je ono što stvar
čini tako jednostavnom.)
»Upravo sam ih vidio kako unose tijelo«,
urešeno ću ja njoj.

jesen je, stabla, telefonske žice,
a ona pjeva neku pjesmu koju ne mogu razumjeti, neku Svečanu Misu
Života.

ona je i dalje pjevala ali ja sam želio umrijeti
želio sam žuto cvijeće kao njezine zlatne vlasi
želio sam žuto pjevanje i sunce.
to je istina, i to je ono što stvar čini čudnom:
htio sam biti otvoren i razmršen, i
odbačen.

PROLJETNI LABUD

labudovi također umiru u proljeće
i vidjeh ga kako pluta
mrtav u nedjelju
postrance
kružeći u struji
i ja otidoh do rotunde
a iznad mene
kružahu
bogovi u kolima
psi, žene,
i smrt je
poput miša
-trčala niz moj grkljan,
i začuh kako svijet dolazi
sa svojim vrećicama za piknik
i smijeh,
i ja se osjetih krivim
zbog labuda
kao da je smrt
stvar stida
i kao budala
otidoh
i ostavih im
svoga lijepog labuda.

NAČIN NA KOJI ĆE SE TO ZBITI U
ZATVORU LIJEPIH MLADIH ŽENA –

umrijeti s čizmama na nogama
dok pišeš poeziju
nije tako slavno
kao projahati na konju
niz Broadway
sa šipkom dinamita
u zubima,
ali nije također ni
zbrajanje totalne sume
svih planeta
imenovanih ili vidljivih
čovjeku,
a konj je bio siv,
čovjekovo je ime bilo
Sanchez ili Kandinsky,
bilo je 27 stupnjeva
i djeca su ustrajno
vikala,
svinjo svinjo
mi smo umorni
otpuhni nas u pakao.

MORSKI PSI

morski psi kucaju na moja vrata
i ulaze i traže usluge;
kako samo dašću na mojim stolcima
gledajući okolo po sobi,
i onda zahtijevaju djela:
vatru, zrak, novac,
ma šta što mogu dobiti -
pivo, cigarete, poludolare, dolare,
petice, deset centi,
sve to kao da je moje preživljavanje osigurano,
kao da je moje vrijeme ništa
a njihova nazočnost ima vrijednost.

u redu, mi svi, zacijelo, imamo svoje morske pse,
i postoji samo jedan način da ih se riješimo
prije nego što nas istroše i odgrickaju u smrt -
prestanimo ih hraniti; naći će
drugu meku; vi ste ih točili
posljednjih tucet puta -
sad ih pustite
u more.

HOMIĆ, HOMIĆ, HOMIĆ

on je pisao:

ti si budala bez osjećaja za humor,
samo sam se šalio kad sam rekao da se D.
pridružuje Legiji stranaca, a
D. je homić upravo toliko koliko i
Winston Churchill.

hm, mislio sam ja, ja sam u dodiru s
najvećim mozgovima svoga
naraštaja. lukavo! Winnie je mrtav i prema tome
ne može biti
homić.

pismo je nastavljalo:

vi ste kalifornijski momci homo-sretni,
sve što vi radite jest da sjedite unaokolo i razmišljate o
homićima. bez obzira na to poslat ću ti proturatne
materijale koje smo napisali ja i drugi, premda
sumnjam da će zaustaviti
rat.

prije deset godina poslao mi je fotografiju na kojoj su
D. i on na nekom pikniku.
D. je bio u odori Legije stranaca,
vidjela se boca vina,
i stol s jednom krivom
nogom.

razmišljao sam o tome deset godina i onda
odgovorio:

nemam ništa protiv dvojice ljudi koji spavaju zajedno
tako dugo dok ja nisam jedan od te dvojice
ljudi.

nisam ukazao na to koji je od njih bio
homić.

kako bilo, danas sam dobio proturatne materijale
u pošti, i on je u pravu:
neće zaustaviti rat ni bilo što
drugo.

IVAN GROZNI

nailazio je na poteškoće
bilo pri stajanju bilo
prigibanju

bio je debeo s
velikim očima i
niskim čelom
trajno se
smiješio
s obzirom na
obješenu čeljust

u trenutku
bijesa
ubio je šakama
najstarijeg sina

izgledao je kao da mu je neugodno
navršivši
40. godinu
života

istaknuo se naprednošću
i
u kasapljenju

umro je 1584.
star 54
godine, težak
209
funti

prošlog su ljeta
iznijeli njegov
kostur
iz Arhangeljske crkve
u Kremlju
da bi napravili
poprsje
naravne veličine

sad je
gotovo dovršen
i izgleda kao
vozač autobusa
20. stoljeća.

BEZ OSNOVE U KLASICIMA

nisam spavao
3 noći
i tri dana
i moje su oči više
crvene nego
bijeje;
smijem se u zrcalo
i slušam
kucanje
sata
i plin
moje peći
miriše
vrućim gustim
teškim
mirisom kroz koji
prolaze zvukovi
automobila
natiskanih poput
ornamenata
u mojoj glavi, ali
ja sam čitao
klasike
a na mom kauču
namočena vinom
spava neka kurva
koja je po prvi put
čula
Beethovenovu Devetu,
i slušajući
iz pristojnosti
zaspala
od dosade.
samo zamisli, stari, rekla je,
s tvojim mozgom
ti bi mogao biti prvi čovjek
koji će kopulirati
na Mjesecu.

DOLJE ZA KRILA

govore o anđelima ili ona
govori o anđelima
s prozora debelih stakala što gleda na
Sunset Strip
(ona ima te vizije)
(ja nemam te vizije)
ali možda su anđelima draži ljudi s
novcem
kćeri bogatih farmera što umiru od
raka na grlu u Brazilu.
ja - ja neprestano gledam ta
beskrična stvorenja podlih priča i kobnih
namjera
i ona kaže
kad ja obezvrijedim njezin
san:
    ti nastojiš da me
    povučeš dolje
    za krila

ona će na ljeto otići u Europu -
Grčku, Italiju, najvjerojatnije
Pariz i ona će
odnijeti neke od svojih anđela sa
sobom.
ne sve
ali neke.

sad je tu i taj polukineski dečko koji je nekad
spavao na izlazima za slučaj požara
crni homoseksualac koji igra - šah i
kranoslovi Shelleyja u Senzualistu
onda je tu onaj koji ima pravi talent za
kist {Nickey) ali koji jednostavno ne može
nikako
započeti a
tu je i Sieberling koji plače jer je
zaljubljen u svoju mater (zaista).

mnogi će od tih
anđela
napustiti grad i
kolati oko
Slavoluka Pobjede
da bi bili fotografirani ili
naganjali nabijače na broju 9
Rue Git-Le-Coeur, i
bit će vruće i
samotno ljeto
za mnoge od nas kad
đavao ušeta i još jednom zaposjedne

Hollywood.

POŽAR

skupile su se
gimnazijalke u uskim suknjama i prvim štiklama

vrapci su odletjeli i debeli se kućevlasnici oprostili od svojih
električnih ogledala

skupile su se
mršave domaćice sa šmrkavim nosovima i prljavim pregačama

skupila su se
vatrogasna kola: ispolirano jadanje nereda što proljeva
vodenu utrobu

skupili su se
vatrogasci u kacigama
vatrogasci sa sjekirama

bože, GORI
stablo visoko 30 metara
CRVENO IZGARA KUĆA
zovući

u smjeru Gospodnjem
trava se rastapa i vrišti površinom
tla i
te modrosive slike slatkasta dima cijelo nebo čine
neumjesnim

i sve to vrijeme nitko ne govori ništa samo
gleda
što je plamen učinio
kao da je nešto konačno izbilo
van i kazalo
svoje

skupili smo se svi
zajedno.

CRVI

čovjek mi reče:
ne moraju te zabrinjavati crvi kad si
mrtav
oni nikad ne stignu k tebi
tijelo se mijenja na sve moguće
načine - dok oni
obrade lijes
stvari su se već dogodile i
uvijek se događa
različito -
znaš, iskopali su ti one stare kraljeve
iz grobnica:
jedan je od njih bio samo
lokvica crne
vode, drugi je imao bradu
dugačku 6 metara a drugi se
premetnuo u neku vrstu kamene
soli.

ma nemoj ? rekao sam ja.
da, rekao je on.

on je znao sve te stvari.
on je živio visoko u brdima i imao
strahovitu pamet.

prije nego što otidoh ispružih ruku i
izvukoh crve iz njegovih
očiju nosnica trbuha cipela vlasi ušiju
i onda je on rekao
laku noć
i ja rekoh
laku noć
uđoh u auto i krenuh

i crvi se smijahu
cijelim putom kući.

UNDERGROUND

prostorija je bila prepuna.

urednik mi reče:

»Charley, donesi nekoliko stolaca odozgo,
gore ima još stolaca.«

ja ih donesoh dolje i otvorismo pivo i

urednik reče:

»ne dobivamo dovoljno oglasa,
brod bi mogao potonuti«,
tako su započeli razgovor o tome kako da dođu
do oglasa.

ja sam neprestano pio pivo

i morao mokriti

i kad se vratih natrag

djevojka do mene reče:

»mi bismo trebali evakuirati grad,
to je ono što bismo mi trebali učiniti.«

ja rekoh: »ja bih radije slušao Josepha Haydna.«

ona reče: »samo zamislite,
kad bi svatko napustio grad!«

»usmrdili bi neko drugo
mjesto«, rekoh ja.

»ne vjerujem da vi volite
ljude«, rekla je ona, povukavši kratku suknju naniže
koliko je bilo moguće.

»samo za jeb«, rekao sam ja.

potom sam otišao u bar u zgradi do nas i
kupio još 3 paketa piva.
kad sam se vratio oni su razglabali o Revoluciji.
tako sam ponovno bio u 1935,
samo što sam ja bio star, a oni mladi. bio sam barem
20 godina stariji od bilo koga u sobi,
i razmišljah: kog vruga radim
ovdje?

sastanak je uskoro završio
i oni otiđoše u noć,
ti mladi
a ja dohvatih telefon i nazvah
Johna T.;
»John, jesi li OK? ja sam noćas utučen.
kako bi bilo da dođem k tebi i da se
opijem?«

»dakako, Charley, čekat ćemo te.«

»Charley«, rekao je urednik, »izgleda mi da ćemo morati
odnijeti stolce natrag
gore. «

odnijeli smo stolce natrag gore.
revolucija je
bila
završena.

ČUDO

Raditi s nekom umjetničkom formom
ne znači
zafrkavati se kao trakavica
s punim trbuhom,
niti to opravdava uzvišenost
ili pohlepu, ni ozbiljnost
u svakom trenutku, ali pretpostavljam
da to zahtijeva najbolje ljude
u njihovim najboljim trenucima,
i kad oni umru,
a nešto drugo ne umre,
mi smo vidjeli čudo besmrtnosti:
ljudi dolaze kao ljudi,
odlaze kao bogovi -
bogovi za koje znamo da su bili ovdje,
bogovi koji nam sada omogućuju da nastavimo
kad sve drugo govori stani.

IDEAL

Waxmanovi, rekla je ona,
on je gladovao,
svi su ga ti graditelji željeli
kupiti;
on je radio u Parizu u Londonu i
čak u Africi,
imao je vlastiti
koncept
plana...

kakva strahota, rekao sam ja,
arhitekt koji gladuje,
eh?

da, da, on je gladovao i njegova
žena i njegova djeca
ali on je bio vjeran
svojim idealima.

arhitekt koji gladuje,
eh?

da, konačno je uspio,
vidjela sam njega i njegovu ženu prošle
srijede uvečer, Waxmani...
bi li ih želio
sresti?

reci mu, rekao sam ja, da ugura 3 prsta
u šupak
i da se strese.

ti si uvijek tako jebeno opak, rekla je ona,
prevrnuvši svoju visoku
čašu skoča i
vode.

uh huh, rekao sam ja, u počast
mrtvome.

DVIJE MUHE

Muhe su bijesni komadići
života;
zašto su tako bijesne?
čini se da one hoće više,
čini se gotovo kao da su
bjesne
što su muhe;
to nije moja krivnja;
sjedim u sobi
s njima
i one me bockaju
svojom agonijom;
kao da su
labavo grumenje duše
izostavljeno odnekud;
pokušavam čitati novine,
ali one me ne puštaju na
miru;
jedna izgleda da ide u polukrugovima
visoko uza zid,
bacajući bijedan zvuk
na moju glavu;
druga manja
drži se blizu i zadirkuje moju ruku,
ne govoreći ništa,
diže se, pada,
mili blizu;
koji bog šalje te
izgubljene stvari na mene;
drugi ljudi pate od diktata
imperija, tragične ljubavi...
ja patim
od kukaca...
ja se zamahnem za malom,
što čini se samo oživljuje
njezin izazovni nagon:
ona kruži brže,
bliže, čak stvara
mušji zvuk,
a ona gore,
osjetivši novi
vrtlog, ona također, u uzbuđenju,
ubrzava let,
iznenada pada
poput pljuske,
i one se udružuju
u kruženju moje ruke,
brenčući podnožjem
sjenila na svjetiljci
dok nešto ljudsko
u meni

ne može više podnijeti
nesvetost
i ja udarim
smotanim novinama -
promašim! -
udarim
ponovno,
one se razidu nasumce,
i ja dohvatim veću
prvu, i ona se bacaka na ledima,
ritajući se
kao razdražena kurva,
i ja ponovno zamahnem
novinskom toljagom
i od nje ostane samo mrlja
mušje ružnoće;
mala sada kruži
visoko, tiha i hitra,
gotovo nevidljiva;
ne dolazi više blizu
mojoj ruci;
pripitomljena je i
nedokučiva; puštam je
na miru, ona me pušta
na miru;
novine su, naravno,
uništene;
nešto se dogodilo,
nešto je uprljalo moj
dan,
ponekad za to nije potrebno
muško,
ili žensko,
samo nešto živo;
sjedim i promatram
malu;
upleteni smo
u zrak
i življenje;
kasno je
za nas oboje.

VATROGASNO SPREMIŠTE

(za Jane, s ljubavlju)

izišli smo iz bara
jer smo ostali bez novca
a imali smo nekoliko boca vina
u sobi.

bilo je oko 4 poslijepodne
prolazili smo uz vatrogasno spremište
i ona započe
ludovati:

»VATROGASNO SPREMIŠTE! oh kako volim
VATROgasna kola, tako crvena i
inače! uđimo unutra!«

slijedio sam je
unutra. »VATROGASNA KOLA!« vikala je
i miješajući svojom velikom
kantom.

već se pokušavala popeti u jedna
kola, podizala suknju sve do
pojasa, nastojeći da se ispruži u
sjedalo.

»evo, evo, dopustite mi da vam pomognem!« dotrčao je
vatrogasac.

drugi je vatrogasac prišao k
meni: »naši su građani uvijek dobrodošli«,
rekao mi
je.

drugi je momak bio s njom gore u
sjedalu. »vi imate jednu od onih velikih STVARI?«
pitala ga je ona. »oh, hahaha!, mislim na jedan od
onih velikih ŠLJEMOVA!«

»Ja imam i veliki šljem«, rekao joj je
on.

»oh, hahaha!«

»kartate li?« upitao sam *svoga*
vatrogasca. imao sam 43 centa i ništa osim
vremena.

»dodite otraga«, rekao je
on. »naravno, mi ne kockamo.
to je protiv

pravila.«

»razumijem«, reko mu
ja.

dogurao sam 43 centa na
dolar devedeset
kad sam je vidio kako odlazi gore sa
svojim vatrogascem.

»pokazat će mi njihove spavaće
prostore«, reče mi
ona.

»razumijem«, reko joj
ja.

kad se njezin vatrogasac nakon deset minuta dosklizao
dolje niz motku
klimnuo sam mu da
priđe.

»to će biti 5
dolara.«

»5 dolara za
ono?«

»ne bismo željeli skandal, zar
ne? obojica bismo mogli izgubiti
posao. naravno, ja sam
nezaposlen. «

dao mi je
peticu.

»sjedni, možda ih dobiješ
natrag.«

»što se igra?«

»ajnc. «

»kockanje je protiv
zakona.«

»kao sve što je zanimljivo. osim toga,
vidiš li kakav novac na
stolu?«
sjeo je.
sad nas je bilo
5.

»kako je bilo, Harry?« upitao ga je
netko.
»nije loše, nije
loše.«

neki drugi momak otišao je
gore.

bili su zaista slabi igrači.
nisu se trudili da upamte
špil. nisu znali jesu li
preostali visoki ili niski brojevi. u osnovi su išli previsoko,
ne držeći se nižih
brojeva.

kad je drugi momak sišao,
dao mi je
peticu.

»kako je bilo, Marty?«
»nije loše. ima... neke fine
pokrete.«

»daj još!« rekao sam ja. »lijepa čista djevojka. ja
je jašem osobno.«

nitko ništa nije
rekao.

»ikakvih velikih požara u posljednje vrijeme?« upitao
sam
ja.

»nee. ništa
posebno.«

»vi momci trebate
vježbu. daj
još!«

veliki crvenokosi dečko koji je polirao
stroj
bacio je svoje krpe i
otišao gore.

kad je sišao, dobacio mi je
peticu.

kad je četvrti momak sišao, dao sam mu
3 petice za
dvadeset.

ne znam koliko je vatrogasaca

bilo u zgradi ni gdje su
bili. nagađam da ih se nekoliko provuklo pokraj mene
ali ja sam bio dobar
drug.

vani se spuštao mrak
kad je zazvonio
alarm.

dadoše se u trku unaokolo.
momci dosklizaše niz
motku.

onda je ona dosklizala niz
motku. ona je bila izvrsna s
motkama. zbiljsko žensko. ništa nego odlučnost
i
kanta.

»idemo«, rekoj joj
ja.

stajala je mašući zbogom
vatrogascima, ali činilo se da oni
nisu više bili
zainteresirani.

»idemo natrag u
bar«, rekoj joj
ja.

»ooh, imaš
novaca?«

»našao sam nešto što nisam znao da
imam...«

sjedili smo na kraju šanka
s viskijem i pivskim
zaljevačem.
»zaista sam se dobro
ispavala.«

»sigurno, baby, ti trebaš
sna.«

»gledaj onog mornara kako me gleda!
mora da misli da sam ja jedna... jedna...«

»ne, ne misli on to. opusti se, ti imaš
stila, pravog stila. ponekad me podsjećaš na jednu
opernu pjevačicu. znaš, jednu od onih prima d.
tvoj stil pokazuje se na tebi

čitavoj.
ispij.«

naručio sam još
dvije.

»znaš, tatice, ti si jedini čovjek koga
VOLIM! mislim, zaista... VOLIM! znaš
li?«

»jasno da znam. ponekad mislim da sam kralj
usprkos sebi.«

»da, da. to je ono što mislim, nešto slično
tome.«

mora sam u zahod. kad sam se vratio,
mornar je sjedio na mom
stolcu. ona je pritiskala svoju nogu uz njegovu i
on je govorio.

ja sam prešao na drugu stranu i započeo igru strelicama s
Harryjem Konjem i prodavačem novina
s ugla.

RASPRAVA O MARŠALU FOCHU

Foch je bio veliki vojnik, rekao je on, maršal Foch;
slušaj, rekao sam ja, ako se ne budeš ponašao pristojno,
bit ću prisiljen da te opalim po zubima
mokrom krpom.

ja ću pisati guverneru, rekao je on.
guverner je moj ujak, rekao sam ja.

maršal Foch je bio moj
djed, rekao je on.

opomenuo sam te, rekao sam ja. ja sam
gospodin.

A ja sam Foch, rekao je on.
to je bilo previše. ja ga opalih mokrom krpom.

on zgrabi telefon.
guvernerova rezidencija, reče.

ja ugurah mokru gumiranu rukavicu u
njegova usta i prekinuh žicu.

vani su zrikavci zrikali kao
ludi: Foch, Foch, Foch, Foch!
zrikahu.

dohvatih svoju polustrojnicu i ošinuh
vragove,
ali bilo ih je takvo mnoštvo
da sam morao odustati.

izvukoh mokru gumiranu rukavicu.
predajem se, rekao sam, to je previše:
ne mogu promijeniti svijet.

sve takozvane gospođe u sobi
zapljeskaše.

on je ustao i poklonio se galantno dok
vani zrikavci zrikahu.

stavih šešir na glavu
i išetah. ja još vjerujem
da su Francuzi slabi
i da se ne treba
čuditi.

JAJE

on ima 17 godina.

mama, kaže, kako da razbijem
jaje?

dobro, rekla je ona meni, ne moraš
se tako držati.

oh, mama, rekao je on, probila si žumance.
ne mogu jesti razljeveno žumance.

u redu, rekla je ona meni, tako si snažan,
bio si u klaonicama, tvornicama,
zatvorima, tako si prokleta snažan,
ali svi ljudi ne moraju biti kao ti,
to ne znači da su svi u krivu, a ti
u pravu.

mama, rekao je on, možeš li mi donijeti nekoliko boca
kole
kad se vratiš kući s posla?

gledaj, Raleigh, rekla je ona, ne bi li ti mogao donijeti
kolu
na biciklu, ja sam umorna nakon
posla.

ali, mama, ono brdo.

kakvo brdo, Raleigh?

ono brdo,
ono tamo, a ja moram voziti preko
njega.

u redu, rekla je ona meni, ti misliš da si tako
prokleta snažan. radio si u skupini željezničkih radnika na
pruzi, slušam o tome svaki put kad se napiješ:
»radio sam u skupini željezničkih radnika na pruzi.«

pa dobro, rekao sam ja, radio sam.

želim reći, što to znači?
svi negdje moramo raditi.

mama, rekao je dečko, hoćeš li mi donijeti te
kole?

ja zaista volim dečka. mislim da je vrlo
nježan. i kad jednom nauči kako razbiti
jaje možda učini neke
neobične stvari. u međuvremenu
ja spavam s njegovom majkom

i nastojim ostati izvan
rasprava.

PODMUKLOST

podmuklo si me napao, rekao je on, kazao si *Ružičastom orlu*
da me ne tiska.
dođavola, Manny, rekao sam, prestani.

ovi pjesnici su vrlo osjetljivi
imaju više osjetljivosti nego talenta,
ne znam što bih s njima.

upravo večeras zazvonio je telefon i
bio je Bagatelli i Bagatelli je rekao
Clarsten je nazvao i Clarsten je bio ogorčen
jer mu nismo poslali poštom
antologiju, i Clarsten okrivljuje mene
jer mu nisam poslao poštom antologiju
i nadalje Clarsten je
tvrdio da ga pokušavam
uništiti, i bio je vrlo
ljut. tako je rekao
Bagatelli.

znate, počinjem se zaista osjećati kao
književna velevlast
zavalim se u stolac i motam cigarete
i zurim u zidove
i dobivam kredit za život i smrt
pjesničkih karijera.

barem dobivam kredit za
smrtonosni dio.

u zbilji ti dečki umiru bez moje
pomoći. sunce je zašlo iza oblaka.
nemam ništa sa svim tim.
pušim Princa Alberta, pijem Schlitz
i općim kad god je moguće. vjerujte u moju
nevinost i možda ja uzmem u obzir
vašu.

LJETNE ŽENE

ljetne žene će umrijeti kao ruža
i laž

ljetne žene će ljubiti
tako dugo dok cijena nije
zauvijek

ljetne žene
mogu ljubiti bilo koga;
mogu ljubiti čak i tebe
dok ljeto
traje

ali i njima će doći
zima

bijeli snijeg i
hladno zaleđenje
i lica tako ružna
da će se i sama smrt
okrenuti ustranu -
trgnuti se od groze -
prije nego što ih
uzme.

NOĆ KAD SAM UMIRAO

noć kad sam umirao
znojio sam se u postelji
i slušao šturke
i vani su se borile mačke
i mogao sam osjetiti svoju dušu kako propada kroz
madrac
i u trenutku prije nego što je udarila o pod ja sam skočio
bio sam gotovo preslab za hodanje
ali sam hodao unaokolo i upalio sva svjetla
onda se vratio u postelju
i ponovno je moja duša propadala kroz madrac
i ja sam skočio
u trenutku prije nego što je udarila o pod
hodao sam unaokolo i upalio sva svjetla
i onda se vratio u postelju
i ona ponovno propade i
ja sam bio na nogama
paleći sva svjetla

imao sam kćerkicu od 7 godina
i osjećao sam da me ona zacijelo ne želi mrtva
inače bi bilo
svejedno

ali cijele te noći
nitko nije telefonirao
nitko nije navratio s pivom

moja ljubavnica nije nazvala
sve što sam mogao čuti bili su šturci i bilo je
vruće
a ja sam ustrajno radio na tome
ustajao i lijegao
dok prvo sunce nije ušlo kroz prozor
kroz grmlje
i onda sam se vratio u postelju
i duša je napokon
ostala unutra i
ja sam spavao.
sad ljudi navraćaju
udarajući na vrata i prozore -
telefon zvoni
telefon zvoni ponovno i ponovno
dobivam divna pisma u pošti
pisma mržnje i pisma ljubavi.
sve je ponovno isto.

RADIO-APARAT S PETLJOM

bilo je to na drugom katu u ulici Coronado
znao sam se napiti
i baciti radio-aparat kroz prozor
dok je svirao i, naravno,
razbio bih staklo na prozoru
a radio-aparat bi ležeći tamo na krovu
još svirao
i ja bih rekao svojoj ženi:
»ah, divna li radio-aparata!«

drugog jutra izvadio bih prozor
iz šarki
i odnio niz ulicu
staklaru
koji bi postavio drugo staklo.

nastavljao sam baciti radio-aparat kroz prozor
svaki put kad bih se napio
i on bi ležeći tamo na krovu
još svirao -
magični radio-aparat
radio-aparat s petljom,
i svakog bih jutra odnio prozor
natrag staklaru.

ne sjećam se točno kako je to završilo
premda pamtim

da smo konačno iselili.
niže je živjela žena koja je radila u
vrtu u kupaćem kostimu
i njezin se muž tužio da zbog mene ne može
spavati noću
zbog toga smo iselili
i u sljedećem sam stanu
ili zaboravio baciti radio-aparat kroz prozor
ili više nisam osjećao takvu
potrebu.

sjećam se da mi je nedostajala žena koja je radila u
vrtu u kupaćem kostimu,
zaista je kopala s onom lopaticom
njezina stražnjica u zraku
a ja sam znao sjediti na prozoru
i promatrati kako sunce obasjava cijeli prizor

dok je glazba svirala.

SOLID STATE MARTY

skoro mu je 80 godina i posjetili su
ga neki
dan. sjedio je u stolcu
s krpom gruba platna preko
krila
i kad su ušli unutra
prva stvar koju je rekao bila je:
»ne dodirujte moje spolovilo!«

imao je žaru od tri i pollitre
zinfandela u
hladnjaku, bio je upravo
završio
5 dana
tekile.

novi glasovir od 600 dolara stajao je u središtu
sobe,
kupio ga je za
sina.

neprestano naziva da *dođem* k njemu
ali kad to učinim
vrlo je dosadan. slaže se sa
svime što kažem i
onda ode na
spavanje.

Solid State Marty .
kad me nema kod njega
on svašta učini:
potpali kauč
mokri po svom trbuhu
pjeva državnu himnu.

pozove prostitutke k sebi i
poprska ih
seltzerovom vodom, iščupa
telefonsku žicu iz
zida

ali prije nego što to učini
telefonira u
Pariz
Madrid
Tokio

tuče pse
mačke
ljude
svojom

srebrnom štakom

priča priče o tome
kako je bio
matador
boksač
svodnik
Erniejev prijatelj
Picassov prijatelj

ali kad ga posjetim
on spava
uspravno u stolcu
sjedine se kotrljaju niz
tiho
šutljivo jastrepsko lice

njegov sin započne govoriti
i onda je meni
vrijeme
da odem.

LICE POLITIČKOG KANDIDATA NA
ULIČNOJ OGLASNOJ PLOČI

eno ga:

bez previše mamurluka

bez previše svađa sa ženom

bez previše ispuhanih guma

nikad pomisli o samoubojstvu

ne više od tri zubobolje

nikad nije propustio objed

nikad u zatvoru .

nikad zaljubljen

sedam pari cipela

sin na sveučilištu

automobil star godinu dana

police osiguranja

vrlo zelena tratina pred kućom

kante za smeće s čvrstim poklopcima

bit će izabran.

NIŠTA NIJE DJELOTVORNO KAO PORAZ

uvijek nosi notes sa sobom
kamo god ideš, rekao je on,
i ne pij previše, piće otupljuje
osjetila,
budi nazočan kad se čita, zapazi stanke u dahu,
a kad ti čitaš
budi uvijek umjeren
ne ističi previše, gomila je bistrija nego što
pretpostavljaš,
a kad nešto napišeš
ne šalji smjesta,
stavi u ladicu dva tjedna,
onda izvuci i pogledaj
stvar, i preuređuj, preuređuj,
PREUREĐUJ ponovno i ponovno,
učvrsti retke kao vijke što drže luk
mosta od 5 milja,
i drži notes uz krevet,
nadoći će ti misli noću
i te će misli nestati i biti izgubljene
ako ih ne zapišeš.
i ne pij, svaka budala može
piti, mi smo ljudi
književnosti.

za čovjeka koji uopće nije mogao pisati
on je bio otprilike kao i svi
ostali: mogao je zacijelo
govoriti
o tome.

OSAMLJENIK

vrat od 48 i pol
centimetara
u dobi od 68 godina
diže utege
tijelo kao u
dečka (gotovo)

brijao je
glavu
i pio porto
iz krčaga od dvije litre

držao je lanac na
vratima
prozore prekrivene daskama

morao si posebno
kucati
da bi ušao

imao je brončane boksere
noževe
toljage
revolvere

imao je prsa kao
hrvač

nikad nije izgubio
naočale

nikad nije psovao
nikad nije izazivao
nesreću

nikad se nije oženio nakon smrti
svoje jedine
žene

mrzio je
mačke
žohare
miševe
ljude

rješavao je križaljke
zagonetke
održavao je korak s
vijestima

taj vrat od 48 i pol

centimetara

tijekom 68 godina on je bio
nešto

sve te daske
na prozorima

prao je svoje donje rublje
i čarape

moj prijatelj Red odveo me gore
jedne noći
da ga upoznam

razgovarali smo neko vrijeme

i onda smo otišli

Red je pitao: »što
misliš?«

odgovorio sam: »više se boji umiranja
nego mi ostali.«

odonda
nisam vidio nijednog od njih.

PONOSNO
MRŠAVO
UMIRANJE

vidim starce u mirovini u
supermarketima i mršavi su i
ponosni su i umiru
oni gladauju stoječke i ne kažu
ništa. davno prije, među ostalim lažima,
podučavali su ih da je tišina .
junaštvo. sada, nakon što su radili cijeli život,
inflacija im je postavila zamku. osvrću se
ukradu zrno grožđa
žvaču ga. napokon obave malu
kupnju, koliko im treba za jedan dan.
druga laž kojoj ih se podučavalo:
ne kradi.
radije bi gladovali nego ukrali
(zrno grožđa neće ih spasiti)
i u malim sobama
dok čitaju tržne oglase
oni će gladovati
umrijeti bez glasa
mladi plavi momci duge kose
iznijet će ih iz podstanarskih sobičaka
ugurati u kola
i udaljiti se, ti
dečki
zgodni oku
što razmišljaju o Vegasu i mačkama i
pobjedi.
takav je poredak stvari: svatko
dobije okus meda
onda nož.

UBOJICA SE SMIJEŠI

stare ljubavnice još nazovu
neke iz prošle godine
neke iz godine prije
neke iz godina prije toga.
dobro je završiti sa stvarima
kad ne rade
dobro je također ne mrziti
ili štoviše ne zaboraviti
osobu s kojom si
promašio.

i drago mi je kad mi kažu
da su sretne s nekim čovjekom
zadovoljne životom.

nakon što su preživjele mene
zaslužuju mnoge radosti.
omogućavam da se njihovi životi doimlju bolje
nakon mene.

jer ja sam im dao
usporedbu
nove obzore
nova spolovila
više mira
dobru budućnost
bez mene.

uvijek spustim slušalicu,
opravdan.

PIJAN
STARI BUKOWSKI
PIJAN

držim se za rub stola
s trbušinom što visi preko
remena

i zurim u sjenilo svjetiljke
dim se raščičava
iznad
Sjevernog Hollywooda

vatrogasci odlažu maske
podižu visoko ribljezeleno pivo

dok ja padam ničice s kauča
ljubim dlake na tepihu kao dlake
vagine

bliže nego što sam joj bio ima
dugo vremena.

POSLJEDNJI DANI SAMOUBILAČKOG MOMKA

sad mogu vidjeti sebe
nakon svih tih samoubilačkih dana i noći,
kako me izvozi iz jednog od onih sterilnih staračkih domova
(naravno, to vrijedi samo ako postanem poznat i sretan)
ne baš normalna i gnjavatorska bolničarka...
vidim sebe kako sjedim uspravno u invalidskim kolicima...
gotovo slijep, oči se okreću natraške u mračni dio lubanje
tražeći
milost smrti...

»Nije li prekrasan dan, g. Bukowski?«

»O, je, je...«

prolaze djeca a ja i ne postojim
i prolaze dražesne žene
s velikim vrućim bokovima
i toplim guzovima i tvrdim vrućim svime
moleći da ih se ljubi
a ja i ne
postojim...

»Ovo je prvi sunčev sjaj u tri dana,
g. Bukowski.«

»O, je, je.«

sjedim uspravno u invalidskim kolicima,
bjelji nego ovaj list papira,
beskrvan,
mozak mrtav , kocka mrtva, ja, Bukowski,
mrtav ...

»Nije li prekrasan dan, g. Bukowski?«

»O, je, je...« pišam u svoje pidžame, slina mi se cijedi iz
usta.

protrčavaju dva mlada učenika -
»Hej, jesi li vidio onoga starog momka?«

»Zaboga, da, zlo mi je od njega!«

nakon svih prijetnji da ću to učiniti
netko drugi je konačno počinio samoubojstvo
za mene.

bolničarka zaustavlja kolica, otkida ružu s obližnjeg grma,
stavlja mi je u ruku.
ja ne znam čak ni
što je to. moglo bi biti i moje spolovilo

koliko mi dobra
čini.

NEUGODNA NOĆ

Barmeni su također ljudi
i kad je posegnuo za bejzbolskom palicom
mali Talijan ga ja udario bocom
u lice
i nekoliko kurvi je zavrištalo.
Upravo sam izlazio
iz muškog zahoda
kad sam vidio barmena
kako se diže s poda
i otvara kutiju za cigare
da bi došao do revolvera,
i okrenuo sam se
i izišao na stražnji izlaz,
i mora da se Talijan
služio slabim argumentima
jer sam čuo pucanj
upravo kad sam otvorio
vrata automobila.

Odvezao sam se prolazom
i krenuo istočno po Sedmoj ulici,
i nisam odmakao ni blok
kad me policajac povukao u stranu.

Nastojiš da te ubiju?
upita. Upali
svjetla.

Bio je velik debeo i
neprestano je gurao kacigu
sve dalje i dalje
na potiljak.

Uzeo sam kaznenu ceduljicu i onda se
odvezao do Uniona. Parkirao sam
pred hotelom Reno
i otišao dolje
do Harry'sa.

Tamo je bilo mirno, samo
golema crvenokosa, veća
od policajca.

Ona me zovnula Dušo
i ja naručih dvije.

BIJELI PJESNICI

bijeli pjesnici obično kucaju vrlo rano
i ne prestaju kucati i zvoniti
zvoniti i kucati
premda su svi zastori spušteni;
napokon ustanem s mamurlukom
razmišljajući da takva ustrajnost
mora značiti sreću, neke vrste
nagradu - žensku ili novčanu,
»u redu! u redu!«, vičem
tražeći nešto da prekrijem moje ružno
golo tijelo. ponekad se najprije moram pobjljuvati,
onda isprati grlo; ispiranje me prisiljava na novo bljuvanje.
zaboravim na njega - otiđem do vrata -
»da?«
»jeste li vi Bukowski?«
»jesam. uđite.«

sjednemo i gledamo jedan drugoga -
on vrlo krepak i mlad -
odjeven po posljednjoj modi -
sve boje i svila -
podmuklo besramno lice -
»vi me se ne sjećate?«
pita.
»ne.«
»već sam bio ovdje. bili ste vrlo kratki. nisu vam se svidjele moje
pjesme.«
»ima mnogo razloga da ti se ne svide
pjesme.«
»pročitajte ove.«
nametnu mi ih. bile su plošnije od papira na kojem su bile
natipkane. bile su bez ikakva središta ili proplamsaja
svjetlosti. bez zvuka. nikad nisam čitao ništa
bezveznije.

»eh«, rekao sam, »eh, eh.«

»želite reći da vam se ne
svidaju?«

»tu nema ničega - kao u noćnoj posudi ishlapljele pišaline.«

uzeo je pjesme, ustao i ušetao se
uokolo. »gledajte, Bukowski. poslat ću vam neke žene iz Malibua,
žene kakve nikad niste
vidjeli.«

»O da, mladiću?« upitao
sam.
»da, da«, rekao je
on.

i izletio kroz
vrata.

njegove su malibuške žene bile kao i njegove
pjesme: nikad
nisu stigle.

MOJ PRIJATELJ WILLIAM

moj je prijatelj William sretan čovjek:
njemu nedostaje mašta da bi patio

on je sačuvao svoje prvo zaposlenje
svoju prvu ženu

može voziti automobil 85 000 kilometara
bez ikakva kvara

pleše kao labud
i ima najljepše prazne oči
s ove strane El Pasa

njegov je vrt kao raj
pete njegovih cipela uvijek su ravne
i rukuje se čvrsto

svijet ga voli

kad moj prijatelj William umre
teško da će biti od ludila ili raka

on će zaobići vraga
i otići ravno u raj

večeras ćete ga vidjeti na zabavi
nasmiješena
nad martinijem

blažena i ljupka
dok mu neki tip
jebe ženu u
zahodu.

POTRES

Amerikanci nemaju pojma što je to tragedija -
mali 6.5 potres može ih pokrenuti da blebeću
poput majmuna -
razbijen je komad porculana,
srušila se Union Rescue Mission -

6:00
sjede u automobilima
svi voze unaokolo -
kamo idu?

malo se uzbuđenja probilo u njihove
zatvorene živote

stranac stoji do stranca
blebeću nerazumljiv strah
tjeskoban strah
tjeskoban smijeh...

moje dijete, moje posude sa cvijećem, moj strop
moj bankovni račun

ovo je samo šakljač
perce
a oni ga ne mogu podnijeti...

zamislimo da su bombardirali grad
kao što su drugi gradovi bili bombardirani
ne A-bombom
nego običnim razaračima blokova
dan za danom,
svakog dana
kao što se dogodilo
u drugim gradovima na svijetu?

kad bi vas ostatak svijeta mogao vidjeti danas
njegov bi smijeh prizemljio sunce
i cvjetovi bi skočili od tla
kao buldozi
i odagnali vas odavde tamo gdje pripadate
bez obzira gdje je to,
i koga je briga gdje bi moglo biti
tako dugo dok je negdje daleko
odavde.

ON JE PISAO U OSAMLJENOJ KRVI

sjedeći ovdje
pišući
u prijateljevoj kući
našao sam uz pisaći stroj crnu knjigu:
Jeffers: *Budi ljut na sunce.*
često mislim na Jeffersa,
na njegove hridi i njegove sokole i njegovu
osamljenost.
Jeffers je bio zbiljski samotnik.
da, on je morao pisati.
pokušavam misliti na osamljenike koji nikad ne izbiju
van
u bilo kojem obliku,
i mislim ne, to nije silovito,
to je nekako mrtvo.
Jeffers je bio živ i osamljenik i
on je dao svoju izjavu.
njegove su hridi i njegovi sokoli i njegova izolacija
značili.
on je pisao u osamljenoj krvi
čovjek uhvaćen u kutu
ali kakvu kutu
odupirući se do posljednjega znaka

»ja sam podigao svoju hrid«, poslao je poruku
ljupkoj djevojci koja je došla na njegova vrata,
»idi i podigni svoju.«

to je bila ista djevojka koja se povaljala s Ezrom,
i ona mi je pisala da ju je Jeffers odbio
na taj način.
BUDI LJUT NA SUNCE.
Jeffers je bio hrid koja nije bila mrtva.
njegova knjiga leži sada s moje lijeve strane dok tipkam.
mislim na sve njegove ljude što su se slomili
objesili, ustrijelili,
ispili otrov ...
zaključani protiv nepodnošljiva čovječanstva.
Jeffers je bio poput njegovih ljudi:
zahtijevao je savršenstvo i ljepotu
a nije ih bilo
u ljudskom obliku. našao ih je u neljudskim
oblicima. ja sam istrošio neljudske oblike,
ljut sam na Jeffersa. ne,
nisam. i ako djevojka dođe na moja vrata
ja ću joj također kazati da ode. nakon svega,
tko želi slijediti starog
Eza?

ŠUM U GRMU

Scibellijeva tuga,
prijatelju,
dok se okretao na šum u grmu
i bio proboden bajunetom
čovjeka visoka metar i pol koji nije znao čak ni
njegovo ime,
koji mu je onda prerezao grkljan,
uzeo zlato iz njegovih zubi,
oba uha,
onda otvorio njegovu Iisnicu
i rasparao sliku djevojke
ugodna izgleda zvane
jednostavno »Laura«,
koja je čekala u Kansas Cityju
na bezuha, bezuba
krvava
Scibellija
kojem se samo dogodilo da umre nešto prije
nego većina ostatka nas,
također u
Nepoznatu
Svrhu.

4. SRPNJA

iznenađuje
broj ljudi koji ne mogu osjećati
bol.

njih 40 u sobi
stiješnjeno jedno uz drugo
sati tupih razgovora
i ne onesvješćuju
se
ne viču
ne izluđuju pa čak
ni da trepnu okom.

čini se kao da čekaju
nešto što nikad neće
stići.

udobno im je kao kokošima ili
svinjama u njihovim kokošinjcima i svinjcima.

moglo bi se čak smatrati mudrošću
ako čovjek previdi lica
razgovor.

kad 4. završi
i oni odu natrag u svoje odvojene rupe
onda će me sunce ponovno poljubiti
onda će nogostupi ponovno izgledati dobro.

ponovno u kavezima
oni će sanjati sljedeći veliki
praznik
vjerojatno Dan Rada
ubijajući se zajedno na auto-cestama
razgovarajući zajedno
četrdesetero u sobi,
bratići, sestre, majke, braća, stričevi,
sinovi, djedovi, bake, supruge, supruzi,
ljubavnici, prijatelji, svi ostali,
četrdesetero u sobi
razgovarajući ni o čemu,
razgovarajući o sebi.

VIDIO SAM DANAS STAROMODNU KURVU

u Thriftyjevu dragstoru
dok je kupovala bocu džina i bocu votke
bila je obojena plavuša
i vrlo opuštena u haljini crnih i bijelih pruga
koja je padala malo ispod koljena
i njezine sise su bile velike
i malo je naginjala debljini
i prodavačica koja ju je posluživala pokazivaše gađenje
ali kurva je bila naviknuta na sve to
i čekala na njezin sitniš
i stavljanje boca u vrećicu
i kad je kurva išetala
hodala je lagano
i ljudi podigoše pogled sa časopisa
i dečki oko novinskih kioska pogledaše
i ljudi koji su parkirali svoje automobile pogledaše
i ja sam hodao iza nje
i gledao
a ona je ušla u zeleni automobil
zelen kao biljarski stol
zapalila cigaretu,
i siguran sam odvezla se na neko magično
mjesto
gdje se svijet uvijek smije i
uvijek svira glazba
i pića su dobra
i pokućstvo i tepisi lijepi
i planine visoke
i tri njemačka ovčara na travi ispred kuće,
i kad bi vas ona ljubila vi biste to znali
i cijena ne bi bila doživotna,
modrikasti dim izvija se iz crne
pepeljare malo mokre od piva i raznih pića,
ona bi vas okrenula sigurnošću leoparda
koji je uhvatio jelena,
i vi biste je trebali vidjeti u kupaonici
kad pjeva ariju iz jedne od onih
talijanskih opera.

SVRDLO

naša knjiga vjenčanja, piše
na koricama.
gledam kroz nju.
trajali su deset godina.
nekad su bili mladi.
sad ja spavam u njezinu krevetu.
on joj telefonira:
»želim da mi vratiš moje svrdlo.
pnpremi ga.
pokupit ću djecu u
deset.«
kad stigne čeka ne ulazeći
unutra.
njegova djeca odlaze s
njim.
ona se vrati u krevet
i ja ispružim nogu
i položim je do njezine.
i ja sam jednom bio mlad.
ljudski odnosi jednostavno ne
traju.
mislim unatrag na žene u
mom životu.
izgledaju kao da ne postoje.

»je li uzeo svoje svrdlo?« pitam.

»da, uzeo je svoje svrdlo.«

razmišljam hoću li se ikad trebati
vratiti po svoje bermuda
hlače i gramofonsku ploču
Akademije St. Martin in
the Fields? pretpostavljam da
hoću.

SVRŠETAK KRATKE AFERE

ovaj put sam pokušao
stojeće.
obično
ne radi.
ovaj put se činilo
da...

ona je neprestano govorila:
»o moj Bože, imaš
lijepo noge!«

sve je bilo u redu
dok se nije odvojila
od poda
i omotala noge
oko moga pojasa.

»o moj Bože, imaš
lijepo noge!«

težila je oko 60
kilograma i visila tu dok sam ja
radio.

bilo je u vrijeme klimaksa
kad sam osjetio bol kako mi
struji ravno uz
kralježnicu.

spustio sam je na
kauč i ushodao se unaokolo
po sobi.
bol je ostala.

»gledaj«, rekoh joj,
»bolje je da odeš. moram
razviti neki film
u tamnoj komori.«

odjenula se i otišla
i ja othodah u
kuhinju po čašu
vode. držao sam punu čašu
u lijevoj ruci.
bol mi je prostrujala iza
ušiju i
ja sam ispustio čašu
koja se razbila o pod.

ušao sam u kadu punu
tople vode i epsomove soli.
upravo sam se ispružio

kad je zazvonio telefon.
kako sam pokušavao ispraviti
leđa
bol se širila prema
vratu i rukama.
promašujući unaokolo
uhvatio sam se za strane na kadi
izišao
s udarima zelenog i žutog
i crvenog svjetla
što mi je bljeskalo u glavi.
telefon je uporno zvonio.
podigao sam slušalicu.
»halo?«

»VOLIM TE!« rekla je ona.

»hvala«, rekao sam ja.

»je li to sve što imaš
reći?«

»da.«

»jedi govna! « rekla je ona i
spustila slušalicu.

ljubav se osuši, mislio sam
i odlazeći natrag u
kupaonicu, čak brže
od sperme.

PACIFIC TELEPHONE

ti padaš na bludnice, rekla je ona,
ti padaš na te kurve,
ja ću ti dosaditi.

ne želim da se više sere po meni,
rekao sam ja,
opusti se.

kad pijem, rekla je ona, boli me
mjehur, peče.

ja ću piti, rekao sam ja.

ti čekaš da zazvoni telefon,
rekla je ona,
neprestano gledaš u telefon.
ako neka od tih bludnica nazove ti ćeš
odmah istrčati odavde.

ne mogu ti ništa obećati, rekao sam ja.

onda je, samo tako, telefon zazvonio.

ovo je Madge, rekao je telefon. moram te
smjesta vidjeti.

oh, rekao sam ja.

u neprilici sam, nastavljala je ona, trebam deset
zelenih - brzo.

bit ću odmah tamo, rekao sam i
spustio slušalicu.

ona me pogledala. bila je bludnica,
rekla je ona, ozarilo ti se čitavo lice.
što je dovruga krivo s
tobom?

slušaj, rekao sam ja, moram izići.
ti ostani ovdje. odmah se vraćam.

odlazim, rekla je ona. volim te, ali ti si
lud, ti si osuđen.

uzela je svoju ručnu torbicu i zalupila vratima.

vjerojatno me neki duboko ukorijenjeni zajeb iz djetinjstva
čini ranjivim, mislio sam.
onda sam izišao iz stana i ušao u svoj folks.
vozio sam W esternom na sjever s upaljenim radijem.

kurve su šetkale gore i dolje
s obje strane ulice i Madge je izgledala
poročnije od svih njih.

ŠTO ONI ŽELE

Valleja koji piše o
samoći dok gladuje do
smrti;
Van Goghovo uho koje je odbila
kurva;
Rimbauda koji je pobjegao u Afriku
tražiti zlato i našao
neizlječiv slučaj sifilisa;
Beethovena koji je oglušio;
Pounda koga su vukli u kavezu
ulicama;
Chattertona koji guta otrov za štakore;
Hemingwayov mozak što kaplje u
sok od naranče;
Pascala koji reže žile
u kadi;
Artauda zatvorena s ludacima;
Dostojevskog kako stoji pred zidom;
Cranea kako skače u brodski propeler;
Lorcu kako ga ubijaju španjolske trupe na
cesti;
Berrymana koji skače s mosta;
Burroughsa koji puca u svoju ženu;
Mailera kako bode nožem svoju.
-to je ono što oni žele:
prokletu predstavu
osvijetljenu oglasnu ploču
u središtu pakla.
to je ono što oni žele,
to mnoštvo
beščutnih
mutavih
sigurnih
turobnih
obožavatelja
karnevala.

ŽELJEZNI MIKE

pričamo o tom filmu:
Cagney je hranio taj komad
grejpom
brže nego što ga je ona
mogla jesti i
i onda ga je
ona voljela.

»to neće uvijek
raditi«, rekao sam Željeznom
Mikeu.

on se nasmijao i rekao:
»da.«

onda je spustio ruku
i dotaknuo remen.
na njemu su visjela
32 ženska skalpa.

»ja i moj veliki židovski
kurac«, rekao je on.

onda je podigao ruke
da bi pokazao
mjeru.

»o, da, u redu«,
rekao sam ja.

»one dođu«, rekao je
on, »ja ih izjebem, one
se malo zadrže, ja im kažem:
vrijeme je da odete.«

»ti si odvažan,
Mike.«

»jedna od njih nije htjela otići
jednostavno sam ustao i
ošamario je... otišla
je.«

»ja nemam tvoj živac,
Mike. vise unaokolo
perući suđe, stružući
mrlje govana na zahodskoj
školjci, izbacujući van
stare prognoze za konjske trke...«
»nikad me neće uhvatiti«,
rekao je on,

»ja sam nepobjediv.«

gledaj, Mike, nema nepobjediva
čovjeka.

jednog dana
će te izludjeti
oči kao dječji
crtež kredom. nećeš biti
kadar ispiti čašu
vode ili prijeći
sobu. postojat će
zidovi i zvukovi vani
s ulice, a
ti ćeš slušati strojnice
i minobacače. to će
biti kad budeš želio stvar i
ne budeš je mogao imati.

zubi
u konačnici nikad nisu
zubi ljubavi.

ZA ALA –

ne brini zbog odbijanja, kolega,
ja sam bio odbijen
prije.

ponekad učiniš grešku, uzimljući
krivu pjesmu
ja češće činim grešku, pišući
je.

ali ja volim nekog konja u svakoj trci
usprkos tome što ga čovjek
koji postavlja jutarnje oklade

računa kao 30 naprama jedan.

ja sve više i više razmišljam o
smrti

senilnosti

štakama

naslonjačima

pišući erotsku poeziju
mokrim perom

kad mlade djevojke s ustima
kao u barakuda
tijelima kao stablo limuna
tijelima kao oblaci
tijelima kao sijevanje munja
prestanu kucati na moja vrata.

ne brini zbog odbijanja, kolega.

noćas sam popužio 25 cigareta
a ti znaš o pivu.

telefon je zazvonio samo jednom:
krivi broj.

STETOSKOPSKI SLUČAJ

moj liječnik je upravo stigao u svoj ured
iz operacijske dvorane.
srećemo se u muškom zahodu.
»prokletstvo«, govori mi on,
»gdje si je našao? ja upravo uživam
gledati djevojke poput nje!«
ja mu kažem: »to je moja specijalnost: betonska
srca i lijepa tijela. obavijesti me
ako naideš na otkucaje srca.«
»dobro ću se pobrinuti za nju«, kaže on.
»da, i molim te, imaj na umu sva etička
načela svoje časne profesije«, kažem ja
njemu.

on najprije zakopča prorez i zatim se opere.
»kako je tvoje zdravlje?« pita.

»fizički sam zdrav kao tik. mentalno sam
istrošen, osuđen na svoje malo breme, sve to
sranje.«

»dobro ću se pobrinuti za nju.«

»da. i obavijesti me o kucanju srca.«

on izide.
ja svršim, zakopčam se i također izidem.
samo što se ja ne perem.

ja sam daleko iznad svega toga.

U SUSJEDSTVU UMORSTAVA

žohari pljuju
spojnice
i helikopter kruži i kruži
mirišući krv
reflektor ispod oka gleda dolje u našu
spavaću sobu

5 tipova u ovom dvorištu ima pištolje
drugi
mačetu
svi smo ubojice i
alkoholičari
ali postoje i gori u hotelu
preko ulice
oni sjede u zelenim i bijelim vežama
banalni i zli
čekajući da ih se pošalje u institucije

ovdje svatko od nas ima malu zelenu biljku
u prozoru
i kad se svađamo s našim ženama u 3 noću
mi govorimo
tiho
i na svakoj verandi
nalazi se mali tanjur hrane
koju netko uvijek pojede
do jutra
pretpostavljamo
mačke.

GROUPIE

čitao sam prošle subote u šumi
sekvoja nedaleko Santa Cruza
i već otprilike dovršio 3/4
kad sam čuo dug visok krik
i zaista zgodna
mlada djevojka dođe trčeći prema meni
duga haljina i božanske vatrene oči
i ona skoči na pozornicu
i povika: »ŽELIM TE!
ŽELIM TE! UZMI ME! UZMI
ME!«
rekoh joj : »gledaj, nosi se dodavola
daleko od mene.«
ali ona je nastavila potezati moju
odjeću i bacati se
na mene.
»gdje si bila«, upitah
je, »kad sam živio
od jednoga čokoladnog slatkiša dnevno i
slao kratke priče
Atlantic Monthlyju?«
zgrabila me za jaja i gotovo
i ih iščupala. njezini poljupci imali su
okus juhe od govana.
dvije žene skočiše na pozornicu
i
odnesoše je u
šumu.
još sam mogao čuti kako viče
dok sam započinjao sljedeću pjesmu.

mislio sam, možda sam je trebao
povaliti na pozornici pred
svim tim očima.

ali čovjek nikad ne može biti siguran
je li riječ o dobroj poeziji ili
lošoj drogi.

SAD, DA TI PODUČAVAŠ KREATIVNO PISANJE, PITAO JE, ŠTO BI IM REKAO?

rekao bih im da prođu kroz nesretnu ljubavnu
vezu, hemeroide, trule zube
i da piju jeftino vino,
izbjegavaju operu, golf i šah,
da neprestano mijenjaju položaj uzglavlja
postelje od zida do zida
i onda bih im rekao da prođu
kroz drugu nesretnu ljubavnu aferu
i da nikad ne upotrebljavaju svilenu vrpcu
na pisaćem stroju,
izbjegavaju obiteljske piknike
ili da ih se fotografira u
ružičnjaku;
neka pročitaju Hemingwaya samo jednom,
preskoče Faulknera
zaborave Gogolja
zure u fotografiju Gertrude Stein
i čitaju Sherwooda Andersona u postelji
dok jedu Ritzove krekerke
da spoznaju da su ljudi koji ustrajno
govore o spolnoj liberalizaciji
ustrašeniji od njih samih.
slušajte E. Power Biggsa kako obrađuje
orgulje na vašem radiju dok vi
motate duhan Bulla Durhama u mraku
u stranu gradu
s još jednim danom plaćene stanarine
nakon što ste napustili
prijatelje, rođake i posao.
nikad se ne smatrajte superiornima i/
ili pravednima
i nikad ne pokušavajte biti.
prođite kroz još jednu nesretnu ljubavnu aferu.
gledajte muhu na zastoru ljeta.
nikad ne nastojte uspjeti.
ne igrajte biljar.
budite s pravom bijesni kad
otkrijete da je ispuhana guma na vašem automobilu.
uzimajte vitamine ali ne dižite utege i ne trčite.

onda nakon svega toga
preokrenite postupak.
prođite kroz dobru ljubavnu vezu.
i stvar
koju bi mogli naučiti
jest da nitko ništa ne zna -
ni Država, ni miševi,
crijevo za polijevanje ili Sjevernjača.
i ako me ikad ulovite
da podučavam u klasi kreativnog pisanja

i pročitate ovo isto meni
dat ću vam smjesta izvrstan
ravno u nestašnu
stražnjicu.

DOBAR POZIV

dobivam previše
telefonskih poziva.
traže da iščeprkaju
kreaturu.
ne bi trebali.

ja nikad nisam telefonirao
Knutu Hamsunu
Erniju ili
Celinu.

nikad nisam telefonirao
Salingeru
nikad nisam telefonirao
Nerudi.

večeras sam dobio
poziv:

»halo. vi
Charles Bukowski?«

»da.«

»dobro, ja imam
kuću. «

»da. «

»javnu kuću.«

»razumijem.«

»čitao sam vaše
knjige. imam
brod za stanovanje u
Sausalitu.«

»u redu.«

»želim vam dati
svoj telefonski broj. ako
ikad dođete u San Francisco
pozivam vas na piće.«

»OK dajte mi
broj.«

zapisao sam ga.
»mi vodimo uzoran lokal. poslužujemo
pravnike i državne senatore,

građane više klase, ulične napadače,
svodnike i slično.«

»telefonirat ću vam kad
stignem gore. «

»mnogo je djevojaka
pročitalo vaše knjige. one
vas vole.«

»zbilja?«
»zbilja.«

pozdravili smo se.

svidio mi se taj
telefonski poziv.

LUDILO

ja ne udaram šakama po zidovima
ja samo sjedim
ali ono nasrće na mene
kao plima.

žena u dvorištu iza mene urla,
plače svake noći.
ponekad dođu iz kotarske bolnice
i odvedu je na dan ili dva.

vjerovao sam da pati zbog gubitka
velike ljubavi
dok jednog dana nije došla k meni i ispričala
mi –
izgubila je zgradu s 8 stanova
prevario ju je za njih neki
žigolo.
urlala je i plakala nad gubitkom vlasništva.
počela je plakati dok mi je pričala
onda me ustima premazanim ustajalim ružom
i zadahom češnjaka i luka
poljubila i rekla:
»Hank, nitko te ne voli ako nemaš novca.«

ona je stara, gotovo kao ja.

otišla je, još plačući...

neki dan u 7:30 izjutra došla su dva crna
bolničara s nosilima,
samo što su pokucali na moja vrata.
»dođi, čovječe«, rekao je viši
od njih.

»čekajte«, rekao sam, »griješite.«

bio sam strašno mamuran
stojeći u poderanom kućnom ogrtaču
s kosom koja mi je visjela iznad očiju.

»ovo je adresa koju su nam dali, čovječe,
ovo je 5437 i 2/5 zar ne?«

»da.«

»dođi, čovječe, ne pravi nam sranje.«

»gospođa koju želite nalazi se otraga.«
obojica su otišli otraga.

»ova vrata?«

»ne, ne, to su moja stražnja vrata. idite tim stubištem
iza
vas. vrata što gledaju na istok, ona s poluodvaljenim poštanskim
sandučićem.«

otišli su gore i lupali na vrata. gledao sam ih kako je
odvode. nisu upotrijebili nosila. ona je hodala između njih.
i ja pomislih da odvode krivu osobu
ali nisam bio siguran.

UMJETNIK

ja sam odjednom slikar.
djevojka iz Galvestona daje mi
50 dolara za sliku čovjeka
koji drži štapić slatkiša dok
pluta na zamračenu nebu.

onda mi pride mladić sa crnom
bradom
i ja mu prodam tri za 80 dolara.
on voli grube stvari
gdje ispisujem preko čitave slike -
»ustrijelite govna« ili » VELIKA JE UMJETNOST
KONJSKI IZMET, KUPUJTE MEKSIČKO JELO.«

mogu naslikati sliku za 5 minuta.
upotrebljavam akrilik, ravno iz
tube.
najprije naslikam lijevu stranu
slike s lijevom rukom i onda
završim desnu stranu s
desnom rukom.

sad se mladić crne brade
vraća s prijateljem stršave
kose i s njima je mlada
plava djevojka.

crna brada je i nadalje naivčina:
prodajem mu komadinu smeća -
narančasta psa s riječju
»PAS« ispisanom sa strane.

stršeća kosa želi tri slike
za koje ja tražim 70 dolara.
on nema taj novac.

ja čuvam slike a
on obećava da će mi poslati
djevojku imenom Judy
s halterima i visokim potpeticama.
već joj je rekao o meni:
»svjetski poznat pisac«, rekao je
a ona je rekla: »oh ne!« i povukla
haljinu preko glave.
»to je ono što želim«, reko mu.

onda smo se pogađali oko uvjeta
ja sam je najprije htio nasaditi
a tek potom da mi ga popuši.
»kako bi bilo najprije pušenje a
nasađivanje poslije?« pitao je on.

»to neće íći«, rekao sam
ja.

tako smo se pogodili:
Judy će me posjetiti i
ja ću joj
nakon toga
dati
3 slike.

tako smo ponovno gdje smo bili:
natrag u sustavu zamjene dobara,
jedini način da tučeš
inflaciju.

ipak,
volio bih
započeti Pokret za liberalizaciju muškaraca:
želim da žena meni dade 3 svoje
slike nakon što
sam je ljubio,
a ako ne zna slikati
može mi ostaviti
par zlatnih naušnica
ili možda odrezak uha
na spomen onome koji je
mogao.

BOLESTAN

imao sam taj noćni posao i sjedio bih u postelji
gledajući kroz prozor u kasna popodneva
posljednje bi se sunce provlačilo u sobu
kroz lišće i granje velikoga zelenog grma
i kad bih se sjetio što me čeka
vani, dohvatio bih telefon.
činovnik je znao moj glas:
»da, Bukowski, što je ovaj put?«
»samo zapišite nešto«, rekao bih mu,
»obična prehlada, gripa, triper...«
i ja bih spustio slušalicu.
bilo je lijepo gledati kako se polako mrači
slušati ljude kako se vraćaju kući
parkiraju automobile, pale televizore
proizvode kuhinjsku buku, govore.

onda bih ustao i pio tri ili četiri sata
sam,
onda se vratio u postelju i spavao.

i sljedeće noći u tvornici svatko
bi izgledao vrlo malen i smežuran
a ja bih ušetao unutra visok i blistav
oči mirne i ravnodušne
tajanstveno sigurne;
muškarci nisu shvaćali i sve su me djevojke
voljele, i poslovođa bi mi prišao
da porazgovaramo o mom izostanku s radnog mjesta
dok bih ja vadio cigaretu, zapalio je i
slušao.

NIŠTA

kad sam radio
na pošti
radila je sa mnom
mlada crnkinja

nešto je bilo
krivo
s njom
i
nešto je bilo
krivo
sa mnom

za
vrijeme jednog objeda
prišla
mi je
i rekla:
»hajde, plati
mi čašu.«

tako
smo prešli
preko ulice
do
Kineza
i
popili piće
i
onda sam ja rekao:
»hajde, plati
mi čašu.«

i
ona je platila
i onda smo
opazili momka
onesviještena u
separeu u kutu
i ona je rekla:
»Isuse Kriste,
pa to je
Skinny Minny!«

Skinny Minny bio je
visoki žuti
nadglednik koji mi je
zadavao
mnogo problema
i bilo
je čudno

vidjeti ga tu
dovoljno humana
da se tako
naloče
»sada ga
ne mrzim
tako
mnogo«, rekao sam
joj.

dovršili smo
naša pića
i izišli
da se vratimo natrag na
posao

»dodi ovuda«, rekla
je ona

i odvela me
stražnjim prolazom
do žičane
ograde
gdje su bile
naslagane neke
prazne kartonske
kutije

bilo je vrlo
mračno i
ona je privukla
jednu kutiju
sjela i
otkopčala moje hlače
i počela me lizati
i onda me
uzela
u svoja usta
sišući

ja sam se grčevito
uhvatio za žičanu ogradu
»ISUSE, ISUSE,
ISUSE! «

i svršio

ona me je
zakopčala
i mi smo othodali
natrag na posao
i
zakasnili

***

nakon te
noći
nikad nismo ponovno
izišli
zajedno

možda me upotrijebila
da izazove
nekoga
drugog
momka

ali Skinny Minny
nikad se više
nije doimao tako
lošim

ne znam
što je
ta noć
značila
vjerojatno
nije značila
uopće
ništa

tek kad
tražiš
značenje
dobiješ
zbrku

oko mjesec
poslije
ona je rekla zbogom
i napustila
zaposlenje

to je
imalo smisla.

LOŠA KRITIKA

godinama unatrag kad sam živio na aveniji DeLongpre
tipkajući na onom prozoru sučelice nogostupu
on me posjećivao
sveučilišni profesor
on me posjećivao s pivom i ja bih popio većinu
piva.
ne pamtim mnogo od razgovora
ali pamtim da nisam bio vrlo uzbuđen
njegovim posjetom.

jednog me popodneva posjetio i ja sam imao gripu.

sreli smo se na vratima. »ne mogu vas primiti«,
rekao sam mu.

onda sam uzeo od njega gajbu od šest piva
koju je držao i zatvorio vrata ostavivši ga
pred njima.

sad već mnogo godina poslije primam književne časopise

na koje se ne pretplaćujem.

i u njima su prikazi tog profesora o
antologijama u kojima sam zastupljen.
profesor uvijek hvali mnoge, osudi
nekolicinu, i kad dođe do mene on me jednostavno
otpuhne sa stranice kao
pepeo cigarete koji je pao na nju.

ja sam zaista imao gripu, znate.
nije me ubila ali čini se da je
uništila moju nadarenost.

VEČERNJAŠKOLA

u razredu pijanih vozača
kamo nas je poslao odjel 63
dane su nam male žute olovke
da nas se ispita
da bi se vidjelo jesmo li slušali
instruktora.

pitanja kao: najmanja kazna za
drugu osudu zbog pijane vožnje jest:

- a) 48 dana
- b) 6 mjeseci
- c) 90 dana

postoji još 9 drugih pitanja.
kad instruktor napusti prostoriju
učenici započinu s pitanjima:
»ej, što bih s pitanjem broj 5? teško
pitanje!«

»je li govorio o tome?«

»mislim da je 48 dana.«

»jesi li siguran?«

»ne, ali tako ću
odgovoriti.«

neka žena zaokružuje sva 3 odgovora
na sva pitanja
premda nam je rečeno da
izaberemo jedan.

za vrijeme odmora siđem i
popijem limenku piva
pred prodavaonicom alkohola.
gledam crnu kurvu
na večernjoj šetnji.

zaustavlja se automobil.
ona mu prilazi i
razgovaraju.
otvore se vrata.
ona uđe i
oni se odvezu.

ponovno u razredu
učenici su se
međusobno upoznali.
nisu baš zanimljivo
društvo pijanaca
i bivših pijanaca.
zamišljam ih kako sjede za
barom
i sjećam se zašto
sam započeo piti
u samoći.

nastava ponovno započinje.
otkriva se da sam ja
jedini koji je položio ispit
sa 100 posto.

lijeno se opuštam u stolcu
s tamnim naočalama na nosu.
ja sam razredni
intelektualac.

PLATONSKA

ona je željela platonsko popodne i ja rekoh: u redu
ali što bismo mogli raditi?

i ona reče: volim razgovarati.
tako sam je odveo na konjske trke i mi smo
razgovarali.
imala je indijansku vrpču oko glave
i govorila o književnosti
a ja sam govorio o konjima.

odlazila je na istok zemlje gdje će podučavati
poeziju.

nakon utrka spomenula je da
voli taj španjolski restoran, hrana je zaista
bila dobra, i pošto sam dobio 65 dolara na
utrkama također sam mislio da možemo.

dekor je bio španjolski
hrana je bila meksička a
čovjek je za glasovirom pjevao američke pjesme
na engleskom,
zaglušujuće.

naručili smo piće i večeru
i ona je govorila visokim
i punim glasom
da bih je mogao čuti iznad
pjevača i glasovira.

vikala je: zaista se unaprijed
radujem podučavanju! željela sam
raditi nešto slično još otkako su
djeca odrasla!

viknuo sam: ah ha!

dobivao sam glavobolju.

vikala je: misliš li da se poezija
može podučavati?

viknuo sam: ne!

vikala je: mislim da ja to mogu!

viknuo sam: želiš li još jedno piće?

***

ponovno u mom stanu izvadio sam nešto votke

i 7up.

jednog dana, vikala je, izdvojiti ću
se iz društva! bit ću sama
i zaista napisati nešto!

još je vikala premda je
čovjek za glasovirom bio daleko.

dok je davala razne svečane izjave
motala se unaokolo, poluples
s mnogo mahanja rukama. na trenutke se
pomamno smijala i pljeskala
po mojim nogama i štipala ih.

bogovi mi to neće zaniijekati!
vikala je.

otpratit ću te do automobila, rekao
sam joj, ova je četvrt
puna silovatelja.

oh, hvala ti, rekla je.

nakon što je ušla u automobil
i upalila motor
nagnula se kroz prozor
poljubila me u obraz.
i odvezla se.

dakle, kao što govore:
općenje nije sve.
postoji i duša.
vratio sam se u stan
i započeo tražiti
svoju.

BESPLATNA KAVA

bilo je na telefonu i on je rekao: gledaj, sad sam s Lisom, ne mogu to učiniti -
i ona je rekla: znam, razumijem, samo želim da dođeš i popiješ kavu sa mnom, nalazim se na Westernu udaljena samo blok, upravo sam stigla iz Ute, samo sam mislila da bismo popili kavu zbog starih vremena -
on je rekao: u redu
onda je rekao Lisi: vraćam se za pet minuta -

ušao je u folks i odvezao se i ona je sjedila tamo u svom automobilu i on je ušao i ona je naručila dvije kave dok je čekala ispred Pioneer Chickena.

zdravo, rekla je ona, zdravo, rekao je on.

znaš, rekla je ona, ti si jedini čovjek koji me može nasmiјati. ti si zaista smiješan i to mi nedostaje.

da, rekao je on.

kako ide? upitala je ona.

fino, rekao je on, zaista dobro.

poznaš Cala? upitala je ona. dobro, pokazalo se da je on prokleti homić. dovoljno je teško konkurirati drugim ženama, ja sam morala konkurirati muškarcima...

mislim da sam živio s nekim lezbijkama, rekao je on, ali nisam siguran.

zaista mi nedostaješ, rekla je ona.

gledaj, rekao je on, morao bih krenuti natrag.

razumijem, rekla je ona, onda se nagnula i poljubila ga.

doviđenja, rekao je on, i izišao iz njezina automobila i otišao do folksa i dok se odvezio ona je još sjedila u svom automobilu i on je mahnuo i ona je odmahnula...

bio je savršen dan u srpnju i on je otišao natrag k Lisi koja je sjedila uspravno ukočena u stolcu kao zaleđena za ponovno rađanje u boljem vremenu.

PRIČVRSTITE POJASEVE

u neko doba
poznavao sam dvije stjuardese zrakoplovnih kompanija
i čuo nekoliko
priča iz mlaznih zrakoplova
i ona koju pamtim
odnosi se na čuvenog pjevača
(on je bio veliki seks-simbol)
kad je jednu od dvije stjuardese odveo
u zahod
i općio s njome,
i svi su putnici to
znali
i onda je izišao van
sjeo i počeo piti.
opio se i govorio
svima unaokolo da je
stjuardesa bila
»svinja«.
nastavljao je piti i
nadalje govorio to
ponovno i ponovno,
da je ona bila
»svinja«.

kako bilo, let je završio
i on se iskrcao
a stjuardesa je poslije
otkrila da ima
spolnu bolest.

to je to
u svemu tome
osim da je jedna od tih
stjuardesa koje sam
poznavao
koja je živjela u Long Beachu
odselila i nestala
a druga je
sada u nekoj
ludnici u Njemačkoj

i ja nikad nisam spavao
ni sa jednom od njih
i čuveni pjevač
sad
više nije čuven.

MALO SUNCA

kurve u All-American Burgeru
sjede u zimskom vrtu
smijući se u 2:30 popodne.
završile su s jelom
i dvije od njih piju kavu.
treća pije kolu kroz slamku.
kiše su prestale.
kiše su posvuda upropaštavale
posao.
ja čitam Herald-Examiner
za stolom u kutu. sunce je na mojim leđima,
osjeća se dobro. dvije djevojke
(one što piju kavu) nose hlače;
treća (ona što pije kolu kroz slamku)
sučelice meni
nosi kratku suknju.
raširi noge i sunce
dopire do ispod stola i ja mogu vidjeti njezine
gaćice:
svijetloplave su.
okrenem stranicu novina
ne vidim ništa
okrenem ponovno prvu stranu:
meteorolog kaže da je
nova oluja na putu.
ustanem i prođem pokraj njihova stola.
one hihoću kao
srednjoškolke.
vani na nogostupu
mršav smeđ oronuo pas s
povijenim dugačkim nogama drhtavo
podiže polovicu suhog peciva
i pokušava ga žvakati
pecivo visi s jedne strane njegovih
usta
dok ga pokušava smotati niz
grlo.

nije bila osobito blaga
zima.

POLICIJSKI ŽOHARI

taj naslov u hollywoodskim novinama kaže:
KURVE I SVODNICI VRAĆAJU SE KAO ŽOHARI.

molim vas, mislite li da svi ti ljudi imaju lijepu
malu kuću izvan grada? mislite li
da bi im bilo stalo do probijanja stražnjicom
kad bi imali nešto?

žohari? znate li što me podsjeća na
žohare? : policajci što kruže
posvuda, oni ne čuvaju ništa,
oni samo traže da nešto upropaste, traže da
nešto dokrajče.

ne možeš više ući u kavanu a
da ih 3 ili 4 ne srču kavu iz šalice
nastojeći da se doimlju lijepima i macho.
ti glupi natezatelji vlastitih matera još su sisali
njihove dojke kad im je već bilo četiri
godine.

gledaj, Fedra, rekao je on, hoćemo li još jednu
čašu?

zašto ne. ali želim reći, rekla je ona, znaš li ti
što ja radim?

da. znam također kamo ideš, rekao je
on, hapsim tvoju kantu zbog pokušaja da
na brzu ruku nešto zaradiš na tajnom agentu.

vas momke na televiziji prikazuju tako humanima,
rekla je ona, ali vi niste ništa drugo nego društvo
mentalno sifilitičnih kuraca!

izvukao ju je od stola, savio joj
obje ruke na leđa i stavio
lisice, onda ju je izveo
odande, držeći joj ruke jako visoko,
želeći da krikne od bola, naguravao ju je
straga, pokušavajući da izbije jauk,
uspio je samo da se ona spotakne stupajući na nogostup dok
je tuđi svodnik uzeo njezinu ručnu torbicu
sa sjedala i otišao u stražnji dio do muškog
zahoda.

NEKE MOJE ČITATELJICE

svidjelo mi se izići iz one skupe
kavane u Njemačkoj
one kišovite noći
neke od žena saznale su da sam
bio tamo
i dok sam izlazio van posve sit i
pijan
žene su mahale
parolama
i vikale na mene
ali sve što sam razumio bilo je moje
ime.

upitao sam njemačkog prijatelja što
govore.

»one te mrže«, rekao mi je on,
»one pripadaju Njemačkom pokretu za
liberalizaciju žena...«

zastao sam i gledao ih, bile su
lijepo i vikale, ja sam
ih sve volio, smijao se, mahao im,
slao poljupce.

onda su me prijatelj, nakladnik i moja
djevojka ugurali u automobil; stroj
se upalio, brisači na prednjem staklu
započeše lamatati
i dok smo se odvozili u kiši
okrenuo sam se natrag
gledao ih kako stoje na tom
strašnom vremenu
mašući parolama i
šakama.

bilo je lijepo što me prepoznaju
u zemlji mog rođenja, to je
bilo ono
najvažnije...

***

ponovno u hotelskoj sobi
dok sam otvarao boce vina
s prijateljima

one su mi nedostajale,
te bijesne mokre
strastvene žene
noći.

DODAVANJE OD 60 METARA

većina ljudi ne uspijeva jako dobro i ja se obeshrabrim
njihovim postojanjem, takva uzaludnost: sva ta
tijela, svi ti životi
što pogrešno funkcioniraju: slabi braniči, slabe konobarice,
nesposobni perači automobila i nesposobni predsjednici, kukavički
čuvari golova
glupavi
automehaničari
napuhani porezni računovođe i
tako dalje.

ipak

od vremena na vrijeme
vidim osamljena izvođača koji obavlja nešto s
naravnim savršenstvom

to

može biti
konobarica u nekoj jeftinoj kavani ili treći rezervni
branič
koji ustaje s klupe s 24 sekunde na satu
i dovršava to pobjedonosno
dodavanje od 60 metara.

što mi dopušta da vjerujem da je
mogućnost čuda ovdje s nama
gotovo svakoga dana

i sretan sam da mi od vremena na vrijeme
neki treći rezervni branič
pokaže istinitost tog vjerovanja
bilo to u znanosti, umjetnosti, filozofiji,
medicini, politici i/ili etc.

inače bih smjesta poskidao
sva svjetla ovoga
jebenog grada.

IZIGRAVANJE

postoje samo dva čovjeka s kojima zaista
mogu biti u odnosu na ovom svijetu i
jedan je na svojoj samrtničkoj postelji
a drugi, dakle, njegova je žena
upravo pobjegla od njega.

i ja sjedim ovdje tipkajući
ove stvari
pijan
dok svatko drugi u
susjedstvu
spava izuzevši
dva psa
što laju
na zvuk ovih
tipki.

čudno, mislim,
da su najbolji koje poznajem
u nevolji
dok su najgori
zdravi, spokojni i
uspješni;
oni su također iznimno
beščutni
i smatraju sebe
mojim prijateljima.

ja nastavljam s tipkanjem ovih
pijanih pjesama
sjedeći u ovom stolcu
pušeći previše
cigareta
i ne razumijem
ništa
i napokon
ne želim razumjeti.

samo pijem i
nabijam ove tipke da bih
nagnao pse
da odlaju
noć u svitanje.

U SVEZI S DVADESETOM

moja je majka pokucala na moja podstanarska vrata
i ušla

pogledala u ladice na komodi:

»Henry, nemaš ni jedne čiste
čarape?

mijenjaš li svoje donje rublje?«

»Mama, ne želim da ovdje kopkaš
unaokolo...«

»čujem da postoji žena
koja dolazi u tvoju sobu kasno
noću i pije s tobom, živi
tu u hodniku.«

»ona je sasvim u redu...«

»Henry, možeš dobiti strašnu
bolest. «

»daa...«

»razgovarala sam s tvojom kućevlasnicom, ona je
ljubazna žena, kaže da ti mora da čitaš mnogo
knjiga u krevetu jer kad zaspeš
noću knjige padaju na pod,
mogu se čuti u cijeloj
kući, teške knjige, jedna u ponoć,
druga u jedan izjutra, druga u dva izjutra,
druga u četiri.«

nakon što je otišla odnio sam natrag knjige iz
knjižnice

vratio se u sobu i

stavio prljave čarape i prljavo

donje rublje i prljave košulje u

kartonski kovčeg

odvezao se tramvajem do središta grada

ukrao na autobus Trailwaysa u

New Orleans

računajući da ću stići s deset dolara

i neka sa mnom čine

što žele.

učinili su.

ZVIJEZDA

bio sam pijan i oni
su me izvukli iz automobila
stavili mi lisice
i prisilili me da legnem dolje
na cestu
u kiši.

stajali su u
žutim kabanicama
plavci iz 3
patrolna vozila.

voda je namakala
moju odjeću.
pogledavao sam
na mjesec kroz
kišne kapi,
razmišljajući,
evo me tu
stara 62 godine
i ponovno me
zaštićuju
od mene
sama.

ranije te večeri
prisustvovao sam
premijeri
filma
koji je prikazivao
život pijana
pjesnika:
mene.

to je dakle bio
moj kritički prikaz
njihova
napora.

UVJETOVANOST

posvuda gore i dolje niz avenije
ljudi žive s boli;
spavaju u boli, bude se u boli;
čak su i zgrade u boli,
mostovi
cvijeće je u boli
i nema oduška -
bol sjedi
bol pluta
bol čeka
bol jest.

ne pitaj zašto postoje
pijanice
ovisnici
samoubojice

glazba je slaba
i ljubav
i scenarij:

ovaj stan sada
dok ovo pišem

ili dok ovo čitate
vaš stan sada.

BILJEŠKA ZA DEČKE U SOBI STRAGA

primam sve više i više šapirografiranih knjižica u pošti
koje pišu suvremenici koji su me poznavali
u dobrim starim vremenima.

ti suvremenici odreda su pisci
i pišu o meni
i čini se da pamte
što sam rekao
što sam učinio.

nešto od toga je pretjerano
nešto od toga je šaljivo
a najveći dio toga je
u vlastitu korist -

gdje ja ispadam slabo ili
besmisleno
ili štoviše ludo
oni uvijek opisuju sebe
kao mirne i pouzdane promatrače
umjesto
(u mnogo slučajeva)
kao nedarovite
dosadne
ulagivače
umišljene i
spore
male prdce
što su bili.

ne osjećam nikakvu gorčinu prema onome što oni
pišu.
riječ je samo o tome da sam ja već obavio
bolji posao
s tim izvanrednim
predmetom

i sugerirao bih da se
prebace na nekoga drugog čovjeka
upravo onako kako su to učinile
moje žene.

ČUDO JE NAJKRAĆE VRIJEME

znaš
bilo je jako dobro
bilo je
bolje od
svega

bilo je kao
nešto
što smo mogli
podići
držati
gledati
i onda se smijati
tome.

bili smo na
Mjesecu
bili smo na
prokletom Mjesecu,
imali smo ga

bili smo u vrtu
bili smo u
beskrajnoj rupi

nikad takva mjesta
kao ono

bilo je duboko
i
bilo je svijetlo
i
bilo je visoko

stiglo je tako blizu
ludila
smijali smo se tako
snažno

tvoj smijeh
i
moj

pamtim kad su
tvoje oči
glasno
rekle ljubav

sad
dok se ovi zidovi
tako tiho

premeću.

MILJENICI

svijet pun sinova uspješnih
ljudi
na biciklima
na hollywoodskoj rivijeri
u 3:11
u utorak popodne.

to je ono zbog čega su neke vojske
umrle da spase
to je ono što mnoge od gospođa
žude:
te ispunjene odlomke
nebića
što se tuda vozaju
ili se zaustavljaju da malo probrljaju
sjedeći i nadalje na biciklima
blagi povjetarac dotiče
bezizražajna lica.

ja to slabo razumijem
osim da su možda vojske pobile
krive ljude
ali one to obično čine:
one misle da su neprijatelji
oni protiv kojih ih usmjeravaju
umjesto oni koji
ih usmjeravaju:
očevi
miljenika.

ODJEL ZAMRZNUTE HRANE

godinama se borio protiv toga:
te stvari u svezi sa
ženama što se saginju u
supermarketima
ili jednostavno
guraju kolica -
osjećao je potrebu da zgrabi
guz
i stisne -
nikakva seksualna
stvar,
više kao neshvatljiva šala,
samo da bi se učinilo nešto drugo
osim uobičajenog,
više iz drugarstva nego
žudnje;
nije znao zašto njegov mozak radi
na taj način
i shvaćao je da
je jedna od prednosti
civilizacije
pravo na
neometani mir,
ali se nalazio tu
gurajući kolica
i prošao pokraj žene
prignute u
odjelu zamrznute hrane
(nije bila privlačna:
njezini su guzovi mlohavo visjeli pod
prostranom kućnom haljinom)
i on je vidio svoju ruku
kako kreće -
evo je na, mislio
je-
i ruka je
zgrabila
guz
i stisnula,
onda
pustila...
imao je osjećaj kao da je stisnuo
staru loptu s plaže
nedovoljno napuhanu
meku,
i on je pogledao natrag
i nasmiješio se,
a žena je
kriknula -
bio je to krik nekoga
koga ubijaju -

onda u djeliću
sekunde
stala i povikala:
»Taj me kurvin sin
napao!«
(pokazivala je na njega smrtonosnim
prstom pričvršćenim za kraj njezine drhtave
desnice)
»Zgrabio me za guzicu!«
vidio je debela čovjeka u
u žutu džemperu i narančastim
kratkim hlačama kako
trči
prema njemu...
čovjekovo lice je
cvjetalo
ogorčenjem.
debeljko ga je
zaobišao
uhvatio ga u
kravatu
s leđa
ukliještio mu vrat
svojim ramenom
vičući:
»Koji ti je
vrag, prijatelju?«
debeljko je imao strašan
tjelesni
miris,
bio je gori od
bola u njegovoj
ruci,
onda je ni od kuda
stigao policajac
i čuo je iza sebe
zatvaranje
lisica
onda osjetio
njihovu opaku
čvrstoću
i oštar udarac
iza uha.
odvukli su ga kroz
supermarket
i onda van.
bila je rana večer što se spuštala prema
noći
i ugurali su ga na
stražnje sjedalo
policajskog automobila.

lica gomile

gledala su ga
unutra
dok je policajac naprijed
govorio u
radio
okretala su se
crvena svjetla
i on se sjećao
posljednjega
što mu je Meg rekla:
»Ne zaboravi
papriku, znam
da ćeš
zaboraviti
papriku...«

NEBESKI ZNAK

jastrebovi su došli u grad
i obrušavaju se dolje
i odnoseći golubove.
psi i mačke
se osvrću i
bježe u zaklon
dok pokretna sjena pada
između njih
i sunca.

i ja sam zabrinut
stojim pod palminim lišćem
i palim cigaretu.

gledam kako jastreb otmjeno
jedri
ponad telefonskih žica,
lijepa je
stvar
taj jastreb
iz ove daljine,
i, naravno,
podsjeća me
na smrt
a smrt je savršeno
propisana
ipak bacam cigaretu
na tlo
zgazim je,
pogledam gore pticu:
»ti, kurvin sine...«

okrenem se
otkoračam kroz vežu
i u kuću
u trenutku kad telefon
zazvoni.

KAKO SAM ZAPOČEO

trebalo mi je nekoliko desetljeća da shvatim
zašto sam uvijek ja izabiran između
6 ili 7 kandidata za one
nevažne poslove skladišnog radnika
u onim malim tvrtkama
uzduž zernlje.
prvo, bio sam snažan -
što je značilo da mogu dignuti teške
predmete.
drugo, bio sam ružan -
što je značilo da ne značim opasnost za
tajnice.
treće, doimao sam se mentalno zaostalim -
što je značilo da sam preglup
da bih ukrao.

da sam ja upravljao poslom
i da mi je momak poput mene došao da zatraži
posao
smjesta bih mu ga
dao.

što je zapravo
način na koji sam ja u svakom slučaju
završio u drugoj vrsti
posla.

DRAGI TATA I MAMA

moj je otac volio Edgara Allana
Poea
a moja je majka voljela The
Saturday Evening Post
i ona je prva umrla
svećenik je mahao tamjanovim
dimom iznad njezina
lijesa
i moj ju je otac slijedio
otprilike godinu poslije
i u onom lijesu grimizna baršuna
njegovo je lice bilo kao led
obojen žuto

moj otac nikad nije volio
ono što sam pisao: »ljudi
ne žele čitati tu
vrstu stvari.«

»da, Henry«, rekla je moja
majka, »ljudi vole
čitati stvari koje ih
čine sretnima.«

oni su bili moji najraniji
književni kritičari
i
oboje su imali
pravo.

ZAGONETKA

moj je susjed simpatičan čovjek ali me sasvim
zbunjuje:
ujutro ustaje vrlo rano, odlazi
na posao;
njegova žena radi, imaju dvoje drage
djece;
uvečer je doma, ponekad vidim
djecu, zakratko vidim
ženu;
do 21:00 sat u njihovoj su kući sva svjetla
ugašena;
i tako je iz dana u dan;
čini se prilično inteligentnim čovjekom
u ranim tridesetim;
jedino je objašnjenje njegove
rutine da on mora
da uživa u svom
poslu
vjeruje u
Boga,
seks,
obitelj.

ne znam zašto
ali uvijek očekujem
da tamo prijeko iznenada prsne neki prozor
očekujem da čujem kakve krikove
da čujem psovke
da vidim svjetlo u 3 sata ujutro
da vidim
boce što lete

ali sad je već 5 godina
kako je njegova rutina ostala
nepromijenjena

tako
se ja brinem za te druge
stvari umjesto
njega
što
njegova žena, po mom mišljenju, ne
cijeni:
»Hank, mogla sam
pozvati muriju
mnogo puta ali
nisam.«

ponekad
bih ja volio zbog njih
pozvati muriju

ali ne vjerujem da bi murija
razumjela moje
pritužbe

njihova crvena svjetla bljeskaju,
bijela lica u
tamnoplavom:

»gospodine, nema
zakona
protiv toga što
oni
rade...«

ZELEN

bio sam pijan pred razbijenim zahodskim ogledalima
u južnjačkim gradovima nigdine
držeći nož za podrezivanje blizu vratne vene i
keseći zube.

tada sam prvom shvatio da je kazališni komad
divna zamjena za

zbilju:

jedini je prostor između čina i

hinjenja

ta beskrajna vlas

izbora: izbor

između ništa i

ništa.

probuditi se ujutro, naći

mjesto

zaposlenja

gdje radnici prihvaćaju sve

oslm sna

o bijegu.

postojalo je toliko takvih

mjesta.

postojao je posao u tom gradu

u Louisiani

koji sam napuštao svake večeri

umoran i utučen

ponovno u onu noć

kad bih punio čaše do kraja i

i gledao van kroz

prozor i

razmišljao o djevojci na

poslu

u nelijepoj zelenoj haljini

koja je neprestano proklinjala

gotovo sve.

želio sam je samo pojebati

jednom i

napustiti

grad.

samo sam napustio grad,

što znači da sam obavio izbor između

ostanka nigdje i odlaska

nikamo,

i zamišljam ako je živa ona još

proklinje

nešto

ali ja više ne držim nož za podrezivanje

blizu vratne vene -

kraj je dovoljno

blizu

sam
po sebi.

O BOLU

moja je prva i jedina žena
slikala
i govorila mi
o tome:
»sve je to tako bolno
za me, svaki potez je
bol...
jedna pogreška i
čitava je slika
upropaštena...
ti nikad ne
ćeš razumjeti
bol...«

»gleč, dušice«, rekao sam
ja, »a zakaj ne delaš nekaj lahko –
nekaj kaj bi volela
delat?«

samo me je pogledala
i mislim da je to bila njezina
prva spoznaja o
tragediji našega zajedničkog
bivstvovanja.

takve stvari obično
započnu
negdje.

ŽIVOTI U KANTI ZA SMEĆE

noćas vjetar snažno puše
neki studeni vjetar
i ja mislim na
dečke na ulici.
nadam se da neki od njih imaju bocu
crnog.

tek kad si na ulici
opažaš da je
sve
nečije vlasništvo
i da na svemu postoje
lokoti.
to je način na koji funkcionira
demokracija:
uzmeš što možeš,
nastojiš to zadržati
i dodati tome
ako je moguće.

to je način na koji također
funkcionira diktatura
samo što oni ili podjarmljuju ili
likvidiraju svoje
propalice.

mi naše samo
zaboravljamo.

u svakom slučaju
puše težak
studen
vjetar.

ŠKOLOV ANJE

za malom klupom s tintarnicom
mučile su me riječi
»pjevanje« i »potpisivanje«.
ne znam zašto
ali
»pjevanje« i »potpisivanje«:
to me je
mučilo.

drugi su napredovali i učili
nove stvari
a ja sam samo sjedio i
razmišljao o
»pjevanju« i »potpisivanju«.
bilo je nešto u tome
što nisam mogao
prevladati.

od toga sam dobivao bol
u trbuhu dok
sam gledao u potiljak svih onih
glava.

gospođa učiteljica imala je
jako ljuto lice
koje je oštro zahtijevalo
odgovor

i bilo teško od bijeloga
pudera.

jednoga popodneva
pozvala je moju majku da je
dođe vidjeti
i ja sam sjedio s njima
u učionici
dok su one
razgovarale.

»on ništa ne
uči«, rekla je
učiteljica mojoj
majci.

»molim vas dajte mu
šansu, gospođo Sims!«

»on i ne pokušava, gospođo
Chinaski!«

moja je majka počela

plakati.

gospođa Sims sjedila je
i promatrala
je.

to je trajalo nekoliko
minuta.

onda je gospođa Sims rekla:
»dobro, vidjet ćemo što
možemo učiniti...«

onda sam hodao s
majkom
hodali smo
ispred škole,
mnogo zelene trave
i onda
nogostup.

»oh, Henry«, rekla je moja majka,
»tvoj otac je razočaran
tobom, ne znam što ćemo
učiniti!«

otac, govorio je moj mozak,
otac i otac i
otac.

riječi kao ta.

odlučio sam da ništa ne naučim
u toj
školi.

moja majka je hodala
uza me.
ona nije značila uopće
ništa.
a ja sam imao bol u trbuhu
i čak i stabla pod kojima smo
hodali
izgledala su manje kao
stabla,
a više kao sve
ostalo.

DOBRA ZABAVA

gledaj, rekla je ona, ispružena na krevetu, ne želim ništa osobno, učinimo to i gotovo, ne želim se zaplesti, jasno?

zbacila je cipele visokih potpetica...

sigurno, rekao je on, jednostavno hinimo kao da smo svršili, nema ničega što bi bilo manje zapleteno od toga, je li tako?

kog vraga govoriš? upitala je ona.

govorim, rekao je on, da bih radije popio nešto.

i on natoči čašu.

bila je odvratna noć u Vegasu i on je prišao prozoru i pogledao van na glupa svjetla.

ti pa peder ? pitala je ona, ti prokleti peder?

ne, rekao je on.

ne moraš se ponašati usrano, rekla je ona, samo zato jer si izgubio na kocki – toliko smo vozili ovamo da bismo se dobro zabavljali i sad se pogledaj: sišeš to piće, mogao si tako i u Los Angelesu!

točno, rekao je on, stvar s kojom se volim zaplesti jest jebena boca.

želim da me odvedeš kući, rekla je ona.

bit će mi zadovoljstvo, rekao je on, idemo.

bila je to jedna od onih situacija kad ništa nije bilo izgubljeno jer nikad ništa nije bilo nađeno i dok se ona odijevala on je osjećao tugu ne zbog sebe i te žene nego zbog svih tih milijuna poput njega i te žene dok su vani žmirkala svjetla, sve beznaporno lažno.

ona se brzo spremila: idemo dođavola odavde, rekla je ona.

točno, rekao je on, i zajedno iziđoše kroz vrata.

NEPOKRETNI TRAPEZ

Saroyan je rekao svojoj ženi: »moram
kockati da bih mogao
pisati.« ona mu je rekla
da kocka.

izgubio je 350 000 dolara
uglavnom na konje
ali ni nadalje nije mogao pisati ni
platiti porez.

pobjegao je pred vlastima i našao utočište
u Parizu.

poslije se vratio, odradio
stvar
založivši sve do
stražnjice -
tantijeme u
zamiranju.

još nije mogao pisati ili
što bi napisao nije
djelovalo
jer onaj silni
odvažni optimizam
koji je tako dobro držao sve
na površini

u vrijeme depresije
pretvorio se u
bljutavu vodu
u
dobrim vremenima.

umro je
legenda u iščeznuću
s golemim brkovima dostojnim
strahopoštovanja
upravo onakvim kakve je i njegov otac
nosio
u starom Fresnu
armenski način
u svijetu koji više
nije
trebao
Williama.

DOBRO, TO JE JEDNOSTAVNO TAKO...

ponekad kad se sve pričinja u svom
najgorem izdanju
kad se sve uroti
i izjeda
i sati, dani, tjedni
godine
izgledaju upropašteni -
ispružen na krevetu
u mraku
s pogledom gore u strop
dođe mi misao
koju će mnogi smatrati zazornom:
još je lijepo biti
Bukowski.

KEMIJA STVARI

uvijek sam mislio da je Mary Lou mršava i
da nije bogzna što
dok su gotovo svi ostali dečki
mislili da je ona
poželjan komad.
možda je to razlog što je visjela oko mene
u nižoj gimnaziji.
i mora da ju je privlačila moja
ravnodušnost.

ja sam u onim danima bio drzak i prost
i kad bi me dečki pitali:
»jesi li već opalio Mary Lou?«
ja sam im odgovarao
istinom: »ona mi
je dosadna.«

bio je taj tip
predavao je kemiju.
gospodin Humm. Humm je nosio malu leptir
kravatu i crni sako, jeftinu
zgužvanu stvar, on je
navodno imao
mozak

i jednog mi je dana došla
Mary Lou
i rekla da ju je Humm zadržao
nakon sata
i odveo u
ormar i
ljubio je i
milovao njezine
gaćice.
plakala je: »što da
učinim?«

»zaboravi«, rekao sam joj ja,
»one kemikalije su mu ispremiješale
mozak. mi imamo učiteljicu iz engleskoga
koja svakog dana podigne suknju sve do
bokova i želi otići u postelju
sa svakim dečkom u razredu. mi uživamo u njoj, ali
je ignoriramo.«

»zašto ti ne prebiješ gospodina Humma?«
pitala me ona.

»mogao bih, ali bi me premjestili u
Stuart Hall.«

u Stuart Hallu su te tukli
do zla boga
i nisu uzimali u obzir matematiku, engleski,
glazbu, strpali bi te jednostavno u mehaničarsku
radionicu
gdje si popravljao stare automobile
koje su preprodavali s velikom
dobiti.

»mislila sam da je tebi stalo do mene«, rekla je Mary
Lou, »ne shvaćaš li da me je
on ljubio, ugurao mi jezik do
grkljana i uhvatio me rukom za
stražnjicu?«

»u redu«, rekao sam ja, »mi smo neki dan na engleskom
vidjeli bradu gospođe Lattimore.«

Mary Lou se udaljila
plačući...

dobro, ispričala je sve
majci i Humm je dobio svoje, morao je
dati
ostavku, jadni kurvin
sin.

nakon toga dečki su me pitali:
»hej, što misliš o Hummu
koji stavlja ruku na stražnjicu tvoje
djevojke?«

»samo još jedan tip bez
ukusa«, odgovarao sam ja.

ja sam u onim danima
bio drzak i prost i nastavio
gimnaziju, istu onu
koju je pohađala Mary Lou
gdje se potajno
udala
na posljednjoj godini

za momka
kojeg sam poznavao, momka kojeg sam
u piću slao pod stol i kojeg sam nekoliko puta
izmlatio
na mrtvo ime.

momak je mislio da dobiva
nešto.
želio je da mu budem
vjenčani kum.

rekao sam mu ne hvala i mnogo
sreće.

ja nikad nisam mogao vidjeti što
su oni vidjeli u
Mary Lou.
a jadni Humm: kakva
osamljena bolesna stara
bijeda.

kako bilo, onda sam ja otišao na
gradski koledž
gdje je jedino napastovanje koje sam
zapazio bilo ono
koje su nanosili tvom
razumu.

POMOĆ OSTARJELIMA

stajao sam danas u repu u banci
kad su starcu ispred mene
ispale naočale (na sreću, u
kutiji)
i dok se on prigibao
vidio sam kako mu je to
teško
i reko: »čekajte, dopustite da ih
podignem...«
ali dok sam ih podizao
njemu je ispao štap
lijep, crno polirani
štap
i vratih mu naočale
onda se sagnuh za štapom
pridržavši starog momka
dok sam mu predavao štap.
on nije ništa rekao,
samo mi se nasmiješio.
onda se okrenuo
naprijed.

stajao sam iza njega čekajući
na svoj red.

MOJ ČIN IŠČEZNUĆA

kad bi mi pozlilo za šankom
kao što bi mi ponekad pozlilo
imao sam mjesto kamo sam odlazio:
u polje visoke trave
napušteno
groblje.
nisam to smatrao nikakvom
morbidnom razonodom.
činilo se jednostavno najboljim
mjestom gdje mogu biti.
nudilo je velikodušno ozdravljenje
žestoku mamurluku.
kroz travu sam mogao vidjeti
nadgrobne ploče,
mnoge su bile nagnute
pod čudnim kutovima
nasuprot sili teže
kao da moraju
pasti
ali nikad nisam vidio ni jednu koja
bi pala
premda je bilo mnogo takvih
u travi.
bilo je svježije i mračno
s povjetarcem
i često sam spavao
tamo.

nikad me ništa nije
uznemirivalo.

svaki put kad bih se vratio u bar
nakon stanovita izbivanja
s njima je uvijek bilo
isto:
»gdje si dođavola
bio? mislili smo da si
umro!«

ja sam bio njihov barski čudak, trebali su me
da bi se sami osjećali
bolje.
upravo onako kako sam ja, ponekad, trebao ono
groblje.

NULA

sjedeći ovdje gledam drugu kazaljku TIMEXA kako ide okolo i okolo...

teško da će ovo biti noć koju bi trebalo pamtiti
sjedeći ovdje tragam za miteserima odostraga na vratu
dok drugi ljudi ulaze u plahte s lutkama od plamena
ja gledam u sebe i nalazim savršenu prazninu.
ostao sam bez cigareta a nemam čak ni revolvera koji bih uperio.
blokiranost je ovog pisca moje jedino vlasništvo.
druga kazaljka na TIMEXU još ide okolo i okolo...

uvijek sam želio biti pisac
sad sam onaj koji ne može.

ne mijenja ništa na stvari ako odem dolje i gledam kasnu noćnu TV
sa ženom

ona će me pitati kako je bilo
ja ću nonšalantno odmahnuti rukom
smjestiti se do nje
i gledati staklenu čeljad kako promašuje
kao što sam ja promašio.

sad ću se spustiti niza stube

kakva slika:
prazan čovjek oprezan da se ne spotakne i tresne svojom praznom
glavom.

JAVNA KUĆA

moje je prvo iskustvo u javnoj kući
bilo u Tijuani.
bila je to velika zgrada na rubu
grada.
meni je bilo 17, s dvojicom prijatelja.
opili smo se da bismo skupili
hrabrost
onda ušli
unutra.
prostorija je bila prepuna
vojnika
uglavnom
mornara.
mornari su stajali u dugim
redovima
vičući, i lupajući na
vrata.

Lance je stao u kratki
red (redovi su ukazivali na
starost kurve: kraći
red starija
kurva)
i završio
posao, izišao odvažno
i cerekajući se: »dobro, dečki, što vi
čekate?«

drugi momak, Jack, dodao mi je
bocu tekile i ja potegnuh
gutljaj i dodah mu je natrag i on
potegnu gutljaj.

Lance nas je pogledao: »bit ću
u kolima, odspavati
malo.«

Jack i ja smo čekali dok nije
otišao
onda smo krenuli prema
izlazu.
Jack je nosio taj veliki
sombbrero
i baš na izlazu sjedila je neka
stara kurva na
stolcu.
ispružila je nogu
i prepriječila nam
put: »dođite, dečki, izvest ću
stvar za vas *dobro* i
jeftino! «

to je nekako preplašilo
Jacka na mrtvo i on je
rekao: »moj bože, pobjuvat ću
se!«

»NE NA POD!« viknula je
kurva
i na to je
Jack strgnuo s glave
sombbrero
i pridržavajući ga
pred sobom
mora da je u nj izbljuvao
galon.

onda je samo stajao
zureći
u bljuvotinu
i kurva je ;
rekla: »izlazi i
odavde!«

Jack je istrčao kroz vrata sa
sombbrerom
i onda je kurva
poprimila vrlo ljubazan izgled
lica i rekla mi:
»jeftino!« i ja uđoh
s njom u sobu
gdje je velik debeo čovjek
sjedio u stolcu i
ja je upitah: »tko je
to?«
i ona reče: »on je ovdje
da nadgleda da me ne
povrijede.«

i ja pridoh
čovjeku i rekoh: »hej, kako vam
ide?«

i on reče: »dobro,
senor...«

i ja rekoh:
»vi živite tu
u blizini?«

a on reče: »daj
joj
novac.«

»koliko?«

»dva dolara.«

dao sam ženi dva
dolara
onda se vratio
čovjeku.

»možda ću jednoga dana doći
živjeti u Meksiko«, rekao
sam mu.

»gubi se
odavde«, rekao je on,
»SAD!«

kad sam stupio kroz
izlaz
Jack je čekao vani
bez
sombreira
ali se još
ljuljao
pijano.

»Kriste«, rekao sam, »bila je
izvršna, zaista je strpala
moja jaja u
usta!«

otišli smo do automobila.
Lance je spavao, probudili
smo ga i on nas je
izvezao
odande

nekako
smo prešli granični
prijelaz

i cijeli put
natrag u
Los Angeles.

zafrkavali smo Jacka zbog
kukavičkog
djevičanstva.
Lance je to činio na obziran
način
ali ja sam bio bučan
ponizujući Jacka zbog nedostatka
hrabrosti

i ustrajao sam u tome
sve dok Jack nije zaspao
blizu
San Clementa.

sjedio sam do
Lancea i naizmjenično ispijao
s njime posljednju bocu
tekile.

dok je Los Angeles jurio prema
nama
Jack je upitao: »kako je
bilo?«
a ja sam odgovorio
kao svjetski
čovjek: »imao sam i
bolje.«

KAVA

ispijao sam kavu za
šankom
kad me čovjek
3 ili 4 sjedala niže
upitao:
»slušajte, niste li vi onaj
momak koji je
visio za
pete
s četvrtog kata
hotelske sobe
neku
večer?«

»da«, odgovorio sam, »to
sam bio ja.«

»što vas je nagnalo na
to?« pitao je on.

»pa sad, to je prilično
zamršeno.«

onda je pogledao
u stranu.

konobarica
koja je
tu stajala
upitala me:
»on se šalio,
zar
ne?«

»ne«, rekao sam
ja.

platio sam, ustao, došao
do vrata, otvorio
ih.

čuo sam kako čovjek
govori: »taj tip je
lud.«

vani na ulici
išao sam na sjever
osjećajući se
rijetko
počašćenim.

NAJBOLJI OD VRSTE

nema ničega za
raspravu
nema ničega za
pamćenje
nema ničega za
zaborav

tužno je
i
nije
tužno

čini se da je
najrazboritija
stvar
koju čovjek može
učiniti
da
sjedi
s čašom u
ruci
dok zidovi
mašu
svoje smiješke
rastanka

čovjek prođe kroz
sve
to
sa stanovitom
dozom
djelotvornosti i
odvažnosti
onda
ode

neki prihvaćaju
mogućnost
Boga
da im pomogne
da
prođu

drugi
krenu ravno
bez okolišanja

i za njih

pijem
noćas.

U BLIZINI VELIKANA

u neko doba mog života
sreo sam čovjeka koji je tvrdio da je
posjetio Pounda u ludnici Sv. Elizabete.

onda sam sreo ženu koja nije samo
tvrdila da je posjetila
E.Z.
nego također vodila ljubav
s njime – pokazala mi je
čak
stanovite odlomke u njegovim
Cantosima
gdje Ezra navodno
nju
spominje.

tako su postojali taj čovjek i
ta žena
i žena mi je rekla
da Pound nije nikad
spomenuo posjet tog
čovjeka
a čovjek je tvrdio da ta
žena nema ništa zajedničko
s
majstorom
da je ona obična
šarlatanka.

i kako ja nisam bio
izučavatelj Pounda
nisam znao komu bih
vjerovao

ali
jednu stvar sigurno
znam: dok čovjek
živi
mnogi se pozivaju na odnose
koji to
nisu
a kad umre, eh,
onda je svačija
stranka.

moja je pretpostavka da Pound
nije poznavao ni gospođu ni
gospodina

ili ako je poznavao
jedno

ili ako je poznavao
oboje

bilo je to bestidno trošenje
ludničkog
vremena.

KORACI

Norman i ja, obojica 19, hodamo noćnim
ulicama... osjećamo se veliki, mladi mladi, veliki i
mladi

Norman govori: »Isuse Bože, kladim se da nema nikoga
tko hoda gigantskim koracima kao mi!«

1939.
nakon što smo slušali
Stravinskog

nedugo
potom
rat je odnio
Normana.

ja sada sjedim ovdje
poslije 46 godina
na drugom katu vrućeg
sata po ponoći

pijan

još
velik
ne
tako mlad.

Normane, ti nikad
ne bi pogodio
što
se dogodilo
meni
što
se dogodilo
svima
nama.
pamtim kako
govoriš: »uspjeti ili
propasti.«

nije se dogodilo ni jedno ni drugo
i
neće.

SMRT VELIKANA

on je bio jedini živi pisac kojeg sam ikad sreo i istinski poštivao i umirao je kad sam ga sreo.

(mi smo u ovoj utakmici oprezni u pohvalama i prema onima koji to čine vrlo dobro, ali ja nisam nikad imao taj problem s J.F.-om)

posjetio sam ga nekoliko puta u bolnici (nikad nije bilo nikoga kod njega) i kad bih ušao u njegovu sobu nikad nisam bio siguran spava li ili?

»John?«

bio je ispružen na krevetu, slijep i nakon amputacije: poodmakla šećerna bolest.

»John, ovo je Hank...«

on bi odgovorio i onda bismo malo razgovarali (uglavnom bi on govorio a ja bih slušao; nakon svega, on je bio naš mentor, naš bog):

Pitaj prašinu
Čekaj do proljeća, Bandini
Slabo crno vino

sve ostalo.

da bi završio u Hollywoodu pišući filmske scenarije što ga je dotuklo.

»najgora je stvar«, rekao mi je on,
»gorčina, ljudi završe s toliko gorčine.«

on nije bio ogorčen, premda je imao svako pravo da bude...

na sprovodu sam sreo nekoliko pisaca scenarija njegovih drugova.
»napišimo nešto o Johnu«, sugerirao je jedan

od njih.

»ne mislim da ja to mogu«, rekao sam im
ja.

i, naravno, oni nikad
nisu.

BEZIZGLEDNOST

naravno, izgubio sam mnogo krvi
možda je to bila različita vrsta
umiranja
ali još mi je ostalo dovoljno da razmišljam
o
izostanku straha.

bit će lako: stavili su
me u posebni odjel održavan
u toj bolnici
za siromašne koji su
umirali.
– vrata su bila malo deblja
– prozori malo manji
i bilo je mnogo
vozikanja tjelesa
unutra i van
plus
prisutnost svećenika
koji je davao
posljednju pomast.

uvijek si vidio svećenika
ali rijetko si vidio
doktora.

bilo je uvijek lijepo vidjeti
bolničarku -
one su nadomještale
anđele
onima koji
su vjerovali u te
stvari.

svećenik me ustrajno gnjavio.

»bez uvrede, Oče, ali ja ću
radije umrijeti bez
toga«, šaputao sam ja.

»ali na vašoj ulaznoj prijavi napisali ste
'katolik.'«

»to je bilo samo zbog
društvenosti...«

»moj sine, jednom katolik, uvijek
katolik.! «

»Oče«, šapnuo sam ja, »to nije
istina...«

najbolja stvar tamo bile su
meksičke djevojke koje su dolazile
promijeniti posteljinu, one su se glasno smijale,
šalile s umirućima i
bile
lijepe.

a najgora je stvar bio
orkestar Armije Spasa koji je
stigao oko
5:30
uskršnjeg jutra
i uveo nas u stari
vjerski osjećaj – trube i bubnjevi
i sve zajedno, mnogo
limenih glazbala i
udaranja, strahovita buka
bilo nas je oko 40
u toj sobi
i taj je orkestar
ukočio dobrih
10 ili 15 od nas do
6 ujutro.

i oni su ih odvozili ravno
do mrtvačkog dizala
tamo prema zapadu, vrlo
zaposlena dizala.

ja sam ostao u čekaonici Smrti
tri dana.
promatrao sam kako su izvezli blizu
pedeset.

konačno su se umorili čekajući
na mene
i izvezli me
odande.

guralo me
zgodno
crnačko homoseksualno momče.

»želiš li znati vjerojatnost
izlaska iz tog odjela?«
upitao je on.

»da.«

»50 naprama jedan.«

»kvragu,
imaš li

cigaretu?«

»ne, ali ti mogu
nabaviti.«

kotrljali smo se polako
kad je sunce uspjelo ući kroz
žičane mreže na prozorima
a ja započeo razmišljati o
toj prvoj čaši kad
izidem
van.

OŠTRICA

nikakva parkirališta nije bilo blizu pošte gdje
sam radio noću
tako sam našao izvrsno mjesto
(čini se da nikomu nije bilo stalo da parkira tamo)
na zemljanu putu iza
klaonice
i dok bih sjedio u automobilu
prije odlaska na posao
pušeći posljednju cigaretu
uvijek mi se nudila ista
scena
kako se večer vukla u
noć –
čovjek koji je proizvodio svinjeće glasove i
vitlao velikom krpom
zbijao je svinje iz obora
u krdo
i na pistu
i svinje su divlje trčale
gore pistom
prema oštrici
što ih je čekala,
i mnogo večeri
nakon što bih to gledao
nakon što bih popužio
cigaretu
jednostavno bih upalio automobil

izvukao se natraške odande i
odvezao daleko od
posla.

moji su izostanci dostigli takve začuđujuće
razmjere
da sam konačno morao
parkirati
uz određeni trošak
iza kineskog bara
gdje su mali zaškureni prozori
s neonskim natpisima koji su reklamirali neku
orijentalnu
zdravicu bili sve što sam mogao
vidjeti.

to se doimalo nezbiljskije, i to je bilo
ono što je bilo
i potrebno.

NJIHOVA NOĆ

nikad nisam mogao čitati Tender Is the
Night

ali su snimili
televizijsku adaptaciju
knjige

i ona se prikazuje
već nekoliko
noći

i ja sam potrošio
deset minuta

tu i tamo
gledajući patnje
bogatih

dok se oslanjaju
na ležaljke za plažu

u Nici
ili hodaju po
velikim sobama
s čašom u ruci dok

daju
filozofske
izjave

ili
se zabavaju

na
večernjoj zabavi

ili večernjem
plesu

oni nemaju
pojma
što bi učinili sa
sobom:

kupanje ?
tenis?

vožnja uz
obalu?

niz
obalu?

naći
nove krevete?

izgubiti
stare?

ili
se zabavati s
umjetnošću i
umjetnicima?

Nemajući ništa protiv čega
bi se borili
oni nemaju ništa za što bi se
borili.

bogati su zaista
različiti

tako i maki majmun
spiralna
repa i
pješčana
buha.

O KONFERENCIJI PEN-a

odvucite pisca od njegova pisaćeg stroja
i sve što vam preostane

jest

bolest

koja ga je nagnala

na tipkanje

u

početku.

JA I MOJ PRIJATELJ

još nas mogu vidjeti
zajedno
u onim vremenima
kako sjedimo pokraj rijeke
dok su nam lica
zbrčkana od
vina
i igramo se s
pjesmom
znajući da je to
sasvim beskorisno
ali je nešto što
možeš raditi
dok
čekaš

Imperatori
ustrasjenih
glinenih lica
gledaju nas dok
pijemo

Li Po gužva svoje
pjesme
potpaljuje
ih
pušta da plutaju niz
rijeku.

»što to
radiš?« pitam ga
ja.

Li mi dodaje
bocu: »one će
doživjeti kraj
bez obzira što se
dogodilo...«

pijem za njegovo
znanje
vraćam mu bocu

sjedim čvrsto na svojim
pjesmama
koje sam ukliještio
preponama

pomažem mu da zapali
još nešto svojih
pjesama

one dobro plutaju
niz
rijeku
osvjetljujući
noć
kao što bi dobre riječi
trebale.

LJUBAVNA PJESMA STRIPTIZETI

prije 50 godina gledao sam djevojke
kako miješaju i kako se svlače
u Burbanku i Folliesu
i to je bilo vrlo tužno
i vrlo dramatično
dok se svjetlo mijenjalo od zelenog preko
grimiznog do ružičastog
uz bučnu i ječeću
glazbu,
sad sjedim ovdje noćas
pušeći i
slušajući klasičnu
glazbu
ali još pamtim neka od
njihovih imena: Darlene, Candy, Jeanette
i Rosalie.
Rosalie je bila
najbolja, ona je znala kako,
i mi smo se vrpeljili u sjedalima i
i proizvodili zvukove
dok je Rosalie donosila čaroliju
osamljenima
davno je tome.
sada je Rosalie
ili vrlo stara ili
tiha pod
zemljom,
ovo je dječak prištava
lica
koji je lagao o svojim
godinama
samo da bi te
gledao.

ti si bila dobra, Rosalie
1935,
dovoljno dobra da te se pamti
sada
kad je svjetlo
žuto
i kad su noći
spore.

JON EDGAR WEBB

imao sam razdoblje lirskih pjesama dolje u New Orleansu,
izbijajući
one nezgrapne krivudave stihove i
ispijajući galone piva.
osjećaj je bio dobar kao krikovi u ludnici, ludnici
moga svijeta
dok su se miševi natjeravali među
praznim bocama.
ponekad sam odlazio u barove
ali nisam izlazio na kraj s onim ljudima što su sjedili na
visokim stolicima:
ljudi su me izbjegavali, a žene su se užasavale od
mene.
pipničari su tražili da
izidem.
ja bih izišao, probijajući se natrag s divnih šest boca piva
prema sobi i miševima i onim nezgrapnim krivudavim
stihovima.

to je razdoblje lirskih pjesama bilo pomahnitalo
vrijeme
a odmah iza ugla nalazio se
izdavač koji je
svaku stranicu uguravao u stroj koji je čekao, ne odbacujući
ništa
i premda sam bio nepoznat
on me je tiskao na proždrljivu papiru
proizvedenu da traje
2000 godina.

taj izdavač koji je također bio nakladnik i
tiskar
držao se ozbiljno dok bih mu ja predavao deset do
dvadeset stranica
svakog jutra:
»je li to sve?«

onaj ludi kurvin sin, on je sam bio
lirska
pjesma.

UHVATI DAN

smrdljivo čeljade koje je uvijek brisalo nos
rukavom i prdilo u pravilnim
razmacima,
nepočešljano
neotesano
neželjeno.
njegova je svaka treća riječ bila obično
smeće
i cerio se kroz razbijene žute
zube
njegov je dah smrdio i na
vjetru
neprestano je kopao po svojim rašljama
lijevom
rukom
i uvijek je imao
spreman
kakav prljavi vic
budala najnižega
reda
naj naj –
izbjegavaniji
čovjek

dok

nije dobio državnu
lutriju.

sad
bi ga trebali
vidjeti: uvijek mlada nasmijana žena pod
svakom rukom
jede na najboljim
mjestima
konobari se tuku da ga dobiju
za svoj
stol
on se podriguje i otprdi cijelu
noć
prolijevajući vinske čaše
podižući odrezak
prstima
dok
ga njegove žene zovu
»original« i »najduhovitiji
čovjek kojeg sam ikad srela«.
a ono što mu rade
u krevetu
prokleta je
sramota.

što mi, međutim, moramo neprestano
pamtiti jest da
50 posto od državne lutrije otpada na
prosvjetni sustav i
to je važno
kad spoznaš da
samo jedna osoba od
devet
može pravilno napisati
»zavidljivo«.

OBIČNA PJESMA

s obzirom da ste uvijek željeli
znati priznat ću da nikad nisam volio Shakespearea, Browninga,
sestre Bronte,
T olstoja, baseball, ljeta na obali, obaranje
ruku, hokej, Thomasa Manna, Vivaldija, Winstona Churchilla,
Dudleya
Moorea, slobodni stih,
pizzu, kuglanje, olimpijske igre, Three Stooges, braću
Marx, Ivesa, Ala Jolsona, Boba Hopea, Franka Sinatru, Mickeyja
Mousea, košarku,
očeve, majke, rođake, supruge, tesarske poslove (premda su
poželjniji
od prethodnih),
i ne volim Nutcracker Suiteu, Academy Awards, Hawthornea,
Melvillea, bućnicu, Silvestrovo, Božić, Dan rada,
Četvrti srpnja, Dan zahvalnosti, Veliki petak, Onog koji,
Bacona, dr. Spocka, Blackstonea i Berlioza, Franza
Liszta, hulahup čarape,
uši, buhe, zlatne ribice, rakove, pauke, ratne
junake, svemirske letove, deve (ne vjerujem devama) ili
Bibliju,
Updikea, Eriku Jong, Corsa, pipničare, voćne muhe, Jane
Fonda,
crkve, vjenčanja, rođendane, emitiranje vijesti, pse
čuvare, puške. 22, Henryja
Fondu
i sve žene koje su me trebale voljeti ali
nisu i
prvi dan proljeća i
posljednji
i prvi stih ove pjesme
i ovaj
koji čitate
sada.

NOŠENJE OGRLICE

ja živim sa ženom i četiri mačke
i ima dana kad se svi mi
slažemo.

nekih dana imam nepravilike s
jednom od
mačaka.

drugih dana imam nepravilike s
dvije
mačke.

drugih dana,
s tri.

u neke dane imam nepravilike sa
sve četiri
mačke

i sa
ženom:

deset očiju gleda u me
kao da sam pas.

NASTO JEĆI USPJETI

novi džokej koji je stigao iz Arizone
ne poznaje ovaj grad
ali mu je njegov agent ipak osigurao konja
u prvoj treci
prošle subote
i džokej je krenuo freewayom
u pravom smjeru
istog dana kad su
USC i UCLA igrali nogometnu
utakmicu
i našao se uhvaćen
u jednoj od dvije posebne trake
što ga je odvelo do Rose Bowla
umjesto na trkaću
stazu.
bio je prisiljen na vožnju sve do
parkirališta
za nogometne utakmice
prije nego što se mogao okrenuti
natrag.
dok je stigao na stazu
prva utrka je
bila završena.
drugi džokej je pobijedio s njegovim
konjem.

danas sam tamo na stazi
zapazio na programu da je
novi džokej iz Arizone
imao dobra konja u
šestoj treci.
onda su konja u zadnji čas
brisali s popisa.

ponekad nastojanje da započneš
s velikim uspjehom
jednako je
nastojanju da postigneš erekciju
u tornadu
pa ako i uspiješ
nitko nema vremena
da opazi.

PONEKAD SE OSJEĆAŠ T AKO OSAMLJENIM DA TO
JEDNOSTAVNO IMA SMISLA

kad sam bio pisac koji gladauje znao sam čitati velike pisce u velikim časopisima (u knjižnici, naravno) i od toga sam se vrlo loše osjećao jer -budući proučavatelj svijeta i načina, shvatio sam da oni hine: mogao sam osjetiti lažnu emociju, svako prepređeno prenavljanje, stoga sam mislio da nakladnici nose mozgove u stražnjicama -ili su ispolitizirani da

objavljaju
one koji su na vlasti
ali

ja sam jednostavno nastavljao pisati i malo jesti – sišao sam sa 197 funti na 137 – ali – vrlo dobro uvježbao tipkanje i čitanje tiskanih ceduljica koje su odbijale moje stvari.

bilo je to kad sam pao na 137 funti da sam rekao: kvragu s tim, prestao tipkati i usredotočio se na piće i ulice i žene s ulica – ti ljudi barem nisu čitali Harper's, The Atlantic ili Poetry, časopis stihova.

i iskreno, bilo je to lijepih i osvježujućih deset godina odsutnosti

onda sam se vratio i pokušao ponovno da bih otkrio da nakladnici
još nose

mozgove u stražnjicama i/ili etc.

ali ja sam imao 225 funti

odmoren

i pun pozadinske glazbe –

spreman da još jednom nagađam
nasumce.

DOBRA KLAPA, NAKON SVEGA

i nadalje dobivam vijesti od starih nevaljalaca,
ljudi koji pišu već
desetljećima,
svi pjesnici,
još su za
pisaćim strojevima
pišu bolje nego
ikad
bez obzira na supruge i ratove i
zaposlenja
i sve stvari što su se
dogodile.
mnoge nisam podnosio zbog osobnih
i umjetničkih
razloga...
ali je ono što sam previdio bila
njihova ustrajnost i
njihova sposobnost
usavršavanja.

ti stari nevaljalci
što žive u zadimljenim sobama
prazneći
boce...

oni žestoko udaraju po
vrpcama pisaćih strojeva: oni su došli
da se
bore.

UBOJSTVO

suparništvo, lakomost, želja za slavom -
nakon velikih početaka oni uglavnom
pišu kad ne žele pisati, pišu po
narudžbi, pišu za kadilak i mlade
cure – i da bi isplatili
stare žene.

pojavljuju se na TV-razgovorima, nazočni su na zabavama
sa svojim drugovima.
većina ode u Hollywood, postanu snajperisti i
ogovaratelji
i imaju sve više i više afera s mladim
i mladim curama i/ili
morcima.
pišu između Hollywooda i zabava,
pisanje po kontrolnom satu
i također između gaćica i/ili
pridržiivača jaja
i kokaina
mnogima uspijeva da se zapletu s
poreznim organima.

između starih žena, novih žena, novijih i
novijih cura (i/ili)
svi njihovi postoci i iznosi ostatka -
stotine tisuća
dolara -
sad su odjednom
dugovi.

pisanje postane beskoristan
grč
drkanje nekoć
velike
nadarenosti.

to se događa i događa i
nastavlja se događati:
osakaćenje talenta
kojeg bogovi rijetko
daju
a tako brzo
uzimlju.

RAZVOJ

Van Gogh je odrezao svoje uho
dao ga
prostitutki
koja ga je odbacila s
najvećim
gadenjem.

Vane, kurve ne traže
uši
one traže
novac.

pretpostavljam da je to ono zbog čega si bio
tako velik
slikar:
nisi shvaćao
ništa
drugo.

LET PO ZRAKU

u nižim razredima gimnazije izlazio sam
iz
djetinje faze
i razvijao se u
nešto
drugo.

osjećao sam kako se to
događa.
nisam imao nikakve kontrole
nad tim.

počinjao sam
hodati drukčije
govoriti
drukčije.

negdje unutar
mene
razvijalo se
čudno
samopouzdanje.

drugi mi jednostavno nisu
izgledali
kao
bogzna što.

hodao sam unaokolo
s tim
nemarno prezirnim osmijehom
na
licu...

jednog dana na satu
gimnastike
nastavnik je
uvježbavao
s dečkima
skok u dalj
iz zaleta.

duljine su
skokova
mjerili
i
zapisivali.

nastavnik se okrenuo
prema meni:
»u redu, Chinaski...«

»drek,
neću.«

»što ti je?«

»mamuran
sam.«

»ne pričaj
gluposti!
hajde i
skoči!
obvezno
je! «

»u kurac«, rekao sam ja.

povukao sam se natraške,
uzeo zalet,
udario dasku
i
uzletio.

kad sam se jednom
digao
odlučio sam da
ostanem tamo
gore
samo tako
ni za što.

onda sam se
spustio i
uzvitlao
pilovinu.

razvukli su
metarsku
vrpcu.

»ne mogu vjerovati!«
rekao je
nastavnik. »Chinaski,
jesi li ti ikad prije
skakao?«

»ne.«
»ti si za centimetar i pol
kraći
od školskog
rekorda!«

»da? mogu li se
sada istuširati?«

»dakako, samo
naprijed.«

izlazio sam
polako,
kao da imam
važnijih
stvari
na umu.

osjećao sam
da me gledaju
čitav razred
i nastavnik.

zbog toga
sam stao

mašio se rukom
odostraga
ukopao je među
guzove i
počešao se.

završivši to,
odšetao sam prema
sobi s
tuševima, osjećajući
čuđenje
i zbunjenost
iza
sebe.

IZGARANJE SNA

izgorjela je stara Narodna knjižnica
u Los Angelesu
ona knjižnica u središtu grada
i s njom je otišao
veliki dio moje
mladosti.

sjedio sam tamo na jednoj od onih
kamenih klupa sa svojim prijateljem
Baldyjem kad me je
pitao:
»buš se pridružio
brigadi
Abrahama Lincolna?«

»jasno«, rekoh
mu.

ali spoznavši da nisam
intelektualni ili politički
idealist
poslije sam se izvukao
iz
toga.

bio sam onda
čitač
koji je išao iz sobe u
sobu: književnost, filozofija,
religija, pa i medicina
i geologija.

rano sam
odlučio da budem pisac,
mislio sam da bi to mogao biti
lagan
izlaz a veliki dečki romana nisu mi se
činili previše
žilavi.
imao sam više muke s
Hegelom i Kantom.

stvar koja me je
smetala
u svezi sa svima
jest da im je trebalo dugo
da napokon kažu
nešto živo i/
ili
zanimljivo.
vjerovao sam onda da sam

bolji od svih
njih.

preda mnom su još bila dva
otkrića:

a) većina nakladnika misli da bilo što
dosadno ima nešto zajedničko s dubokim
stvarima.

b) da će proteći desetljeća
življenja i pisanja
prije nego što postanem kadar
napisati
rečenicu koja bi bila
približno ono
što sam ja želio da
bude.

u međuvremenu
dok su drugi mladići natjeravali
žene
ja sam natjeravao stare
knjige.
bio sam bibliofil, premda
otriježnjen
bibliofil
i to me
zajedno sa svijetom
oblikovalo.

živio sam u kućerku od šperploče
iza samačkog hotela
za 3.50 dolara na
tjedan
osjećajući se kao
Chatterton
uguran unutar kakva
Thomasa
Wolfea.

moj najveći problem bile su
poštanske marke, omotnice, papir
i
vino,
sa svijetom na rubu
Drugoga svjetskog rata.
još nisam bio
zbunjen
ženom, bio sam djevac
i pisao od 3 do
5 kratkih priča tjedno
i sve su se
vraćale
iz New Yorkera, Harper'sa,

Atlantic Monthlyja.
bio sam pročitao negdje
da je Ford Madox Ford oblagao
kupaonicu papirima svojih
odbijenica
ali ja nisam imao
kupaonicu i zbog toga sam ih gurao
u ladicu
i kad se toliko napunila njima
da sam je jedva mogao
otvoriti
uzeo sam sve odbijenice
i bacio ih
zajedno s
pričama.

pa ipak je
stara losangeleska Narodna knjižnica ostala
moj dom
i dom mnogih drugih
skitnica.

mi smo diskretno upotrebljavali
zahode
i jedini od
nas
koje su izbacivali bili su oni
koji bi zaspali za
stolovima
knjižnice -nitko ne hrče kao
skitnica
osim onoga s kim si
u braku.

kako bilo, ja nisam bio prava
skitnica. imao sam iskaznicu
i iznosio i unosio
knjige
u velikim
hrpama
uzimljući uvijek do
dopuštene
granice:
Aldous Huxley, D. H. Lawrence,
e. e. cummings, Conrad Aiken, Fjodor
Dos, Dos Passos, Turgenjev, Gorki,
H. D., Freddie Nietzsche, Art
Schopenhauer,
Steinbeck,
Hemingway ,
i tako
dalje...

uvijek sam očekivao da knjižničarka
kaže: »imaš dobar ukus,
mladiću...«

ali stara ispržena i uvenula
kuja nije znala ni tko je
ona
kamoli
ja.

ali one su police sadržavale
strašnu krepost: one su mi dopustile
da otkrijem
rane kineske pjesnike
kao Tu Fua i Li
Poa
koji su mogli reći više u jednom
stihu nego što je većina mogla reći u
trideset ili
stotinu.
mora da ih je
Sherwood Anderson
također
čitao.

iznosio sam i unosio
također Cantos
i Ezra mi je pomogao da
ojačam mišiće ako ne i
pamet.

to izvanredno mjesto
Narodna knjižnica u Los Angelesu
bila je dom za osobu koja je prije
imala
pakleni
dom

POTOCI PREŠIROKI ZA PRESKAKANJE
DALEKO OD RAZUZDANE GOMILE
KONTRAPUNKT
SRCE JE OSAMLJEN LOVAC

James Thurber
John Fante
Rabelais
de Maupassant

neki na mene nisu
djelovali: Shakespeare, G. B. Shaw,
Tolstoj, Robert Frost, F. Scott
Fitzgerald

Upton Sinclair je na me djelovao
bolje
nego Sinclair Lewis
a Gogolja i Dreisera smatrao
sam savršenim
budalama

ali takvi sudovi dolaze više
iz čovjekova
prisilnog načina života nego iz
njegova razuma.

stara losangeleska Narodna
najvjerojatnije me je spriječila da
postanem
samoubojica
pljačkaš
banki
onaj koji
tuče žene
mesar ili
policajac na motoru
i premda neki od tih
mogu biti fini
treba
zahvaliti
mojoj sreći
i mom usmjerenju
da je ta knjižnica bila
tamo kad sam bio
mlad i tragao za nečim
za što bih se
uhvatio
kad se činilo da ima vrlo
malo toga
unaokolo.

i kad sam otvorio
novine
i pročitao o požaru
koji je
razorio
knjižnicu i većinu
njezina sadržaja

rekao sam svojoj
ženi: »znao sam tamo provoditi
vrijeme...«

PRUSKI ČASNIK
ODVAŽAN MLADIĆ NA LETEĆEM TRAPEZU
IMATI I NEMATATI

NEMA POVRATKA KUĆI.

RAK

našao sam njezinu sobu na vrhu
stubišta.
bila je sama.
»zdravo, Henry«, rekla je ona, onda,
»znaš, mrzim ovu sobu, ovdje
nema prozora. «

bio sam strašno mamuran.
smrad je bio nepodnošljiv ,
osjećao sam kao da ću se
pobljuvati.

»operirali su me prije dva dana«,
rekla je ona. »osjećala sam se bolje sljedećeg
dana ali sad je isto, možda
gore.«

»žao mi je, mama.«

»znaš, ti si bio u pravu, tvoj je otac
grozan čovjek.«

jadna žena. životinja od muža, a
sin alkoholičar.

»oprosti, mama, odmah se
vraćam...«

smrad je prodro u mene,
moj se želudac prevrtao.
izišao sam iz sobe
i otišao pola puta niza stubište,
sjeo
i pridržavajući se za ogradu,
udisao svjež
zrak.

jadna žena.

udisao sam duboko i
uspio da se ne
pobljujem.

ustao sam i vratio se stubištem
natrag u sobu.

»on me je poslao u
ludnicu, jesi li to
znao?«

»da. obavijestio sam ih

da unutra drže krivu
osobu.«

»izgledaš bolesno, Henry, jesi li
dobro?«

»danas sam bolestan, mama, doći ću
natrag i posjetiti te
sutra.«

»u redu, Henry...«

ustao sam, zatvorio vrata, onda
trčeći sišao niza stubište.
izišao sam van, do
ružičnjaka.

pustio sam da sve ode u
ružičnjak.

jadna ukleta žena...

sljedećeg sam dana stigao sa
cvijećem.
popleo se stubištem do
vrata.
na vratima se nalazio
vijenac.
ipak sam pokušao otvoriti vrata.
bila su zaključana.

spustio sam se niza stubište
prošao kroz ružičnjak
i van na ulicu
gdje je bio parkiran moj
automobil.

tamo sam naišao na dvije djevojčice
u dobi od 6 ili 7 godina
koje su se vraćale kući iz škole.

»prostite mi, moje dame, biste li možda
malo cvijeća?«

one su samo zastale i zurile u
me.

»evo«, predao sam buket
višoj djevojčici. »ti to
podijeli, molim te daj svojoj
prijateljici polovicu.«

»hvala vam«, rekla je viša

djevojčica, »vrlo je
lijepo.«

»da, vrlo je lijepo«, rekla je druga
djevojčica, »velika vam
hvala.«

otišle su niz ulicu
a ja sam ušao u automobil,
on je krenuo i
ja sam se odvezao natrag
kući.

PONEKAD JE LAKŠE UBITI NEKOGA DRUGOGA

nikad nisam bio dobar samoubojica, pokušavao sam od vremena na vrijeme, ali nešto bi uvijek otišlo u krivo:

u vrijeme kad sam živio na Kingsley Driveu i radio na pošti odlučio sam da se ponovno iskušam

u tome :

ispio sam šest piva i onda pospremio

stan,

živio sam na trećem katu zgrade i

bilo je lijepo sunčano poslijepodne

i kao stari samoubilački profesionalac znao sam što treba

učiniti:

zatvorio sam ljepljivom trakom sve pukotine oko vrata, utisnuo novinski papir

ispod vrata, zatvorio sve prozore, otvorio plin na

pećnici i svim kahalima i pokrenuo

plinsko grijanje.

našao sam u hladnjaku posljednje pivo, otvorio ga, otišao

u krevet, sjeo podbočivši se jastukom i pozabavio se

pivom, dovršio ga, onda se

ispružio, ravno na leđa, zatvorio

oči.

siktavi zvuk neupaljena plina nije bio ne-

ugodan; čekajući tako nisam uopće žalio otići, premda

sam uzeo u obzir da bi smrt mogla biti gora od života, izvan

toga nije se javljalo mnogo misli; glavna je

bila:

ovo je vrlo čudno, nema

straha.

slušao sam siktanje i onda prešao u drugo

područje: još sam mogao čuti siktanje, ali svuda oko

mene,

uglavnom u glavi, mozgu, lubanji, ili

bilo čemu

drugom nalazila se

ta tamna jednolična

crnina; bila je vrlo neugrožavajuća

crnina...

onda me i ta

ostavila

i nije bilo

ničega; nemam pojma koliko je to

trajalo

ali

odjednom! poskočih, sjedoh uspravno u

krevetu: čelični mi je povoj obavio glavu

malo iznad očiju

čelični prsten obuhvaćao je moju glavu

stišćući

stišćući

snažno.

mašio sam se i pokušao strgnuti
prsten, onda sam se počeo smijati. smijući se
još ustao sam
otvorio prozore
prestao se smijati
zatvorio plin na
peći
sve, ponovno sjeo na
rub kreveta, doživio najgoru glavobolju
u životu
i onda je
odjednom
nestala
samo lagano udaranje u
sljepoočicama.

stoga sam sjedio i razmišljao: možda sad
imam oštećenje mozga, dobro, to je
u redu.

odlučio sam se za dva paketa od 6
piva.
budući odjeven, sve što sam trebao učiniti bilo je
da obujem
cipele
što sam i učinio, skinuo vrpču i
novinski papir s vrata, odšetao
van i niz ulicu do
prodavaonice pića...

kad sam se vratio i stavljao ključ
u bravu
starica je s druge strane hodnika otvorila
vrata i upitala: »slušajte, miriše li vama na
plin?«

»*plin?* ne, ne miriše mi ni na kakav
plin.«

ušao sam unutra i otvorio pivo, sjeo na
kauč i pustio da mi dobar hladan sok
curi niz grlo, onda sam opazio
staru cigaru u pepeljari, stavio je
u usta, uzeo upaljač i
kresnuo...

nastala je eksplozija, proizvela je taj mali
BANG! i okrugli se plamen nalazio
pred mojim licem, bio je silno vruć,
žestoki krug
crvenog
gotovo veličine dječjeg
balona, onda se

izgubio.

mirisao sam opaljenu kosu i moje je lice bilo
nedostojno vruće, uzeo sam konzervu piva
otišao u kupaonicu i pogledao u
zrcalo: moje su trepavice bile gotovo potpuno
spaljene -preostalo je nekoliko zakovrčanih
spašenih
dlačica i
uopće nisam imao obrva
i nos mi je bio manje crven
a više grimizan
i pramen kovrčave izgorene kose
visio mi je s glave nad
licem

i onda sam se ponovno započeo
smijati.

TRENUTAK ČUDA

na konjskoj trci od četvrt milje
u Hollywood Parku

oko 5 popodne

ako sjedite na
razini zemljišta

u Paviljonu

čini se da
je
staza

iznad vas

i

u čudnu
zasjenjenu
suncu

svila
se
toliko
sjaji

boja
je
kao

svježe ulje
na
platnu

i

lica
džokeja
izgledaju

junački.

to je
kolosalan
trenutak

onda

savršena
i

mirna

fotografija

poput
sna.

takvi mali
trenuci

održavaju

ljude
na životu.

takvi mali
trenuci

tako
veliki

kad

se sve

to

skupi
u jedno

i drži.

PREVIŠE

Brawley je bio dobričina
normalan kao termofor
onda je
nakupio nešto kilometraže
zabrinuo se zbog
godina

ubacivao je vitaminske pilule u usta kao
kikiriki

kad sam ga posjetio
kuća mu je bila puna
utega

dizao je i dizao utege

i
sa svakim uzastopnim posjetom
opažao sam da
postaje
nezgrapniji i
modriji

metalna
gromada

oči su mu se
povukle
pod
čelo

njegov se smijeh
povijao
kao
gumeni
povez

mazao je uljima
tijelo
i stajao
pred
zrcalima

nisam više znao
tko je
on

samo je
dizao i
dizao

i
promatrao se i
promatrao

rekao mi je:
»morao bi se
posvetiti ovome, ja
sam se
preporodio. «

»doviđenja«,
reko
mu.

sad kad me ljudi
pitaju: »jesi li vidio
Brawleyja
u posljednje vrijeme?«

»zbilja nisam«, kažem
im ja
i onda prijedemo
na
zanimljivije stvari

kao
Nuklearnu
Zimu.

BORAC

Hemingway osjeća u grobu
svaki put kad bikovi ponovno trče
kroz ulice
Pamplone.

sjedne
kostur šuška

lubanja traži čašu pića

očne duplje traže Sunčevo svjetlo.

mladi su bikovi prekrasni,
Erneste

i ti si bio
također

ma što
oni govorili

danas.

DRUŠTVO

Celineova fotografija gleda u
me.
potrebno mu je brijanje.
izgleda kao izopačenjak u
filmovima.
oči vide kroz zidove,
zidove čovječanstva.

Celineovu je fotografiju dobro
gledati kad
stvari ovdje odu
ukrivo.

noćas ga gledam:

vidim kako njegove kosti
plešu:

doktor iz

Hada.

DOBRI STARI PISAĆI STROJ

bilo mi je 50 godina kad me taj čovjek
izvukao s tržišta običnog
radnika
da bih mogao sjediti čitave dane
i čitave noći i
pisati.
obećao mi je stanovitu svotu
za cijeli život
bez obzira što se dogodilo.
novca nije bilo baš toliko
ali je bio
novac.

i njegovo ohrabrenje
s obzirom da ga ja nisam imao previše
bilo je to sigurno vraška
stvar
posebno stoga što je bio
urednik-nakladnik.

kupio mi je čak i taj
veliki pisaći stroj na kojem sam mogao
slobodno lupati
sjajan i moćan
staromodni stroj.
(slao mi je također male
omotnice pune
poštanskih maraka, vrlo ljubazna
gesta).
i ja bih sjedio u kratkim hlačama
pio skoč i pivo i
udarao po stroju.

i onda jedne noći
mislim oko 2:30 izjutra
nisam više mogao
tipkati
pa sam nazvao svog
dobročinitelja:

»hej, ove se tipke zaglavljaju!
nešto je pokvareno u ovom
jebenom stroju!«

»gledaj«, rekao je on, »stroj je
u redu, moraš
razviti osjećaj za
ritam...«

»jebeni stroj nije dobar!«
viknuo sam i

spustio slušalicu.

dobro, sljedećega dana i sljedeće
noći
otkrio sam da je bio
upravu:

da je
stroj radio vrlo dobro,
tako dobro, zapravo, da je
novac koji je i nadalje slao
postao postotak umjesto
milostinje.

i
nakon 14 godina stroj je još
radio ali
ja sam postao dragocjen i
nabavio električni
koji sada koristim
i koji piše brže
(ako ne i bolje)
i stari stroj
sad sjedi dolje
na pisaćem stolu moje žene
i ponekad zaboravim na
njega
ali ima trenutaka
kao noćas
kad mislim o tom borbenom
mahnitom pisaćem stroju dolje.
imali smo toliko sreće zajedno, ali
ono čega se najbolje sjećam jest onaj
telefonski naziv u 2:30 izjutra
kad sam se žalio da se
tipke zaglavljaju.

to ne govori previše
u korist moje zahvalnosti.

pisci, moj prijatelju, mogu ponekad
samo pisati.

RED

on vodi knjižaru
u samoj blizini Hollywood Boulevarda
a sada je taj dio Hollywooda
skitnička četvrt,
prostituirani mladići
noću gospodare ulicama;
grube djevojke, crnci,
zbunjena djeca iz
uništenih obitelji, ona su
ustrasena, podmukla, bespomoćna i
glupa i
sve što je ostalo od tog dijela
grada jest
hollywoodski
Musso's i Frederick's
ali Red je također tamo,
lukavi starobrooklynški Red,
skupljač knjiga, onaj koji će preživjeti,
Henry Miller mu je jednom
rekao: »Gdje samo pronalaziš sve moje
jebene knjige, Red?«

Red ima najveću zbirku
knjiga Chinaskoga knjiga bilo gdje u gradu,
vjerojatno u zemlji.
drži ih naslagane na
radnom stolu u velikim hrapama
i neke posebne stvari u
vitriini
i onda me odvodi u sobu
straga
i tamo se nalaze kutije i kutije
knjiga
Chinaskoga.

»bože moj, Red, nadam se da nećeš
zaglibiti!«

»držim na skladištu ono što volim...«

Red poznaje scenu, zaključava
u 4 ili 4:30 prije nego što ulice
postanu ružne ali ne zaista, samo
neljudske i nepravedne.

on je do 5 doma s
Minom.
možda će jesti kod
kuće.
možda odu do
Canterova restorana.

mudri stari brooklynški Red,
on je vidio više nego
što bi htio
ispričati.

i Pariz je sada mrtav
isto tako i Henry Miller
ali tamo u hollywoodskoj
četvrti skitnica
gdje su ostali samo Musso's
i Frederick's,
tamo je još
djelić starog
Pariza
i veliki dodir
vrijednosti:

Red Stodolsky.

MOJ PRIJATELJ

sjedim pod ovim
svjetlom
i gledam u
Buddhu.

Buddha se
smije
meni
i
svemu:

stigli smo
tako daleko
i otišli
nikamo.

živjeli smo
tako dugo
i
jedva
uopće.

Buddha se
smije.

Buddha je
ova porculanska
statua
što noćas sjedi
nasuprot
meni

dok pjesme
ne
stižu.

MASE

svi ogorčeni, jadni, osamljeni ljudi s osjećajem da su prevareni,
s osjećajem da su ih prevarile silnice, optužuju život, optužuju
okolnosti, optužuju druge dok su zaista

oni

savršeno neprobavljivi, pokorno neizvorni,
kukavički i tihi, utonuli u samosažaljenju, ne učinivši
ništa dobro, oni još osjećaju da su prevareni, pužuci
zemljom sa

svojim pritužbama, svojim mržnjama -
mrtvih očiju usred nigdine, ti milijuni ljudskih
grešaka, idući iz dana u dan i iz noći u noć kroz
svoje jalovo površno djelovanje,
povrjeđuje samu zemlju, povrjeđuje sve,
to traćenje
užas cijele te
uzaludnosti.

PARIZ

nikad
pa ni za mirnijih vremena
nisam nikad
sanjao
da vozim bicikl kroz taj
grad
s beretkom
na glavi

i
Camus
mi se uvijek
penjao
na onu
stvar.

UMORAN U SUMRAKU

pušim cigaretu i opažam komarca
sploštena na zidu i
mrtva
dok orguljaška glazba iz dubine stoljeća svira kroz
moj crni radio
i dolje moja žena gleda iznajmljenu kasetu na
videu.

ovo je prostor između prostora, kad
stalni rat popusti samo na trenutak, kad
uzimaš u obzir bezobzirne godine:
borba je bila zamorna... ali, ponekad,
zanimljiva, kao ovo
mirno odmaranje ovdje u
sumraku dok zvuk stoljeća prolazi
kroz moje tijelo...
ovoga
starog psa
što se mirno odmara u
sjeni
ali spreman.

BILJEŠKA O PISCU

Henry Charles Bukowski, prema vlastitim riječima dijete »američkog vojnika i njemačke kurve«, rođen je 16. kolovoza 1920. u Andernachu u Njemačkoj. Njegov otac, pripadnik američke okupacijske vojske, sin je njemačkih imigranata, premda se Bukowski u svojim pismima katkad sam nazivao Poljakom. U trećoj godini dolazi s roditeljima u Los Angeles, gdje, uz mladenačke prekide (deset godina pijančevanja koje ga je gotovo stajalo života) te skitnju uzduž i poprijeko Sjedinjenih Država, boravi cijeli život, najčešće u zapuštenijim i mračnijim četvrtima, iako je u međuvremenu bio oženjen i milijunašicom iz Teksasa. Tek nakon pedesete godine i stanovita komercijalnog uspjeha, posebno u Njemačkoj i drugim europskim zemljama (u Rimu je postojao čak i ženski klub koji je nosio njegovo ime!), preselio se u bolji dio San Pedra, luke mamutskoga grada u kojoj, kako je poznato, živi i dvadesetak tisuća hrvatskih useljenika i njihovih potomaka.

Od godine 1939. do 1941. pohađao je Los Angeles City College, takozvane junior years, vrstu opće edukacije s naglaskom na žurnalizmu, i s te dvije godine završio s formalnim obrazovanjem. U pismu Johnu Williamu Corringtonu iz siječnja 1963. govori o tome da je školarina iznosila »dva dolara, ali je stari kazao da ih više ne može slati«. Možda. Ipak, sigurno je samo da Bukowski, poput Kafke, kojeg je, uzgred, neobično cijenio i volio, nikada nije nalazio lijepe riječi za svog oca. Kako bilo, ostatak njegova života danas je već prešao u legendu i vrstu folkloru, barem u onim američkim krugovima koji, dosljedni boljoj, vitmanovski biblijskoj, tradiciji američke književnosti, ustrajavaju u želji da budu korekcija američkoga akademskog života ili, drugim riječima, ustrajavaju na nemirenju s američkim datostima, bez obzira na njihova moguća sakralna podrijetla.

Iako je Bukowski s pisanjem započeo rano, kasneći kao i uvijek u životu prvu priču objavio je u dvadeset i četvrtoj godini, a poeziju je počeo redovitije pisati kad mu je već bilo trideset i pet godina. Od tada pa do smrti u San Pedru, 9. ožujka 1994, objavio je više tisuća pjesama, nekoliko velikih zbirki kratkih priča, nekoliko romana, korespondenciju s velikim kanadskim pjesnikom Alom Purdyjem, ukratko, više od četrdeset i pet knjiga. Prema njegovu scenariju snimljen je film *Barfly*, o isječku njegova života (u glavnim ulogama Mickey Rourke i Faye Dunaway), a svoj trijumfalni posjet Europi, Francuskoj i Njemačkoj potkraj sedamdesetih opisao je u monografiji bizarna naslova *Shakespeare Never Did This* (Ovo Shakespeare nije nikad učinio).

Na Bukowskog me 1966. prvi upozorio profesor engleske književnosti na Sveučilištu Loyola u Los Angelesu. Taj profesor, Hugh Fox, čovjek češkožidovskoga podrijetla, i sam minoran američki pjesnik, bio je oženjen poznatom peruanskom pjesnikinjom koja je u to doba pripremila svojevrstnu alternativnu antologiju američke poezije na španjolskom, u kojoj je najistaknutije mjesto zauzimao upravo Charles Bukowski. S pravom? Dovoljno da pobudi radoznalost. Tako sam Bukowskog najprije čitao u španjolskom prijevodu. Iako nisam slušao njegova predavanja, profesor mi je nedvojbeno bio sklon i obećao mi je u više navrata da će me upoznati s Bukowskim, ali te školske godine nikako nismo nikada uspjeli uskladiti vikende, a sljedeće je godine već bio prešao na Michigansko sveučilište u Ann Arboru. Pa ipak, od njega mi je ostala spoznaja da se negdje u dubinama holivudskoga krtičnjaka nalazi istinski izniman pjesnik i, navodno, bitno nemoguć čovjek koji je, jak kao medvjed, značio opasnost u bilo čijem stanu, u bilo čijoj kući. Sve je, navodno, bilo u najboljem redu dok se Buk, kako su ga zvali njegovi prijatelji, ne bi napio; onda bi porazbijao sve čaše i polupao sve pokućstvo i, ako je to bilo ikako moguće, iščupao sve cvijeće, grmlje i sva stabla pred kućom. Ne znam koliko je u tome bilo istine: neke stvari nalaze se u pričama i pjesmama samoga Bukowskog, neke su obrađene u njegovim pismima, književnom obliku koji je u izumiranju, a koji je Bukowski, usprkos telefonu, njegovao cijeloga života. S druge strane, sigurno je da je moj profesorski prijatelj, katkad nimalo laskavo, ušao u neke pjesme i priče (ali nema smisla otkrivati koje, s obzirom na to da je više profesora doživjelo istu sudbinu). Bitno je sljedeće: taj odnos i to stajalište nije bilo, niti je moglo biti, bezazleno i bez posljedica za Charlesa Bukowskog. Douglas Blazek, možda njegov najbolji učenik, i sigurno jedan od njegovih najstarijih poklonika i promotora, urednik poznatog underground časopisa *Ole*, izrazio je to u predgovoru malom izboru pod naslovom *A Bukowski Sampler*: on je »jedan od onih tipova koje književni kritičari drže ispod jastuka, ali javno preziru i osuđuju... Za sada, on je ezoterično obožavan, popularan među onima koji poznaju izdanja malih kuća; ali inače ga naši uvaženi literarni moroni i dalje ignoriraju«. U svakom slučaju, prošle su tri godine prije negoli što sam i osobno upoznao Charlesa Bukowskog. U međuvremenu kupio sam sve njegove knjige koje su bile dostupne, i

nastavio s tom praksom sve do danas, kad ga objavljuje i velika kuća kao što je Harper. Jednu od tih knjiga, Crucifix in a Deathhand {Raspelo u ruci mrtvaca}, ograničene edicije, velikog formata i s grafikama Noela Rockmorea, ručno složenu i tiskanu list po list na grafičkom papiru, proizvedenu u kućnoj radinosti i s namjerom da traje dvije tisuće godina, kupio sam svojedobno za pet dolara (cijena snižena sa sedam i pol dolara) u knjižari na Hermosa Beachu (koja se zvala i, nadam se, još zove po Kierkegaardovu čuvenom naslovu Either Or), a prije devet godina, kada sam se vraćao u Hrvatsku, svaka bi je knjižara u Los Angelesu bila rado otkupila za osam stotina dolara. Vrijeme se, očigledno, promijenilo i svojim hodom mijenjalo druge stvari.

Charlesa Bukowskog upoznao sam u ljeto 1969. u Veniceu kad je čitao svoju poeziju na kraju Washingtonova bulevara na samom rubu pješćane plaže u kavani s imenom koje je odgovaralo poeziji Charlesa Bukowskog: Other Side Cafe. Tog kasnog poslijepodneva kavana je bila prepuna, slušali su ga podjednako humanisti i tehokrati, mnoštvo ženske i muške mladeži (sa svojih dvadeset i devet godina bio sam vjerojatno jedan od starijih ljudi u publici), sjedilo se po podu, ulaznica se naplaćivala dva dolara i, uopće, Bukowski se nalazio u svom elementu: opušten i nonšalantan, svako toliko otvarao je svoju termosicu i natezao čaj. Ono što me je iznenađivalo bio je njegov način čitanja, *delivery*, i njegovo savršeno ravnodušno lice igrača pokera; imao sam dojam kao da dolazi izravno iz eseja Marka Twaina How to Tell A Story. Iz toga je slijedio zaključak: osim što se zna zafrkavati, za razliku od drugih američkih pjesnika, ima muški glas staroga pušča (ništa od Ginsbergova, Ferlinghettijeva ili Capoteova soprana u oktavi), Bukowski također nedvojbeno poznaje američku, i ne samo američku, književnost. Sirovost i surovost, poput njegove hinjene ravnodušnosti i nezainteresiranosti, imaju druge izvore. Kad sam mu prišao nakon čitanja i zamolio ga za razgovor o eventualnom prevođenju na hrvatski, Bukowski je bio mekan kao američki Teddy bear, uopće pristojan i dobrohotan čovjek: izišao je sa mnom na plažu i rekao mi, otprilike, da radim što hoću, jer njemu ionako ne mogu odmoći ni pomoći. Naime, kad je potpisivao ugovor s izdavačem, bio je toliko pijan da uopće nije znao što potpisuje, a John Martin, vlasnik kuće Black Sparrow Press u Santa Barbari i sigurno jedan od velikih dobročinitelja Charlesa Bukowskog, koji mu je svojedobno darovao pisaći stroj samo da piše i obećao stalan prihod bez obzira na rezultate, nikada neće doznati da li je nešto objavljeno na hrvatskom ili nije. Drugom prigodom u istoj kavani napisao je djevojci koja je bila sa mnom: Death is the Exclamatory (sic) of Either the Sun or You. Ja sam se složio. Dvanaestak godina poslije pokazalo se da je Bukowski predvidio stvari: djevojka koju je Los Angeles Times 1967. ili 1968, dok smo još studirali zajedno, ocijenio kao jednu od deset najukusnije odjevenih žena u Los Angelesu, umirala je sporom smrću od vrlo rijetke nasljedne bolesti: jedan u milijun. Čista konjska trka. Loto.

Bukowski je, kao strastveni igrač na konje, poput strastvenog kockara Dostojevskog, imao ugrađen osjećaj za nesreću: siguran gubitak i daleku nadu.

Gubitak i daleka nada, oslobođeni bilo kakve vjere u demokraciju, Boga, čovjeka ili bilo što drugo, određuju u dobroj mjeri i samu bit pjesništva Charlesa Bukowskog. Uz visoku konzervu piva, upravo je long shot konjskih trka najpouzdaniji vodič kroz labirinte njegova pjesništva: svijet kao otjelovljenje bezizglednosti kojom se kreće vrsta ljudskih konja koji nikada ne stižu i nikada neće stići svome cilju, i to bez obzira na opravdanost sumnje u smisao bilo kakva cilja i njegovo postojanje. S formalne strane, s pojavom te poezije zatvara se još jedan krug na spirali vremena. Nakon učene poezije Ezre Pounda i T. S. Eliota sredinom pedesetih, kad se oglašava Charles Bukowski, razni ljudi u Sjedinjenim Državama zahtijevaju povratak i predviđaju sirovu i surovu poeziju. »Prevara je gotova«, poručuje Bukowski u već spomenutu Blazekovom časopisu. U pjesmi pak naglašava da je poezija »prefina / i nedostaje joj grubost / kockanja« (Zadnja runda). Za Bukowskog koji se ponosi svojim kladenjem (život kao slučaj !), te riječi nisu nužno nikakav pokušaj osmišljavanja pjesništva, nego preslikavanja istinskog života: pjesma i život su jedno. Prema njegovu priznanju, uz ranog Sherwooda Andersona, najviše cijeni Ferdinanda Celinea i Antonina Artauda, a to prevedeno u njegov postupak znači da Bukowski nikada ne govori ono što treba reći (danas bismo kazali: politički korektno) nego samo i jedino ono što mora reći. U stanovitu smislu, njegova poezija je stalna borba da ne podlegne onome što bi ga pretvorilo u govornika potrebnog, što je uporno osuđivao u svojim suvremenicima, započinjući od kasnijeg Allena Ginsberga. Bojao se uspjeha: u pismu Kirbyju Congdonu iz 1966. kaže: »Čudna je stvar da se svi oni slažu sa mnom, što me zabrinjava. Postojao je, vjerujem, rimski vladar koji je kazao 'Narod je pljeskao. Mora da sam rekao nešto krivo.' Ja znam što je mislio«.

Ono što mora Bukowski izražava žestoko i s uvjerenjem zla proroka koji nikad ne traži bilo kakvu milost za sebe, ali nikad nije spreman ni podariti je drugima. Njegovo je pjesništvo zapravo vrsta sadomazohizma s

jasno određenim korijenom: »razmišljam o dobrim ljudima kojih ima posvuda i koje guta željezno nebo. I to nije vlast i to nije kapitalizam i to nisu ljudi koje muče drugi ljudi, to su mučeni ljudi jer su bili rođeni da bi umrli.« Gledano iz tog kuta, to pjesništvo, uz spontanost i jednostavan, lakonski izričaj začuđujućih rezultata, dovodeći u pitanje i stavljajući na kocku sebe sama, govori neposrednom i neposredovanom snagom koja »izgoni skrivenu psihopata u nama natrag u zbilju«. Drugim riječima, Charles Bukowski, danas općepriznat u svijetu kao otac američkoga prljavog realizma, svojom poezijom izvrće ponutricu: mračne dijelove duše i krvavo srce, nerijetko cijelu utrobu, ponekad isjeckanu u tripice; i onda, uz smiješak, mirno napušta mesnicu.

Ako vam se ponekad učini da je utroba vaša, vjerojatno ste u pravu, ali ne morate se zbog toga previše zabrinuti: ni drugi nisu bolje sreće.

Boris Maruna